

حقوق بین الملل عمومی ۱۰ سال تلاش برای یک ترجمه

گفت و گو با دکتر حسن حبیبی

♦ باید در تدوین کنوانسیون‌ها حضور داشته باشیم و حرف خودمان را بزنیم تا آرام آرام نظرات دنیای سوم هم در محاکم مطرح شود

دکتر حسن حبیبی تازه به معرفی ندارد. کتابشناسی او را در این گفت و گو خواهید دید و با پیشینه های اجرایی اش آشنا هستید. گفت و گوی ما با دکتر حسن حبیبی به کتاب حقوق بین الملل عمومی رشته تخصصی حبیبی اختصاص دارد. دکتر حبیبی جلد اول کتاب حقوق بین الملل عمومی را در دو دفتر ترجمه و با همکاری انتشارات اطلاعات منتشر کرده است. او برای ترجمه این کتاب بیش از ۱۰ سال وقت صرف کرده و نتیجه را در قالب هزار و چهارصد و سی و هشت صفحه نوشته است. دکتر حبیبی معتقد است کتاب های حقوق بین الملل معمولاً به دو دسته تقسیم می شوند. یک دسته صرفاً کاربردی هستند و دسته دیگر علاوه بر اینکه جنبه کاربردی دارند، به بحث های نظری هم می پردازند.

آسیب شناسی نگار شهای عاشورایی

گفت و گو با حجت الاسلام محمد صحتی سردرودی، محقق، نویسنده و عاشورا پژوه

افراط و تفریط در نگاه به واقعه عاشورایی می تواند دامنه از مرتبه تا حماسه در نگار شهای عاشورایی را به از نصیبت تا خشونت تغییر دهد

درباره کتابفروشی

زبان شیرین فارسی

سفیران زبان فارسی در کتاب هفته

جمعی از استادان و دانشجویان کشورهای مختلف که در دوره یک ماهه دانش افزایی زبان و ادبیات فارسی مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی شرکت کرده اند، از کتاب هفته بازدید و با مسئولان این نشریه دیدار کردند. در این دیدار که ۲۸ نفر از استادان و دانشجویان از کشورهای نروژ، ترکیه، بنگلادش، هندوستان، پاکستان، ایران، گرجستان، ارمنستان، سوریه، تاجیکستان، قزاقستان، سوریه و قبرسستان حضور داشتند، سفیران فارسی پژوهشگر حوزه مطبوعات و کتاب و دکتر یونس شکر خواه استاد علوم ارتباطات، سیر تحولات مطبوعات و کتاب و تحولات حوزه ارتباطی را برای استادان و دانشجویان میهمان مطرح کردند.

از تکاب تا کتاب

گفت و گو با دکتر حسن انوری

کتاب و گو	گزارش	کارگاه	ریشه ها
<p>غزل ها و ترانه ها گفت و گو با ساعد باقری ۱۶</p>	<p>اصول ترجمه گزارش سوبین ششست از سلسله نشست های عصر ترجمه ۶</p>	<p>طلوع رمان دکتر حسین پاینده استاد دانشگاه علامه طباطبائی در رشته ادبیات انگلیسی است و یکی از صاحب نظران ادبیات داستانی در ایران. ترجمه دکتر پاینده از مقاله نظریه رمان را می خوانید. ۹</p>	<p>کتاب ها، جایزه ها جایزه بوکر www.powells.com جایزه کتاب ملی www.nationalbook.org ۲۱</p>

انتشار علمی و فرهنگی

لسان التنزیل
تألیفات شریف و جالب با پنجم شهری به اهتمام فرهنگستان به کوشش دکتر محمد سعید محقق فهرست شده - ۲۲۰۰۰ ریال
ژانویه ۲۲۰۰۰ ریال

دیوان عثمان مختاری
به اهتمام جلال الدین هدایی فهرست - ۲۰۰۰۰ ریال

زبان رمزی نگارگری
بررسی و نقد کارهای گوناگون ترجمه و نقل از پروفسور جان لیست - ۱۹۰۰۰ ریال
ژانویه ۲۲۰۰۰ ریال

میراث فرهنگی انتشارات فرهنگ بازنگاری گفت و گو - تهران - ۰۲۱ - ۸۳۳۳۰۰۰۰
میراث فرهنگی انتشارات شماره ۱۶ - تهران - ۰۲۱ - ۸۳۳۳۰۰۰۰۰
میراث فرهنگی انتشارات شماره ۱۷ - تهران - ۰۲۱ - ۸۳۳۳۰۰۰۰۰
میراث فرهنگی انتشارات شماره ۱۸ - تهران - ۰۲۱ - ۸۳۳۳۰۰۰۰۰
میراث فرهنگی انتشارات شماره ۱۹ - تهران - ۰۲۱ - ۸۳۳۳۰۰۰۰۰

نمایشگاه کتاب

در مرثیه های عاشورا

همزمان با فرا رسیدن ايام محرم، نمایشگاه کتاب و محصولات فرهنگی با عنوان امرتیه های عاشورا به نمایش رفت.دین نمایشگاه که از اول تا بیستم محرم در محل پارک شهوپل‌ها برپا می‌باشد، مجموعه‌ای شامل کتاب، تابلو، ترنواژها و سایر محصولات فرهنگی با موضوع محرم و پیام عاشورا، در معرض دید عموم قرار گرفته است.

شب شعر و داستان عاشورا

هفتمین شب شعر و داستان تورچوان با محوریت عاشورا در مرکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد و در این مجلس که به محور عاشورا و با حضور دانش آموزان عشق کلاس های داستان‌نویسی کارگاهها و انجمن‌ها برگزار شد و ششای و شعرخوانی نویندگان صاحب‌نام نیز در آن حضور داشتند، جواد عزیزی و اسماعیل اشعار و داستان‌های تورچوان را مورد تقدیر و بررسی قرار دادند.مجلسین در این برنامه کتابچه‌ای با نام «هانگ پهلوان حاوی آثار صدعاشق» این مرکز در میان شرکت‌کنندگان توزیع شد.

جشنواره سراسری شعر علوی در مازندران

چهارمین جشنواره سراسری شعر علوی در مازندران برگزار شد. مدبرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی مازندران حسن بیات این مطلب که برگزاری جشنواره‌های شعر شعری وی تواند در افزایش شعر دینی و مذهبی ما مؤثر باشد گفت: شعر علوی در شعر پارسی یک جریان تثبیت‌شده است و از ریشه‌های مستحکم پرخورده است.

بزرگ‌نیا در ادامه گفت: در این جشنواره ۸۱۶ اثر از ۳۵۷ شاعر سراسر کشور به جودخانه ارسال شد که ۲۲ اثر از سراسر ای ای داوران برای قرآنند در جشنواره برگزیده شد.فستی است چهارمین جشنواره سراسری شعر علوی به مدت ۲۰ روز با حضور مسئولان استان مازندران و جمیع کتبی اثر شاعران در محل دانشگاه ادبیات دانشگاه مازندران برگزار شد.

شعر عاشورایی

ادیات و مذهب جنبه خویشاوندی دارند. عزیزی، شاعر، با بیان این مطلب گفت: زیاترین برچاینه‌ترین اثرها داستان‌هایی است که در خصوص مسائل مربوط به ایقان مطرح شده است و بسیاری از ادیان از این طریق خود را معرفی می‌کنند. در قرآن نیز ما بهترین قصه‌ها را مشاهده می‌کنیم. محدود کردن محبت از اظهار کرد: شاعر مسلم‌ها هر چه درجه ششتری بالا تر باشد رنگ و جال و رمز، شعرهای آیینی او جلالت می‌شود.جلالت اینکه شعرایباری جلب نظر و کشش جوان‌ها بیشتر مطرح می‌شود.

دبیر شورای فرهنگ عمومی منصوب شد
مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر محمد حسین ابیامتی، خوشخوار را به عنوان عضو و دبیر شورای فرهنگ عمومی انتخاب کرد.

اسلامی، محمدحسین ابیامتی خوشخوار، دارای درجه دکتری اقتصاد،هیئت‌مدتری از دانشگاه،چهارگنبد گنبدان و دارای سابقه اجرایی چون مدیرکل فرهنگ،چهارم‌تکلیفی، عضو شورای فرهنگ عمومی، مشاور دائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، و مدیرکل مرکز آثار و برنامه‌ریزی پژوهش‌های فرهنگی، و هنری (۱۳۷۷-۱۳۷۰) است.

انتالته و آنتالیه راچون

شاعر کفرلور و ترجمه‌سرای نامی ارواح‌صداعاصدخراسانی در باغی واقع کتفت و به سراسر باغی شتافت. مردم عباد، خوشامی می‌دهد که سبک‌سر و زمزم‌دل پاکسورت و لیسنه حضرت که کارنامه درخشان فعالیت‌های هنری و ادبی ارواح‌تاریخ در فرهنگ‌ان مرزومیر جلودر ساعت گذشتند این شاعر کاشمیه را به جامعه ادبی کشور، حضورش عبادت در حرم امامزاده عترت‌انبار و شاهزاده‌هاگان محرمی وی سبک‌نوی و گوی‌وی آن طبقه‌مقدمان و رحمت‌اللهی و بی تردید یگان سیر و امرت سلامت دارم
احمد مسجدجامعی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مهم‌اندیشی فرهنگ ایران و شهامت؛ انگوری معروفی فرهنگ ایران را در قامت رسامیبدشهادت(ع) جاری دانست و اظهار داشت: قیام امام حسین(ع) شیرازه کتاب فرهنگ ماست و همه ایثارها و خودگذشگی‌ها در نسبت با آن حضرت است که معنای بند، به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، احمد مسجدجامعی با بیان اینکه در جامعه ما پیشترین اعتماد به لحاظ اجتماعی جایی است که با سیدالشهدا(ع) نسبت پیدا می‌کند افزود: اعتماد و اعتقاد به امام حسین(ع) در همه فعالیت‌ها نقش کلیدی پیدا می‌کند افزود: اعتماد و اعتقاد به او، با فرهنگ مردم شکل شده است.

مسجدجامعی، منشا شکل‌گیری حرکت‌های بزرگ اقتصادی و اجتماعی، مساجد و مدارس و مشارکت‌های مردمی را فرهنگ قیام و شهادت امام حسین(ع) دانست و اظهار

شعاعی خمیر دانه

۱۰ درصد افزایش نشر کتاب در مقایسه با سال گذشته

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: هفت هزار نشر تا مجوز انتشار در کشور آمدند.

محمدعلی شعاعی ضمن بیان این مطلب گفت: تا اول اسامان تاکنون ۲۴ هزار عنوان کتاب منتشر شده است که در مقایسه با سال قبل ۱۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

وی گفت: این در حالی است که قبل از انقلاب و در بهترین سال‌های آن (۵۶-۵۵) تنها دو هزار و ۷۰۰ عنوان کتاب منتشر شده بود.

وی با بیان اینکه ۸۰ درصد بودجه حوزه معاونت فرهنگی در استان‌ها هزینه می‌شود،

راه‌اندازی نمایشگاه‌های کتاب را از جمله فعالیت‌های این حوزه دانستان‌ها ذکر کرد .

شعاعی افزود: برگزاری نمایشگاه کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اعلام این خبر گفته: فرهنگ کتابخوانی در جامعه منبومی‌شده.معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، برگزاری نمایشگاه کتاب را بهترین راه برای توسعه فرهنگی هر حوزه نشر دانست و گفت: هیچ کتابی نیست که منتظر چاپ باشد.رایزاهمه کتاب‌ها به روز منتشر می‌شوند.شعاعی افزود:نمایشگاه بزرگ استان سیستان و بلوچستان دومین نمایشگاه استانی در سال جاری است که با مدیریت محلی برپا شده است.وی اهدای کتاب را یک سخت خوب ذکر کرد و گفت: برای رشد و توسعه کتابخانه‌ها که یکی از ارهم‌های بزرگ فرهنگی به شمار می‌روند باید علاقه‌مندان به وقف کتاب را تشویق کرد.

صیادی؛ نویسندگانی که مالیات می دهند، شکایت کنند

چگونگی برود این مشکل اشاره کرد و گفت: شاید اول قلم با ناآشنایان گنماند افرادی هستند که درچار این مشکل شده‌اند. این مقام مسؤول در وزارت ارشاد در پاسخ به این پرسش که چرا مراتب بزرگ‌نشر کتاب و مؤلفان مالیات نمی‌دهند،گفت: اگر ناآشنایان درباری این کارشناسانی را احکام دهند، سیاست‌جاری صحیح است. نظریه ناآشنایان محرم همان‌طور که گفتیم برخورد می‌شود.

وی در ادامه به نحوه برخورد ناآشنایان اشاره اشاره کرد

و گفت: اگر ناآشنای اشیا به خود را پذیرد و قبول کند که مالیات در باقی نویسندگانی را پس دهد و افرادی جدید تنظیم کند که هیچ در غیر این صورت تمام شکلهای را در که اختیار آن ناشر قرار داده‌ایم، با پس گرفته خواهد شد.

هفتمین نمایشگاه کتاب سیستان و بلوچستان

شده است.دوی گفت: ۲۲ ناشر در این استان موجودند که ۷۰ درصد آثارشان تألیفی است.

استادار سیستان و بلوچستان نیز گفت: این نمایشگاه که هفتمین نمایشگاه کتاب این استان است باعث برکت هر چه

بیشتر فرهنگی در استان است.

حسینی امیی افزود:اتخاص هزینه به بخش فرهنگی

یک هزینه سرمایه‌ای است و موجب نزدشنان علم و فرهنگ برای جوانان آینده می‌شود. تا آنان با پیشنهاد فرهنگی مسخکتوری به خدمت جامعه خویش پیروزند.

وی ناخص‌های رشد با کتاب، مقالات و دیگر اقلام فرهنگی عنوان کرد و گفت: کتابخوانی به عنوان یکی از شاخص‌ها هالیار به رشد و گسترش بیشتر مطالعه در کشور ما برود در

این استان دارد.امیی افزود: می‌توانیم مطالعه در کشور برای هر نفر تنها ۱۰ دقیقه است که میزان بسیار اندکی است و برگزاری چنین نمایشگاههایی باید این خلأ را پر کند زیرا هر چه میزان بیشتر آشنا می‌شوند.

مدیرکل ادوار فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان گفت: این نمایشگاه هفتمین جشن نمایشگاه کتاب است. کسی که در سطح کشور برگزار می‌شود.

مسعود کرابسی غولت این نمایشگاه را با سال‌های گذشته در این عنوان کرد که در سال‌های گذشته این نمایشگاه

با همکاری مؤسسه نمایشگاههای فرهنگی برپا می‌شد ولی امسال یک نمایشگاه استانی است.

وی ادامه داد: در این نمایشگاه، ۵۰ هزار عنوان کتاب از ۶۰۰ ناشر در قالب ۴۰ غرفه موجود است.

کرابسی گفت: از این تعداد غرفه ۲۰۰ نفره مربوط به نمایشگاه استانی می‌باشد.

وی ادامه داد: کتاب‌های این نمایشگاه با ۱۰ درصد تخفیف استاندارد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۰ درصد تخفیف استناداری و ۱۰ درصد تخفیف نشران به فروش می‌رسد.

دانست: نور حسینی، شماع بیوسه به منبع نور است و ما ماجر به وصل مجدد را در یاد آن حضرت به نیت می‌آزیم.

وی ظهور انبیا،ها از خودگذشها در زندگی و خیاات مادی را یادآور شخصیت و چهره‌های دانست که با همه عظمتی وارد راه شدت فادت و به یاد لب‌نشنگان آب بار بر روی آب ریخت و نوشید.

مسجدجامعی: بهره‌مندی از برکت ایثار در همه‌های اجتماعی و فرهنگی واضح آن شهادت دار در نسبتی نزدیک با اعداء ایمان و اعتماد مردم

به واقع عاشورا دانست.وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به طبقه بندی

فرهنگی و ادب آن شهادت دار در نسبتی نزدیک با اعداء ایمان و اعتماد مردم به واقع عاشورا دانست.وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به طبقه بندی فرهنگی و ادب آن شهادت دار در نسبتی نزدیک با اعداء ایمان و اعتماد مردم به واقع عاشورا دانست.

فرهنگی و ادب آن شهادت دار در نسبتی نزدیک با اعداء ایمان و اعتماد مردم به واقع عاشورا دانست.وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به طبقه بندی

مسجدجامعی تأکید کرد:

ضرورت افزایش محصولات فرهنگی برای مبارزه با مواد مخدر

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دیدار با دبیر ستاد مبارزه با مواد مخدر حوشتان افزایش تولیدات فرهنگی

مسجدجامعی در این دیدار نسبت آشنایی استراتژی فرهنگی برای پیشگیری در عرضه مبارزه با مواد مخدر

را تأییدند.همکاری حوزه‌های فرهنگی کشور گشته و

گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این زمینه همه توان خود را به کار خواهد گرفت.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود:نظریات و تجویز

کتابخانه‌ها در کنار پژوهش‌های کاربردی، تولیدات مختلف فرهنگی مانند فیلم، موسیقی و تئاتر فعالیت‌هایی

است که در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای کمک به پیشگیری از سوء-مصرف مواد مخدر انجام می‌دهد.

آمار صدور مجوز کتاب در هفته

منتشی به بیست و یکم روز منته
موضوعی صدور مجوز کتاب در هفته بهشتی به ۱۳۹۱/۷/۱۹ اعلام شد.

به گزارش دبیرخانه این جرات مجوز قبل از چاپ امضا شده کتاب در این هفته چهارصد و هشتاد و شش عنوان اعلام

کرده که نسبت به هفته قبل ۲۲۷۰ درصد رشد یافته است.

براساس این گزارش آمار موضوعی کتاب‌ها به شرح زیر می‌باشد: کتاب درس و آموزشی (۲۳۶۶ درصد)، ادبیات

(۱۲۶۰ درصد)، علوم انسانی (۱۷۵۲) ، دانشگاهی

(۳۳۱) درصد)، دین و فلسفه (۹۱۷) درصد)، و دانشنامه

(۳۵۵) درصد)، علوم سیاسی (۳۵) درصد)، تاریخ و جغرافیا

(۳۸۹) درصد) گفتنی است در هفته بیروزه عمده ۱۸ عنوان کتاب

چاپ شد (همه از چاپ اول یا چاپ‌های بعدی) در این هفته

حبات نظارت بر اجرای نشر اثر نشر کتاب اولیاء رسول شده است.

انجمن علمی قرآن پژوهی

آغاز به کار کرد

انجمن علمی قرآن پژوهی گروهی قرآنی علمیه قم نیز نظیر

معاون پژوهشی این مرکز اقدام مجربودیت کرد.

به گزارش خبرنگاری قرآنی ایران نور مرسیان، آغاز به کار این انجمن که با حضور هیئت امنا و هیئت تولیدات حوزه

پر کار شد.آیت‌الله مکرم شریزایی و نورطفه آنرا لغمین در جهت محور شد. وی تولیده علم نشر قرآن تأکید کرد

و تأسیس این انجمن را ایده‌گانه امامت محمدسید دانست، محمدعلی رضایی اسفهانلی، محمود رحیمی، سیدرضا شامی، عبدالکریم بی‌خوت، مجتهد محمود رحیمی،

محمدحسن زماغلی، علی نصیری، تقی نجفی سرتی و محمدعلی ذیاری اعضای اصلی و علی‌الدین حیات‌میردامی این انجمن

را تشکیل می‌دهند.قبل از گذر است این انجمن در راستای فعالیت‌های آموزشی خود برای برابری قرآن کریم

تشکیل شده است.

همزمانی دوشنست در ایران و فرانسه

حد و بیستمین نشست کتاب نامه ادبیات و فلسفه به این برنامه و سفرنامه او اختصاص داشت که با حضور دکتر محمدعلی موجد مترجم سفرنامه و نویسنده کتاب این برنامه جهان شداین نشست همزمان با همایش جهانی برگزارگشت این برنامه در پاریس بر مسافت ۷۷ روزسه شنبه ۵امرداد در محل خانه کتاب برگزار شد.

منصور اوجی برنده کتاب سال شعر جشن فرهنگ شیراز

منصور اوجی انشاهی‌ارمنیکه برترین برنده کتاب سال جشن فرهنگ فارس در زمسه شعر شدانتخاب شد.

اوجی در تماس با خبرنگار کتاب هفته اعلام این خبر گفت: نامه کتاب من مابع و جهان مریگان بود که در چهارمین نشست سالانه جشن فرهنگ فارس در زمینه شعر برترین کتاب سال شناخته شدوی افزوده به همین مناسبت لوح سپاس و تندیس سرو بلورین جشنواره ماکتور را دریافت کردم.

زنان بیشتر از مردان مطالعه می‌کنند

نتایج یک تحقیق حاشیست که با وجود اینکه نسبت مطالعه زنان پیش از مردان است ولی مردان پیش از زنان به مطالعه مطرفات علاقه دارند.
دکتر احمدجوادزاده در پژوهش خود با عنوان مغایبه مغایبت فرهنگی زنان و مردان در ایران که یک تحقیق پیمایشی بوده است تعداد ۱۴ هزار نفر را خانواده‌های ۲۸ شهر مراکز استان‌ها را مورد بررسی قرار داده است.

همایش کتاب سال و لایت در گیلان

نماینده ولی فقیه در استان گیلان و امام جمعه رشت در سخنانی گفت:برگزاری همایش کتاب سال ولایت، نقطه عطفی در تاریخ تشیع گیلان است.

آیت‌الله قربانی افزود: کتاب سال ولایت مظهر شناخت و معرفی آثار نمونه برای نسل های امروز و فرمادت از نویسندگان و مؤلفان آثار و کتاب‌های نگارش یافته در موع ولایت تجلیل می‌شود.
دیور علیمی این همایش در مورد چگونگی روند برگزاری همایش گفت: از مجموع ۲۵۰۰ اثر رسیده از سوی علما و دانشمندان ایرانی و سایر کشورهای اسلامی ۹۰۰ اثر درباره فضایل اخلاقی حضرت زهر(الی) بود و از مجموع آثار رسیده ۲۰ عنوان کتاب به عنوان آثار برتر پنجمین دوره معرفی شد.

ترجمه انگلسمی سه کتاب دفاع مقدس

دکتر ترجمه مرکز آونشن‌های ادبی حوزه هنری، ۳ کتاب در حوزه ادبیات داستانی دفاع مقدس در آمریکا به زبان انگلسمی منتشر خواهد کرد.
کتاب‌های مترجمه برای ۲۷۰۳ جبهه اخمد،دفاع اسل خونه دیوره‌غفازادگان و های کانل سرخ نیوده میژه آرمین در آمریکا به چاپ می‌رسند. مرکز آونشن‌های ادبی مذاکره مقامات را با مترجمان ایرانی مقیم آمریکا و ناشران خارجی انجام داده و با احتمال بسیار در اوانیل سال آینده ۳ کتاب یاد شده در آمریکا به زبان انگلسمی منتشر می‌شود.
تمام برامیل انتشار این کتاب‌ها در آمریکا به نوبه خواهد رسید و بعد از آن ناشرانی از آن کشور نسبت به چاپ آنها اقدام می‌خواهند کرد.

سه استاد مأمور بازسازی کتابخانه‌های بی‌شدند

کار تجویز و راه‌اندازی کتابخانه‌های شهرستان زارلاره زهیم به استاذ فرزین راکدار شد.

سوزول کتابخانه‌های عمومی استان فرزین گفت: در انجام این مأموریت علاوه بر فرزین، استادان‌های آذربایجان محمود لاکوه انتخاب فرزین جهت راه‌اندازی کتابخانه‌های بی‌روانشی از رشایت دیوخانه هیأت امداد کتابخانه‌های

کشور از کیفیت راه‌اندازی کتابخانه و خدمات فنی و ترمیم‌وسن کتابخانه‌ها در این استان عوان کرد.
به گفته وی فضای فوقانی جمع‌جای شهر نیم به وسعت ۶۰۰ متر مربع برای راه‌اندازی کتابخانه مرکزی بم انتخاب شده است.
لاواها افزوده قرار است در کنار کسپ‌های زارلاره زدگان نزدیک کتابخانه سیار ایجاد شود.
وی خاطرنشان کرد با توجه به پراکندگی و وسعت شهرستان بزم، برای هر یک از کسپ‌های مختلف زارلاره زدگان یک کانکس ویژه جهت استفاده به عنوان کتابخانه خواهد بود.
وی افزود جهت استقرار یک اتوبوس ویژه جهت کتابخانه سیار در نظر گرفته شده است.

رأی اولی‌ها خاطرات خود را می‌نویسند

رأی اولی‌ها و دانش آموزان سراسر کشور بهترین خاطره خود را از انتخابات اول اسفند می‌نویسند.
جشن دانش آموزی ایران به مناسبت برگزاری انتخابات مجلس هفتم مسابقه‌ای سراسری با عنوان «بهترین خاطره من از انتخابات» را ویژه دانش آموزان دبیرستانی سراسر کشور برگزار می‌کند. دانش آموزان می‌توانند خاطرات خود را از انتخابات مجلس هفتم مقدم می‌نویسند.

جایزه نمایشگاه بولونیا برای ناشر ایرانی

جایزه «فقهانی تازه» نمایشگاه کتاب کزدک و نوجوان بولونای ایتالیا، بنایبه تشخیص هیأت داوران نمایشگاه، به انتشاراتی «شایوز» از ایران اهدا می‌شود.

در این نمایشگاه که یکی از معتبرترین و معتبرترین نمایشگاه کتاب کزدک دنیااست و هر سال در بولونای ایتالیا برگزار می‌شود، بهترین تصویرگری‌های جهان به نمایش درمی‌آیند و نیز در بخش نمایشگاه کتاب آن ناشران و مؤسسه‌های نشر بیشتر کشورهای جهان حضور می‌یابند. علاوه بر اضافی جایزه به بهترین تصویرگران در دو بخش داستانی و غیر داستانی، جایزه‌ای نیز به نام «فی‌های تازه» به بهترین کتاب‌ها اهدا می‌شود.

در پیته هیأت داوران نمایشگاه بولونیا آمده است، به طوا انتشاراتی، هیأت داوران، جایزه «للق» برای تازه‌رانه «یک کتاب» که به مجموعه شعری آثار یک مؤسسه انتشاراتی اطفا کرده است.

هفته انتشارات شایوز علاوه بر عنوان ناشر سال جمهوری اسلامی در سال ۹۸ و ۹۷ و دیپلم افتخار نمایشگاه بگلگرد آرتیز به عنوان ناشر نخست به دست آورد.

نمایشگاه

به مناسبت آغاز ترم جدید دانشگاهها، نینسیگاه بزرگ کتاب‌های خارجی مرکز نشر دانشگاهی نام نهمینده در محل نمایشگاه دائمی این مرکز پیش از این ۸۵۰۰ کتاب از ۲۵۰ ناشر و مؤسسه تحقیقاتی معین اروپایی و آمریکایی گنیش یافت.
این کتاب‌ها در زمینه‌های فزیک، شیمی، ریاضی، فنی، مهندسی، فلسفه، ادبیات، ادیان و سایر رشته‌های علوم انسانی، هنر، معماری، نقاشی، سینما، گرافیک و کلیه رشته‌های دانشگاهی خواهد بود.
رخصه کتاب‌ها با رخ دولتی (۲۵۰۰ الی ۲۵۰۰۰ ریال برای هر دل) و خرید برای عموم یک میلیون ریاله، نشانان در میلیون ریال و دانشگاهی بیست میلیون ریال است.
نمایشگاه دائمی مرکز نشر دانشگاهی در خیابان وزرا نش نشان نیمه شماره ۸۵ واقع شده است. همچنین سامان بازدیدی از ساعت ۸۳۰ الی ۷۶۰۰ و پنجشنبه الی ۳۳۰ خواهد بود.

بازتاب

از سسر «حُب» زده است نه بغض»

هفته نامه «کتاب هفته» شماره ۱۸ بهمین ۱۳۴۲ جلوه چشم من است که در آن مصاحبه استاد احمد منوچری چاپ شده است. استاد در آن مصاحبه از سه نفر پاکستانی اعظام گفت:فرهیجید، آلفی کفتر اعتراف می‌کند و این هفته (ناچیز) یاد کرده‌اند و ما را انفجار داده‌اند که جزو شادگان و همکاران خود دو فهرست نویسی کرد ویر آن انگلنت نهاد که با واسطه با هم واسطه خدمتی به آن فرهنگ بوده است. پس آنچه استاد فرموده است که بنده در اختیار فرهنگ سعیدی هستیم. مرقطقی بیشتر نیست.

هر چند بنده اختیار ندارم که از دو نفر دیگر پاکستانی که استاد منوچری در مصاحبه از ایشان نام برده‌اند، دفاع کنم، اما توضیحی در این مورد خواهی از ناامده نیستم؛ معضله‌اش از این لحاظ است که ممکن است «کتاب هفته» به دست این دو نفر نرسد و آنان متوجه موضوع نشوند و موضوع همین طوری مسکوت بماند. به دلیل آشنایی بسیار نزدیک که از سال‌های منمدت از اصول و اوضاع این دو نفر دارم، می‌توانم به جزات بگویم که اگر نظر استادم منوچری نسبت به آن دو نفر نیز مشابه نظر ایشان نیست به من است. عانچ اچیم حمید اکتون در فرهنگستان زبان ملی (اردو) مشغول است و این سازمان دولتی پاکستان کوچکترین ارتباطی به فرهنگ سعیدی ندارد. دکتر اخترزهی چلی از مؤلفان کتابی کتابشناسی ترجمه‌های معوز فارسی به زبان‌های پاکستانی است که مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان چاپ کرده است و گاهی برای مرکز فهرست‌نویسی نسخه‌های خطلی نیز می‌گردد. استاد رفته نسخه‌لات او تاریخ است و فارخ التحصیل دانشگاه.

منوعیت همکاری ناشران آمریکا با ایران

دولت آمریکا برای ناشران آمریکایی که با ناشران کشورهای تحت تحریم این کشور همکاری می‌کنند مجازات

نظر گرفت.

به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه الشرق الأوسط دولت آمریکا به ناشران در این کشور اعلام کرده است که در صورت همکاری در غلات و تأیقات کشورهای متدلیات، لیبی، سوئان، کوئبا و عراق، مبلغ نیم میلیون دلار جریمه و با به مدت ۱۰۰ سال زندانی می‌شوند.

فعالیت بنیاد سعیدی»

بزروی آغان می‌شود

بنیاد سعیدی با هدف تجلیل از بزرگان ادب و هنر

کشور آغاز به کار می‌کند.
علی وهاب زاده، رئیس هیأت مدیوم و مدیرعامل بنیاد سعیدی ضمن اعلام این خبر اظهار داشت: نشر آثار بزرگان و آثار پررونق علوم و ادب و موسیقی ایران، برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های ملی‌هاگن و تجلیل هنرمندان برجسته کشور در سروسره برنامه‌های این مؤسسه فرهنگی هنری قرار دارد.

وی افزود: کشف استفاده‌های درخشان در بین جوانان و نوجوانان و اجرای برنامه‌های هنری از قبیل شب شعر، موسیقی و اپرا از جمله دیگر برنامه‌های بنیاد سعیدی است.

بنیاد سعیدی با مشارکت چند تن از فعالان عرصه فرهنگ و هنر برودتی فعالیت خود را آغاز خواهد کرد.

استقبال آثاار امام خمینی (ره) و علمای شیعه در عراق

آثار و تأیقات حضرت امام خمینی (ره) از فروش ترین کتاب‌ها در بازار بیروت کتاب به‌فاد در عراق هستند.

به گفته دستفروش‌ان کتاب در بغداد، ۸۰ درصد این کتاب‌ها دفنی هستند. در طول سال‌های جنگ، بنیاد سعیدی با مشارکت با بنیاد بغداد علاوه بر سرکوب و محرومیت بسیاری از مردم بغداد علاوه خود را به تاریخ، زبان و شعر از دستم داده بودند.
یکی از پر فروش‌ترین کتاب‌های این بازار، مجموعه سخنرانی‌ها و مثل‌هایی است که از شوق امام خمینی (ره) ایراد و بیان شده است. فروش آثار علمایی شیعه در زمان صدام در عراق ممنوع بود. در بازار متشی عکس‌های امام دیدارهای مغازه‌ها را مزین ساخته است.

نمایشگاه کتاب های خارجی مرکز نشر دانشگاهی

سال گذشته رفته‌کارم زبان و ادبیات فارسی است و هیچ‌وقت به سراخ زبان و ادب عربی نرفتم؛ دوم اینکه از لحاظ عقاید مذهبی و سیاسی نیز سنجشی با آن فرهنگي که استاد اعلاه فرموده است ندارم؛ سوم اینکه کارهایی که تاکنون از نظر بنده چاپ شده است (چه کتاب و چه مقاله) در آن یک مورد را هم نمی‌توان پیدا کرد ویر آن انگلنت نهاد که با واسطه با هم واسطه خدمتی به آن فرهنگ بوده است. پس آنچه استاد فرموده است که بنده در اختیار فرهنگ سعیدی هستیم. مرقطقی بیشتر نیست.

بازتاب

بارگ (انگلستان) است و مدتی است تالیف دو دانشگاه‌ده‌های دولتی و دانشگاههای پاکستان بود اکتون سروراستاد ااداره تحقیقات اسلامی اسلامآباد است که تازه دولتی پاکستان است. من کفتر اراهی را از نهمینده ام سال گذشته می‌شناسم؛ گفتگوان از ایشان کاری نهمیدام که آن را به حساب خدمت فرهنگ سعودی بگذارنویم؟! بلکه او در حین خدمت اداره مذکور که به قول استاد منوچری وابسته به فیصل سعودی است؟! در سال ۱۹۷۷ میلادی درخواسات مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان از برای تدوین مقاله هفته نامه اردو در زمینه ادبیات فارسی و ایرانشناسی می‌پذرد و کار و انجام می‌دهد و تحویل مرکز می‌دهد. اما مرکز تا به حال آن فهرست بسیار بسیار مفید را که مشابه کار استاد، ایرج افشار (فهرست مقالات فارسی در ده‌جمله) است، چاپ کرده است. اگر دکتر راهی در اختیار فرهنگ سعودی بود، کاری که به نفع فرهنگ ایرانی است، نمی‌کرد. می‌دانم که استاد منوچری حرف خود را از سر «حُب» زده است نه بغض؛ که «با فاکرودان ایشان که برای فرهنگ فارسی آویخته شده بودیم، پس از خدمت چندساله به این فرهنگ، طرف شدیم. اما این طرف از سوی نظام فرهنگی ایران بوده است نه از فرهنگ‌ها ایران» یا وجود این «طرفه بنده» خط فرهنگی خود را تغییر نداده، و مثل گذشته بوجه با خصام خود را به زبان و فرهنگ فارسی وارد کرده است. هر فرهنگ‌به نفعی در اختیار فرهنگ کشور منبع خوداش است و این چه جای اعتراض دارد؟ ما در پاکستان در اختیار فرهنگ پاکستان هستیم؛ فرهنگی که اینبخور به فارسی وارد عارف نوشاهی

منوعیت همکاری ناشران آمریکا با ایران

دولت آمریکا برای ناشران آمریکایی که با ناشران کشورهای تحت تحریم این کشور همکاری می‌کنند مجازات

نظر گرفت.

به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه الشرق الأوسط دولت آمریکا به ناشران در این کشور اعلام کرده است که در صورت همکاری در غلات و تأیقات کشورهای متدلیات، لیبی، سوئان، کوئبا و عراق، مبلغ نیم میلیون دلار جریمه

و با به مدت ۱۰۰ سال زندانی می‌شوند.

کتاب هفته شماره ۱۹۹ شنبه ۹ اسفند ۱۳۴۲

کامیونفرستی

چه کتاب‌هایی و با چه ویژگی در این نمایشگاه عرضه شد؟
در این نمایشگاه ۳۰ هزار عنوان کتاب که طی سه سال نیم گذاشته در مراکز علمی و انتزاعی، دنیا منتشر شده است. عرضه شده که به خود گمان می‌برم این یک انجیز برای جامعه علمی کشور است.

چرا این نمایشگاه در بهین ماه برگزار شد، یا توجه به اینکه فصل نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ترمیم معیقت خواهد بود، آیا برای یک نمایشگاه تخصصی کتاب خارج از فضای نمایشگاه، بین‌المللی کتاب تهران گزین بهترین وقت است؟

فرمان آید تا اگر حتی نمایشگاه با تأخیر هم برگزار شود، بی‌تردید جایگاه خود را به نحو احسن ایفا کند. لذا کار برگزاری این نمایشگاه در بهین ماه به انجام رسید.

تعدادی از مراجعه‌کنندگان از بالا بودن قیمت کتاب‌های عرضه شده در این نمایشگاه گلگ می‌روند.

لذا تلاش شد، بودجه‌های خارجی حجاب شوند که تعقیف ویژه‌ای را برای آنان در نظر بگیرد. به همین علت تلاش شد، کتابها تا ۱۵ تا ۲۰ درصد تخفیف درود تهران شده و در این نمایشگاه عرضه شوند. اما تلاش خود را برای مذاکره بیشتر و کاهش نرخ کتاب‌باینگهانجام دهم.

آن سوی سیم

گفت و گو با محمد رضا وصفی

نگاه دوم به دو نمایشگاه

اولین نمایشگاه کتاب‌وی کاربردی و دانشگاهی توسط انجمن فرهنگی ناشران بین‌المللی و با هماهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۲۵ محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد.

با توجه به اینکه ظاهر آن سال آینده این نمایشگاه هم برگزار نخواهد شد، برگزاری این نمایشگاه برای محققان و متخصصان اهمیت خاصی پیدا می‌کند. حدود ۳۰ هزار جلد کتاب از ۵۰۰ ناشر بین‌المللی مورد استقبال ۲۵هزار بازدیدکننده قرار گرفت که در سگورات و خلوت بودن نسبی این نمایشگاه امکان مدافه بهتری را برای خریداران فراهم می‌کرد. در کنار این نمایشگاه دومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب و فناوری آموزشی- ورزشی در مجموعه ورزشی انقلاب با شمار «زمنی، دوستی و پیروزی» برگزار شد. در این نمایشگاه پیش از هزار عنوان کتاب تخصصی ورزشی در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت. با محمدرضا وصفی مدیر کل مجامع و فعالیت‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره این دو نمایشگاه و نیز نمایشگاه بین‌المللی (اروپه‌بشت آینده) گفت‌ووی کوتاهی انجام دادیم.

و بخش خصوصی و طبقه خود را به نحو احسن ایفا کرده است. ولی در این خصوص نکته‌ای هم قابل توجه است و آن اینکه برای بخشی از جامعه ما دستیابی به منبع اطلاعاتی اولویت دارد، نه قیمت.ها، طبق بررسی‌های انجام‌شده در مورد نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بخش بین‌الملل با دو مشکل عمده مواجه بود، یعنی نقص و کمتری در منابع عرضه شده و دومی عدم امکان فرام‌آوری شیعیات لأم برای محققان و متخصصان جامعه که وقت آنها پراکنش تر از پول بوده، به عبارتی خرید یک کتاب با قیمت معمولی و مناسب‌تر از زمانی‌اند که خریدار آن را وقت گران ترنج می‌دهند. ضمن اینکه باید متخض شود این کتاب‌ها ویرانه چه سالی بود است چرا که مثلاً چاپ ۲۰۰۰ و ۲۰۰۴ کتاب با عنوان ثابت تاریخ قیمت عمده‌ای دارد و نگاههای نشر خارج کتاب‌های تاریخ چاپ جدید را که هم‌راستاها و اصلاحات لازم است، بافتی بسیار گران‌تر از سال‌های گذشته خود عرضه می‌کند و هر چه تاریخ کتاب بیشتر به گذشته برگرده، قیمت جهشی آن کتاب بیشتر افتد می‌کند، به همین دلیل است که ما تلاش داریم بازار بازی دولت در نمایشگاه بین‌المللی با کتاب‌های گشت بگیرد که تاریخ آنها جدید باشد.

لفظا کس می هم مورد استقبال کتاب‌های ورزشی توضیح دهید.

این نمایشگاه با همکاری مشترک وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و آکادمی ملی المپیک برگزار شد. چراکه یکی از مشکلات جامعه ورزشی کشور کمبود منابع علمی مورد نیاز است و عموماً دانشجویان رشته‌های مختلف ورزشی برای نگارش پایان‌نامه‌های خود با کمبود منابع علمی مواجه هستند. در همین زمینه امضا نخستین بازار نشر کتاب آموزشی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب‌وفناری آموزشی ورزشی به‌عنوان برود و نزدیک به هزار عنوان کتاب تخصصی در رشته‌های

معرفی برگزیدگان دومین جایزه صادق هدایت

مرگ را زندگی کرده و آن را قافش می‌سازد.

مین‌تسٔا| این نویسنده، بین‌تس جامعه فرهنگی سنه‌ای بود که دور خود می‌چرخید و از همه گوشه‌اشی بوی مرده می‌آمد.

مصعبی در ادامه گفته: صادق هدایت نه تنها اسکیزوفرم، روانی، بی‌باز و معاند نبود بلکه از تولدی است که تعصیبت، منجم، اجتماعی، پرشور و سرشار از شور و به زندگی خلاق داشت. این پژوهشگر پر مورد زاری ایوب کوفه، گفت: «هدلت ایوب کوفه بود که در ظلمات می‌زیست و از لذات می‌گریخت و خاکسترشین و مرگخواه بود، این است که مرگ جدا از فرهنگ جامعه ایران نبوده است.»

مصعبی معتقد است «صدای مرگ، را هدایت و شاملو در موسیقی فرهنگی ما شکر دادند.

محییین منوچهر آشنی در این مراسم با بیان این مطلب که صادق و آثارش در طول پیش از صد سال هرگز از میان اهل قلم و نبرد بزرگ عبای نبوده و نخواهد بود و از مرگ هدایت مکتوب کردن تر شآن نام و مقام او تست گفته: «فرورد فرزند نویسنده که دست به قلم می‌برد می‌زند، خود را خلق هدایت هدایت می‌داند، زیرا شاکرد لایبنت گریه او هنوز در ذهنیت‌های نویسندگان می‌دوشت. و آثارش بارهوت عکس و جان‌مایه داستانی ترین دیار سایه انداخته است و بارهوا و شیوه‌های مقبول کشیده شده است که تقریباً همه نویسندگان هدایت، هر چند هر کدام نقش ناز‌های در نیمه راه زندی می‌زند.»

پس از سخنان محمد مصعبی و منوچهر آشنی، گروه تئاتری «مپایزه نمایش کوتاه‌ای را کارگردانی سبروس ابراهیمی‌زاده و باالهام از کتاب بوق و ساعابه، به اجرا درآوردند.

در بخش داستان لوح تقدیر به داستان‌های «حیدره نوشته، ژورسف سلیمی،» «سگواره» نوشته آوردخت برهانی و «بلبل» نوشته محمدرضا شاکار اهدا شد. محییین در این بخش سه داستان شایسته دریافت تندیس هدایت

از مشکلات برگزاری این نمایشگاه هم بگوید.

از مشکلات این نمایشگاه، مکان برگزاری آن بود که امکان دستیابی به کتاب‌های عرضه‌شده را محدود می‌کرد. لذا نمایشگاه‌های «و طبقه باری‌رشتی» در حوزه فرهنگ کشور را دارند. «هم از نهادهای مدنی و سازمان‌های ملی شهرداری‌ها و وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی بهترین تلاش کنند و طبقه خود را به آنها کنند. مثلاً یکی از مشکلات این نمایشگاه، دسترسی نداشتن محییین مردم نظر ما بود. مثالی بسیار مناسب و در جهت استاندارد‌های بین‌المللی بود که در اختیار شهرداری تهران در سطح خوبی پاک‌شده بود. که هرچند از نظر جایگاه، هم‌ارسانی مطلوب نبود، با این حال عنوان سابق و طبقت با دیگر سال‌ها بسیار داده شد.

لفظا کس می در باره نمایشگاه بین‌المللی کتاب توضیح دهید.

پیش‌بینی ما این است که در این رقم در نمایشگاه بین‌المللی کتاب به ۱۰۰۰هزار بازدیدکننده، علاوه بر آنکه دو صد کنسروید شرکت‌کننده در نمایشگاه بین‌المللی بود. روزت‌اشت و نگهانهای محییین از ناشران بزرگ بین‌المللی حضور، در پایهای از عقد قراردادهای حوزه نشر در همان ایام با مورد مذاکره قرار گیرد، با عقد قراردادهای جدید. «مقررات قراردادی و معده را برای پیش از ۱۰۰ کشور دنیا ارسال کرده‌ایم و امیدواریم در فضای مطلوب نمایشگاه ارائه و خوبی را در اروپه‌بشت ما رقم بزنیم. پیش‌بینی من این است که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۱۵هزار عنوان کتاب به زبان لاتین ۲۰ هزار عنوان کتاب به زبان عربی به نمایش گذاشته شود.

شاخه‌شده، داستان کتاب چاپ خیبره نوشته مرعیه سبوه از کانادا، «طاق خیالی» نوشته سبویه اشرفی از آمریکا و «مپایزه برای دل تهران برگه نوشته مریم‌زینعلی فاذل.

داوران این سه داستان را در یک سلطع داشتند.

۱- **برگزیدگان نقد**
آلفرد، علی‌رضا سیف‌الدین با ارسال دو مقاله، یکی نقدی بر تمام ائینه غیب: اثر حسین شادرو دیگری نقدی بر زمان غیب: نوشته محمدرضا کانیه.
ب- بهنام طه‌ای پور گسگری با ارسال هفت نقد بر آثار محییین کشنده: فریدند آفلی، «نیمه غناییه» حسن سبویه، «عروا»، «عروا»، «نظا ائینه» ازا مجموعه مصعبین روزمن، «شه‌ریار مدنی» و «نگانه‌های خنجال قنوه» و رضا آرتنگه، «صحنل کذر میوه میزرا داور» و «نگار گفته» پوی لیلی، «سیدل شاملو» باآور می‌شوم نقدهای طه‌ای پور گسگری، «خطب نمریکو بر موقع داستان، تحلیل درون‌مایه و بررسی ساختاری داستان، حناز شرایط آرضیایی و انتخاب جدول.

۲ **برگزیدگان بررسی کتاب**
آلفرد، مژگان خیلیلی برای بررسی داستان‌های حسین مرتضائیان آبکار و نیز ارائه یک مقاله.

۳ **محییین ارائه یک مقاله**
آلفرد، مژگانه اصفندی
ب- بهمنی عاطف‌قادر

حوازی را جهانگیر هدایت و مسین بهمنانی به برگزیدگان اهدا کردند. محییین در این مراسم جهانگیر هدایت ضمن بیان این مطلب که هدف از برگزاری این جایزه ایجاد یک موقعیت رقابت دور از محدودیت‌های معیوی در هفد برای خواننده و نویسنده داستان است، اعلام کرد از این پس هم‌را از نویسندگان و پژوهشگرانی که دربارهٔ هدایت و آثار او کار کرده‌اند، با اهدای تندیس ویژه قدرتی خواهند داشت.

تندیس ویژه بهترین و ارزشتندترین تحقیقات در ۱۵ سال اخیر دربارهٔ صادق هدایت، آستانل به دکتر محمدعلی کاظمی‌زاد، استاد دانشگاه آگستور و کانکرین پدید کتاب و چهارده مقاله تحقیقی دربارهٔ هدایت منتشر کرده است. اهدا شد.

کتاب و روایت آیین آصفی، یکی از نزدیک‌با حرفه‌نثر سر و کار دارنده پیش از دیگران با مسائل این حرفه درگیر هستند. نثر کتاب در ایران از سابقه‌های دیرپا برخوردار است، به جهت اینکه فرهنگ خواندن و نوشتن از دیوارز یا این مردم چینی بوده و هست. گفت‌وگو با کسانی که از نزدیک با حوزه کتاب و نثر سر و کار دارند، خود لطف دیگری دارد به‌خصوص آنکه فرد علاوه بر حضور در فضای نثر، خود نیز اهل نوشتن باشد. در چنین شرایطی، حرف برای گفتن بسیار است. رونق نثر کتاب در مشهد و سرانه بالای چاپ کتاب و مطالعه در این شهر نیز در گفت‌وگوی ما با سیماهی یونسی، مزید بر علت شد. آنچه در پی می‌آید محصول گفت و شنود با این شاعر و محقق است.

قبل از سر سخن دیگری، از چشم‌انداز نثر کتاب در شهرتان برای ما بگویید.

بخش‌ها مشهد را به جهت نثر کتاب و فضای موجودش در این حوزه تهران ثانی، خوانده‌اند و این نکته، عجیب هم نیست. وجود کتابخانه‌ها و کانفرانسی‌های متعدد در مشهد، می‌تواند هر انسان فرهنگی و البته دانشناخت را به این موسسه بیندازد که مجوز انتشاراتی بگیرد و به نثر کتاب مشغول شود. در این سال‌ها چند طیف از مردم هستند که رغبت بیشتری به کتاب‌های مورد نظر خودشان نشان می‌دهند. کتاب‌های دینی، کودک و نوجوان و رمان هواره در مشهد، و البته استان خراسان پر مخاطب بوده‌اند، اما خود شما هم می‌تایید که «مشق آسان نمود اول، ولی افتاد مشکل‌ها». «این‌طور نیست که یک ناشر تازه‌کار در خراسان خیلی زود به توفیق برسد و بتواند به راحتی اهدافش را دنبال کند. قطعاً در مخاطب‌یابی، فروش و عرضه کتاب، چاپ کتاب با بهای مناسب، دریافت به‌موقع مجوز، و بامشکلاتی مواجه می‌شود که اگر صاحب درایت، شناخت و صبر نباشد، ممکن است خیلی زود از جاده منحرف شود و فکر کند که نمی‌تواند به هدف برسد، البته این نکته درباره همه صدق نمی‌کند و خود من کمتر دیده‌ام که ناشری در این خطنه کار خودش را باطلد باشد و به دردرس بیفتد. ناشران حرفه‌ای در مشهد، کار خودشان را دنبال می‌کنند اما کتاب‌های زیادی وجود دارد که هنوز نوشته نشده و این موضوع، بیشتر به اهل قلم این خطه برمی‌گردد

گفت و گو با «عباسعلی سیماهی یونسی» شاعر و محقق خراسانی

مشهد : تهران ثانی در عرصه کتاب

ناشران.

آیا همه ناشران مشهدی، صاحب فروشگاه کتاب هستند؟ در غیر این صورت، عرضه آثارکتوب چگونه صورت می‌گیرد؟

عده‌ای از ناشران دولتی و نیمه‌دولتی از فروشگاه و عرصه مستقیم کتاب به مشتری برخور دارند، چند ناشر خصوصی هم فروشگاه دارند، مانند انتشارات «آیین تربیت» در مشهد که به تازگی فروشگاه‌های را دایر کرده است و حقاً آثار قابل قبولی نیز به مخاطبان خود ارائه می‌کند. اما این نکته درباره همه ناشران صدق چاپ کتاب و مطالعه در این شهر نیز در گفت‌وگوی ما با سیماهی یونسی، مزید بر علت شد. آنچه در پی می‌آید محصول گفت و شنود با این شاعر و محقق است.

ناشران.

در این میان، شبکه‌های توزیع کتاب آفغای نقش می‌کنند و در زمینه توزیع کتاب به فعالیت می‌پردازند. البته بر هیچ‌کس پوشیده نیست که توزیع کتاب نه تنها در مشهد، که در سراسر کشور با مشکلات

و آسیب‌های جدی دست و پنجه نرم می‌کند و باید برایش فکری اساسی و کارشناسی شود.

نگاه جوانان و نوجوانان مشهد به مقوله کتاب چگونه است؟

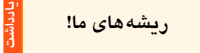
نگاهی که در خانه مردم هست، در این قشر هم قابل است. هنوز عده زیادی وجود دارند که نیازها و به تعبیری گذشته خویش را در کتاب جست‌وجو می‌کنند و البته بعد از مدتی، اگر همین‌طور هدفمند، مطالعه خود را ادامه دهند، موفق نیز خواهند شد. این قشر با مراجعه به مراکز پخش و توزیع کتاب یا آثار کتابخانه‌های فعال در سطح شهر، به تحقیق و تأمل در آثار جدیدالانتشار می‌پردازند. البته با عرض تأسف باید بگویم که روزی‌روز از تعداد این افراد کاسته می‌شود. دلایل آن را دقیقاً نمی‌دانم اما مطمئتم که عواملی از جمله امروز به مخاطبان اجازه بهره‌برداری مناسب از کتاب و مطالعه را نمی‌دهد؛ نظیر دفاعه‌های فکری،

اقتصادی و... اما روزی هم حرفه، نمی‌توان وجود جوانان فرهنگی و فرهنگ مطالعه را در مشهد انکار کرد. امیدوارم که شاهد ترویج بیشتر این جنبش

و وضعت کتاب‌های کودک را در شهرتان و در گسره وسیع تر در کشور بگوئیم می‌بینید؟

مسانفله کتاب‌های کودک و نوجوان از وضعت خوبی برخوردار نیستند. چاپ کتاب کودک در این سال‌ها حاصل فرایندی است که در آن هیچ چشم‌انداز روشنی دیده نمی‌شود. چون مسانفله چاپ کتاب در ایران به هیچ داشتی نیاز ندارد، شاما با داشتن پول می‌تواند هر نوشته‌ای را به نام داستان یا شعر کودک چاپ کند و مسانفله آن در وضعت در مشهد حاضر است. من کسانی را سراغ دارم که کتاب چاپ کرده‌اند و ادعا دارند نویسنده و شاعر کودک و نوجوان هستند ولی نمی‌دانند در حال حاضر چه مجالسی برای کودکان چاپ می‌شود و از ادبیات کودک هیچ شناختی ندارند. به اینها اضافه کنید ناشرانی را که یک مجوز نثر دارند و هیچ شناختی از ادبیات ندارند، چه رسده به ادبیات کودک و هر سال هم باید کتابی چاپ کنند تا مجوز انتشار ایشان باطل نشود و بتوانت کاندید و امشان را بگیرند. خوب، شما از این شاعر و از این نویسنده چه نوعی دارید و حاصل آثار آنها چیست خواهد بود؟

با این همه آینده شعر کودک و نوجوان را چگونه می‌بینید؟ اگر به همین صورت پیشی برود فکر نکتم آینده‌ای روشن در انتظار ادبیات کودکان ما باشد. این عرصه نیازمند یک تحول جدی است که من به رخ دادن آن زیاد خوشبین نیستم. ریشه خیلی از مشکلات برمی‌گردد به وضعت معیشتی نویسندگان و شاعران زندگی شوخی برادر نیست. شاعر و نویسنده کودک مثل بقیه افراد جامعه باید تحت هر شرایطی زندگی کند. ذهنی که درگیر این است که چگونه با معوقی ادک خود و خانواده‌اش را تا آخر ماه بگذرد، هر روزی مشکلی تازه می‌آید به مبارک‌باش، نمی‌تواند آن‌طور که باید و شاید برای خود خلوتی شاعرانه مهیا کند که حاصل آن سربلایی اثرهای سودمند باشد. سرودن شعر و نوشتن داستان ذهنی آرام می‌خواهد که در روزگار ما کمتر یافت می‌شود. شاعری که مجبور است دو نوبت کار کند، دیگر کجا می‌تواند غصه شعر و داستان بخورد؟

ریشه های ما! این سال‌ها علیرغم تلاش مفید عده‌ای از نویسندگان و فرهیختگان اهل فرهنگ که در شهرستان‌های کشور، افتاست گردیده‌اند اصولاً در همان سالن، ریشه دارند. سایرین، حواره

کوشیده‌اند مانند مرکز نشاند، بگویند و نویسنده، نمی‌خواهم بگویم، دیگر مسانفله نیست. نشان آثار راقیفته است اما لطفاً این موضوع که افتقا از سایر مردم هم نشانه‌هایی به بیخبر نیست.

زبان نوشتار و گفتار را می‌دیدم، می‌دیدم حرفه از ادبیاتی غبی و بی‌رمند است که ریشه‌های آن به فرهنگ اصیل ایرانی و فارسی برمی‌گردد یا به حال هیچ زبان‌شناسی توانسته مدعی شود که این ریشه‌ها صرفاً در پایتخت وجود دارد. علاوه بر این، در فرهنگ و ادب معاصر، امروز هیچ‌کس توانمند شایسته و صاحب وجود دارد که بتواند آنها نشانی است. اگر چه در آفرینش اثر خود، مسانفله این نکته که تراخته‌اند و از کیش و... بهره‌گرفته‌اند اما به خاندان‌هایی پراخته‌اند که این خاندان در زبان گفتاری و نوشتاری تهران نشین، بسیار قویع است.

با این حال، باز هم مسانفله حده‌های فکر می‌کنند که به سبک اهل پایتخت نوشتن و با سلوک اینان سخن گفتن و ادبیتیدن و راه به چند مطفل و نشریه و... بردند. مقدمتی برای جهتی شدن و... است. در حالی که ورود به این برکه هم‌اورد که برخی آن را به اشتباه دریا تصور می‌کنند، نه تنها مسئولیتی برای شاعر، ادیب و زبان‌شناس عمومی و محلی ندارند بلکه از آرزیشان هم هیچ‌کس و هیچ‌کس نمی‌تواند بی‌خبر باشد. در این سال‌ها برای با دیگران هم‌رنگ می‌کنند. گفتاری که نباید بیفتد... قدیم الایام که هنر پللی ماشین چاپ به شهرهای دیگر باز نشده بود این امکان فقط در تهران وجود داشت، می‌گفتند و بورد وقتند که پایتخت، به درد عرصه به‌موقع آن‌هم می‌خورد و خیلی سریع در راه آثر فرهنگی و ادبی، اطلاع‌رسانی می‌شود اما امروز هر استان و شهر، حداقل سه نشریه و چند مرکز نثر و... دارد. اگر بخواهیم بگوئیم که ناشر شهرستانی، امکان انتشار آثار اهل فکر و فرهنگ را ندارد. این کتار قطعاً با توجه به نثران پایتخت توزیع می‌شود. اینجاست که تبلیغات و رسانه‌ها دست به دست می‌زنند. است که اگر در واقع با راجع به یک نفر و معجزاتی صورت‌گیری کردیم، معمولاً خود را جزو افراد خلاقیت‌ها می‌شناسند و می‌گرد و لاغیر.

رنگ سطر به سطر حق این فرهنگ و ادبیات محلی و عمومی وقت، به گوش می‌رسد. از طرفی صدای کذب، شبهه‌های پایتخت و جامعه‌های دیگر که از قویع، به اتفاق آهایک حرف واحد و تأمل‌برگزیده نیست، شود، اما هر چه فرینده دارد و قدرت رسانه‌ای، آن را دست و آزاره می‌بخشد. گوش اهلی را کجا می‌کند!

مشربتی به مراکز عرضه و فروش کتاب، کمتر کسی این جرأت را به خودش می‌دهد که یک کانفرانسی تأسیس کند.

این معلم می‌گوید یکی از دوستانم با نشویق من یک کانفرانسی دایر کرده است و من سعی دارم از راههای مختلف او را در این امر نشویق بینقند. زیرا پایداری او باعث می‌شود که دیگران هم به این فکر بیشتری در محلات باشند. ترابنده با اشاره به اینکه برپایی نمایشگاههای استانی کتاب، مشکل شایان توجهی به مردم می‌کند و در معرفی فرهنگ کتابخوانی موثر است، اضافه می‌کند: این یک واقعیت است که همه ناشران ایران پاینده و برپایی نمایشگاه و عرضه کتاب در حمل زندگی شان، برای آنها بسیار مفید و کارساز است. وی در پاسخ به خبرنگار کتاب هفته که می‌پرسد اگر با نثر خود شما یک روز کانفرانوشم، شویید، آیا این امر را می‌پسندید؟ می‌گوید: اگر سرمایه‌ای در اختیار داشتیم، حتماً این کار را می‌کردم چون خدمت فرهنگی بزرگی است. البته در حال حاضر نیز در محیط مدرسه، اگر بتوانم کتابخوان، تربیت کنم، بخشی از رسالت خود را انجام داده‌ام.

وی یکی دیگر از مشکلات موجود در محلات را کمبود کتابخانه عمومی و کانفرانسی می‌داند و تأکید می‌کند: به علت وجود محدود

دوازدهم

بر منشی قدیمی

کتابفروشی شیرین فارسی

کتابفروشی زبان شیرین فارسی

اگر استاد زبان فارسی باشید، اگر دانشجوی رشته ادبیات فارسی باشید یا اگر علاقه‌مند به زبان و ادبیات فارسی، حتماً با فروشگاه کتاب فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی آشنا هستید و حتماً مو از چندگاهگی به آنجا سری مرتبت تا با یادید چه جایگاه جدیدی در ارتباط با زبان و ادبیات فارسی منتشر شده است و اگر به دنبال فروشگاه کتابی هستید که فقط کتاب‌های با موضوع زبان و ادبیات داشته باشد، به پرتاله بهترین مرجع برای کتاب‌های این حوزه باشید، به یادید که آنجا کتابفروشی فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی است.

این فروشگاه که در دی‌پوشته سال ۱۳۹۹ باهدف معرفی آثار ادبیاتی پیوسته فرهنگستان راه‌اندازی می‌شود، به مرور توسعه‌ی پهنایی کند و در کنار آثار ادبیاتی پیوسته‌کتابخانه به معرفی و فروش سایر کتاب‌های موجود در عرضه ادبیات فارسی می‌نماید. گسترش کتابخانه تا آنجایی می‌رود که مسوولان فروشگاه مدعی هستند که این فروشگاه تنها جایی است که فقط کتاب‌های مربوط به زبان فارسی را دارد.

این فروشگاه که آغاز به کارش با کتاب‌های اعضای پیوسته آن شروع شد، حضور و ارتباط ایشان در ثروت منابع بسیار مؤثر بوده‌است. اعضای پیوسته این فروشگاه راه‌افراز زیر تشکیل می‌دهند.

دکتر فراهانی، محمد عادل، عبدالحمید آبی، دکتر قنبر آینه‌پور، دکتر حسن آری، دکتر نسرالله برنجپوری، دکتر یالنده بدر، دکتر حسین حبیبی بهادلی، خورشاهی، دکتر محمد خوارساری، دکتر علی رؤفی، دکتر بهمن سرکارانی، دکتر علی‌اشرف صادقی، کامران قالی، دکتر حمید فرزام، فضل‌الله قدسی، دکتر بدرالزمان فریب، دکتر فتح‌الله مجتبی، دکتر مهدی محقق، هوشنگ کرمانی، دکتر حسین معصومی مهدادی، دکتر عبدالقادر شیبازی، دکتر محمدعلی موحد، ابوالحسن جلیلی، دکتر سلیم شیبازی، دکتر غلام سرور معتمد، دکتر محمد حسین حسین‌بین، مهرداد احمد ازادمان، دکتر نماینده بی‌آمال، دکتر علاءالدین طیطیلی، دکتر علی محمد مؤذنی، دکتر شریحی کتابفروشی زمینه‌های راه‌اندازی نشرات فرهنگستان را زیر فرام کرده‌موسوز که انتشارات

شد. بزواخرا سال ۸۰ما چاپ مجموعه کتاب‌های نشر اثر راه‌اندازی شد. مجموعه نشر آثار که تعداد آنها تاکنون به ۱۶ جلد رسیده است، به اثر از گویش‌ها، آهنگها و ادبیات کهن ایران زمین می‌رود. از اینجمله نثرانی، کتابشناسی، گویش‌های ایران، فرهنگ زبان و نامه سیدجان از جلد کتاب‌های این مجموعه است. این کتابفروشی که بسیار قابل توجه دانشجوین رشته زبان و ادبیات فارسی است، در عین حال حضور بسیاری از استادان این رشته نیز چون دکتر حداد عادل، دکتر حبیبی، دکتر پورجوادی، دکتر گلکش، استاد ابوالحسن نجفی، استاد

بهادلیین خورشاهی، استاد موسوی گرمزادوی و دیگر بزرگان ادبیات فارسی بسیار چاپ و به است. حسین آفرینی‌زاده مسوولان این فروشگاه که سال‌ها در زمینه کتاب و فرهنگ فارسی فعالیت داشته تصور می‌کنند فضای کتابخانه در سال ۱۳۹۸ گسترش پیدا کند و همین نکته زمینه‌ای باشد برای توجه و رسیدگی بیشتر وی می‌گوید: استاد حضور زبان فارسی در این فروشگاه بسیار مستقیم است و ابوابریم در آینده برنامه‌ای داشته باشیم تا حضور این بزرگان بر اساس برنامه‌ای باشد. به این صورت که خود فرهنگستان و کتابفروشی از ایشان دعوت نمایند تا به عنوان مثال ماهی یک بار برای ماهی در کتابفروشی حضور داشته باشند تا با دانشجوین و علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی ارتباط صمیمی و نزدیک برقرار کنند.

ایوبی تصور می‌کند ایجاد چنین فضایی فرصت مناسبی است برای معرفی فروشگاه و کتاب‌های این حوزه و البته فرصت خوبی است برای دانشجوین و همچنین مخاطبان

خاص و عام برای دیدار با اساتید، شعرا و نویسندگان حربه ادبیات فارسی.

این فروشگاه در حال حاضر بیش از سه هزار عنوان کتاب در معرض دید و فروش دارد و روزانه میزان بسیاری از علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی است. البته هرروز به‌طور متوسط بیش از ۵۰ جلد کتاب فروش دارد و که نشان از جایگاه این فروشگاه دارد. هرچند که ایوبی تصور می‌کند هنوز جای گسترش و معرفی بیشتر این فروشگاه وجود دارد.

حیرتمانه فرهنگستان، سایت اینترنتی و همچنین برگزاری سیمینارها و مختلف در فرهنگستان فرصت‌های معرفی کتابفروشی فرهنگستان و همچنین آثار موجود در این فروشگاه است.

ایوبی معتقد است بسیاری از دانشجوین رشته ادبیات فارسی از امکانات این فروشگاه، آگاهی ندارند و اگر از وجود چنین موقعیتی آگاه شوند، با حضور در اینجا بسیاری از نیازمندی‌های آنها در ارتباط با رشته تحصیلی خودشان برطرف می‌شود.

ایوبی تصور می‌کند که حضور دانشجوین می‌تواند علاوه بر رونق‌بخشی به فروشگاه، پهنای برای برطرف کردن مجموعه‌ها و کسری‌های کتابخانه باشد، به صورتی که اگر دانشجوی کفلی را بخواد و نداشته باشیم درصدد تهیه آن کتاب برمی‌آیم شروط بر اینکه در حوزه ادبیات و زبان فارسی باشد. برنامه فارسی را پاس نداریم که سال‌ها قبل از تیرتویون بخش می‌شد و در آن برنامه توصیه می‌شد که مثلاً به جای کلمه پترا بگویم کلمه نیکف را رایج کنی. فراموش نگردد است. کتاب‌های واژه‌گزینی از رایج دیگر کتاب‌های است که فرهنگستان منتشر می‌کند و این مجموعه‌ها که براساس موضوعات متفاوتی تقسیم‌بندی شده‌اند، به مخاطبان نسبت به استفاده از کلمات جایگزین توصیه شده است.

از آنجایی که کار اصلی فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی و‌لا‌گزینی است، این مجموعه‌ها از بهترین و همچنین قابل توجه‌ترین آثار انتشارات است که در قفسه‌های قابل کتابفروشی قرار داده و در اختیار مخاطبان قرار داده است. از این مجموعه‌ها به‌ندازه‌های چون واژه‌های تخصصی زبان، واژه‌های گردشگری و جهانگردی، واژه‌های شیمی، واژه‌های ورزشی، فیزیک، کتاب‌های درسی و واژه‌های تخصصی حمل و نقل می‌توان اشاره کرد.

در کتاب واژه‌های ورزشی برای boing mg مشکاه و برای smeme رنگ پیشنهاد شده است. در مجموعه واژه‌های گردشگری و جهانگردی به جای کفلی، شایب، فهود، سراسر پیشنهاد شده است. در مجموعه واژه‌های تخصصی زبان به جای min computer، کلمه بحر، ارائه پیشنهاد شده‌است.

کتابفروشی فرهنگستان به کمک اینترنت، کتاب هفته، کتاب‌های ماه و همچنین پس از ارتباط با ناشران از چاپ کتاب‌های جدید خبر می‌دهد. روز ادبیات فارسی آگاه، اقدام به تهیه آنها می‌کند. در عین حال، اگر دانشجویی به کتابفروشی مراجعه کند این فرصت فراهم است تا به کتابخانه فرهنگستان معرفی شود تا بتواند از مبلغ آنجا نیز استفاده کند. ایوبی امیدوار است با گسترش و توسعه فضای کتابخانه تعدادی میز و

مسطح هم در کتابفروشی قرار گیرد تا مراجعان بتوانند به‌صورت بهتر و مناسب‌تری از فضای استفاده نمایند.

فضاهای فرهنگستان از دیگر مجموعه‌های است توسط فرهنگستان به چاپ می‌رسد و در فروشگاه موجود است. این فضاهای که به شماره ۱۲ رسیده‌است حاوی مطالب و مقالات باارزشی از بزرگان فرهنگ و ادبیت است. این فضاهای در عین حال خشمه‌هایی نیز دارد که به بازنده شماره رسیده است. فضای این کتابفروشی که حاوی مقالات با دیگر کتابفروشی‌هاست، دارای قفسه‌های کوتاه است و کتاب‌ها نیز بر اساس موضوعات متفاوت تقسیم‌بندی شده‌اند. ادبیات، با‌زاجویی، حوزه زیست‌شناسی، تاریخ ادبیات، عرفان و تصوف، فلسفه و معارف و سوره‌های از جمله تقسیم‌بندی‌های است که در این فروشگاه شکل گرفته است.

این مجموعه کتاب‌های مربوط به فرهنگ‌ها همچنین مجموعه کتاب‌های مربوط به دستور زبان شامل کلمه ازین کتاب‌های موجود در فروشگاه است.

فرهنگ فارسی، قرآینه، فارسی، آلمانی، عربی، فارسی، پهلوی - فارسی، دیوانه‌العراق هند، فرهنگ گل و بلبم، فرهنگ تلفظ نام‌های، فرهنگ فارسی - آذربایجانی و فرهنگ شاهنامه از جمله فرهنگ‌ها و دوره‌های معروف موجود بر در فروشگاه است که تعداد آنها بیش از ۵۰ عنوان است. البته جای فرهنگ دهخدا در قفسه‌ها عالی است و علت آن را نام‌شدن نام محمدعلی دهخدا و اینکه وجود می‌تواند جای فرهنگ دهخدا نیز به مجموعه کتاب‌های فرهنگ دهخدا بسیار قابل توجه است.

فارسی است.

در ادامه این مراسم سعید آذین (مترجم) در مورد ضعف ترجمه در ایران گفت: ما سلفانه اثری ترجمه می‌شود ولی می‌بینیم که در جایی دیگر همان ترجمه به نام شخصی دیگر منتشر می‌شود در نهایت ترجمه‌ها همسان هستند و نیز مانند تعریف یک سری ضابطه در این مورد هستیم تا این مشکلات رفع شود. بختر دو مراسم به بررسی ترجمه نازنین میرصادقی و رامین مولای از اشعار و زندگینامه شاعر اسپانیایی رافائل آلبرتی شاعر دریا، مردم و آزادی انحصاری داشت.

مولای در ابتدا در معرفی آلبرتی و زندگی او و یادداشت در مورد کار و فعالیت‌های او سخنانی بیان کرد و در ادامه دربارهٔ تأثیراتی که آلبرتی بر شعر اسپان گذاشته است و اینکه چرا آلبرتی را شاعر ملی اسپانیا نامیده‌اند گفتگای را بیان کرد.

وی در ادامه از نحوه ترجمه اشعار، مشکلات و کنایه‌ها سخن گفت و اعلام داد: قسمت اشعار را خاتم میرصادقی ترجمه کرده‌اند و قسمت زندگینامه را من ترجمه کرده‌ام. تمام نام‌های من مان را گرمید تا بتوانیم اثر را به خوبی ترجمه کنیم و مورد توجه همزندان قرار گیرد.

وی در پایان گفت: من اعتقاد دارم که نسل نوبی که به دست ترجمه می‌روند از جساتر بلایی برخوردارند و این نشان از اعتماد به‌فست آنان است.

در همین حال ترجمه‌هایی وجود دارد که قابل خواندن نیستند، فقط آثار هزینه وقت‌هنگد می‌روند.

در ادامه نشست خاتم نجم شیبزی مدیر گروه زبان اسپانیایی دانشگاه علامه با خواندن چند شعر از آلبرتی گفت: انتخاب اثر برای ترجمه کار واقعاً مهمی است.

وی گفت: گنجین اشعار آلبرتی توسط این دو مترجم کار مهمی است چون آلبرتی شاعر بزرگی است که چندین جایزه معتبر ایبی نیز گرفته است. وی در پایان با ذکر مواردی از نقص در ترجمه این اشعار از مترجمان خواست تا نقد پذیرش در این کار صورت دهند.

در پایان مراسم رضا بایچی شاعر جوان کشورمان با خواندن اشعاری خواست قلمرونده به دنبال ولاگان پهنری برای ترجمه شدند. این مراسم با حضور جمال میرصادقی (مترجم) از بایجاهی (شاعر) استنکلی شد.

در سومین نشست عصر ترجمه مطرح شد

در باره اصول ترجمه

می‌گوید که ترجمه را تحت تأثیر قرار می‌دهد و به سبزه دورمی‌آورد. تألیف کتاب‌های عربی‌اثری لوح می‌گیرد و تألیف کتاب‌های علمی و ادبی رشد می‌یابد. از طرفی زبان عربی زبان علمی مدرسان آن روزگار می‌شود. یونسنان که به این زبان می‌نویسند، ابوسعید ابوالخیر، امام شیبزی و حمزه جبر، اولین کسانی بودند که آثارشان ترجمه شد. کتاب‌های آنان زمینه عرفانی داشت. مثل کشف‌المحجوب حمیری. در زمینه ادبی نیز کتاب بجزع بدآذ شد.ت شخص است که یکی از کتاب‌های معروف قصه و داستان کوتاه (مکالمات) در زبان فارسی است. اولین ترجمه ادبی توسط ادیب معروف، عوفی بود. کتاب تاریخ پهنی نیز ترجمه شخاصی است.

وی ادامه داد: در این دوره تألیف مهمتر از ترجمه است حتی این سبنا و بیرونی آثارشان را به عربی می‌نوشتند و از وجود زبان فارسی و عربی زبانی بنیادینی شکل گرفت و در نهایت ترجمه‌های «علمی» هستند که دو کتاب «صبره خوارزمشاهی در طب» و «گنجان ششامت در نجوم» بارز هستند و در آنها غلبه با زبان

مجموعه فروغی

جمعی از استادان و دانشجویان کشورهای مختلف که در دوره یک‌ماهه دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی شرکت کرده‌اند. از این دیدار که ۲۸ نفر از استادان و دانشجویان از کشورهای کره‌جنوبی، بنگلادش، هندوستان، پاکستان، اکرین، گرجستان، ارمنستان، سوریه، تاجیکستان، قزاقستان، سوریه و عربستان حضور داشتند، سیدفرید قاسمی پژوهشگر علوم مطبوعات و کتاب و دکتر یونس شکرخواه استاد علوم ارتباطات، سیرنولات مطبوعات و کتاب و تحولات حوزه ارتباطی رابرای استادان و دانشجویان مهمان مطرح کردند.

در ابتدا ارتباطی خدایار، معاون مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی درباره ایجاد این مرکز گفت: شروع فعالیت‌های پروم روزی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در شکل جدید از سال ۱۳۳۴ آغاز شد. در آن زمان گروه اجرایی گسترش زبان و ادبیات فارسی به عنوان زیرمجموعه‌های از معاونت پژوهشی این سازمان شروع به فعالیت کرد و بسیاری از برنامه‌های زبان و ادبیات فارسی در دنیا زیر نظر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی که در وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی مستقر بود انجام می‌داد. تا اینکه این گروه در سال ۱۳۸۱ به نام مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی تغییر نام داد.

خدایار در تشریح فعالیت‌های این مرکز افزود: از سال ۱۳۷۶ تا امروز یکی از موفقترین کارهایی که این مرکز انجام داده است، برگزاری ۳۷ دوره کوتاه‌مدت دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی برای استادان و دانشجویان در سراسر دنیا است که در این دوره‌ها حدود دو هزار نفر از نقاط مختلف دنیا شرکت کرده‌اند. شرکت کنندگان در دوره‌های ۲۵ روزه، ۱۵۰ ساعت درسی و در دوره‌های یک‌ماهه ۱۰۰ ساعت درسی را با استادان مشهور دانشگاه‌های ایران از جمله دانشگاه‌های تهران، تربیت مدرس، علامه طباطبائی، فردوسی مشهد و تربیت معلم گذرانده‌اند. تاکنون پنج دوره مهمانی کتاب برای محققان، استادان و مترجمان زبان و ادبیات فارسی همزمان با نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب برگزار شده است که این استادان و محققان به ایران آمده‌اند. پنج دوره نیز فرصت مطالعاتی چهار ماهه توسط این مرکز برگزار شده است که در آن استادان و معلمان زبان فارسی نقاط مختلف دنیا علاوه بر گذراندن دوره‌های درسی در ایران، پژوهشی را نیز زیر نظر استادان برجسته انجام داده‌اند که بعضی از این پژوهش‌ها در آن کشورها به صورت کتاب منتشر شده است.

وی درباره این دوره دانش‌افزایی زبان و ادبیات فارسی در ایران و دانشجویان نقاط مختلف دنیا گفت: در این دوره ۲۸ نفر از استادان و دانشجویان از ۱۴ کشور دنیا از مناطق اروپا، اروپای شرقی، آسیای میانه، قفقاز و شبه‌قاره هند، دو سطح مقدماتی و پیشرفته زبان و ادبیات فارسی را گذرانده‌اند. در این دوره علاوه بر دوره‌های درسی با همکاری شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی برنامه رجمندان و دانشجویان خارجی ایران‌زبانان و نویسندگان دیدارهای یادگیرنده مدلی، موحد، توفیق سبحانی، دکتر خونسازی و کیومرث صبری فومنی و جلسهای با مصطفی رحماندوست و شکوه قاسمی درباره ادبیات کودک و نوجوان داشتند و چهارمین دیدار آنها از کتاب هفته است.

توجه به ادبیات معاصر و کودک و نوجوان
در ادامه این دیدار علی‌اصغر محمدحاجی، رئیس مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی با معرفی نشریات کتاب هفته و کتاب ماه گفت: هدف ما از برگزاری دیدار استادان و دانشجویان خارجی با کتاب هفته آشنایی آنان با تحولات مطبوعات فارسی از آغاز تا به امروز، تحولات نشریات ادبی، کتاب و تحولات نثری ایران است. محمدحاجی اعلام کرد: دیدارها برنامه‌هایی برای استادان و

دانشجویان خارجی در نظر گرفته شده است تا از زوایای مختلف با حوزه‌های زبان و ادبیات فارسی آشنا شوند و ذهن آنان فقط به حوزه ادبیات گذشته معطوف نباشد و تحولات امروز زبان و ادبیات فارسی را نیز در نظر داشته باشند.
بنا بر این در برنامه‌های آینده و دوره‌ها فرصت‌های مطالعاتی استادان و دانشجویان زبان و ادبیات فارسی، ادبیات معاصر مورد توجه قرار گرفته است. موضوع ادبیات معاصر در شورای فرهنگستان زبان و ادب فارسی مطرح شد و خوشبختانه در فرهنگستان نیز گروه ادبیات معاصر تشکیل شده است و هوشنگ مرادی کرمانی و قیصر امین پور به عضویت شورای فرهنگستان درآمده‌اند.

وی با تأکید بر توجه به ادبیات معاصر و کودک و نوجوان اظهار کرد: در این نطفه‌ها در حوزه ادبیات معاصر احساس گریم بنا بر این سعی می‌شود ادبیات معاصر در زمینه‌های ارسال کتاب‌های جدید شعر و داستان، برگزاری کلاس‌ها، اعزام استادان زبان و ادبیات فارسی و برگزاری سیمینارهای مشترک فرهنگی و علمی مورد توجه قرار گیرد که زمینه این کار فراهم شده است. البته علاوه بر ادبیات معاصر، ما بر ادبیات کودک و نوجوان نیز تأکید داریم.
وییر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی گفت: علاوه بر ارسال کتاب‌های فارسی برنامه‌ای برای ترجمه آثار به زبان‌ها مختلف داریم که در حال حاضر پنج زبان فارسی از جمله «جای خالی سلوچ» نوشته محمود دولت‌آبادی و «بروی ماه خاندان رابویی» اثر مصطفی ستور انتخاب شده و در حال ترجمه است که پس از ترجمه به کشورهای مختلف ارسال خواهد شد.

وی در پایان سخنان خود افزود: سعی داریم با توجه به امکانات محدودی که داریم به نیازهای استادان و

دانشجویان زبان و ادبیات فارسی در زمینه ارسال کتاب، مجلات، مقالات و... پاسخ دیم. به این منظور ستادی برای ارسال کتاب تشکیل شده است تا به آثار مطرو و معطمو سریع ارسال شود.

سیر تحول مطبوعات بر ایران

در ادامه این دیدار سیدفرید قاسمی، پژوهشگر مطبوعات و کتاب با عنوان «سیر تحول مطبوعات ایران» با تأکید بر مطبوعات ادبی، سخنانی ایراد کرد.

وی گفت: ما ۱۰۶ سال پیشینه مطبوعات فارسی در دنیا و حدود ۷۰-۱۰۰ سال سابقه انتشار روزنامه را به مفهوم امروزی در ایران داریم. در این کشور زمانی حدود ۱۲ هزار نشریه در ایران منتشر شده که حدود نیمی از آنها مربوط به ۲۵ سال اخیر است و این نکته مهمی است. نشریه امی در ایران حدود ۱۲۰۰ سال سابقه دارد. یعنی اولین نشریه امی به زبان فارسی در سال ۱۲۸۳ ق. - به همت علیقلی میرزا اعتضادالسلطنه و چند نفر از همکارانش در تهران منتشر شد

سفیران زبان و ادبیات فارسی در کتاب هفته

که دوره این نشریه که ۳۶ شماره است ۱۰ سال قبل در مرکز گسترش آموزشی رساله‌ها جدید چاپ شد. انتشار اولین نشریه ادبی ایران در آن دوره موجب شد بسیاری از افرادی که خود را روشنفکر می‌دانستند، در تعطیلی این نشریه بگویند. چون آنها فقط روزنامه‌نگاری سیاسی را روزنامه‌نگاری می‌دانستند. بنا بر این مقالات و رسالاتی علیه آن نشریه می‌نوشتند که مشهورترین آنها رساله میرزا فتحعلی آخوندزاده است.

وی افزود: تقریباً چاپ شعر و نکته‌های ادبی باعث ادبی‌نویسی در دوره ناصری شد. شروع ادب‌محور جدید ادیبان در مطبوعات دوره مظفرالدین شاه بر می‌گردد در دوره مشروطه ادیبان روزنامه‌نگاری یکی از کارآشنی مردم با روزنامه و روزنامه‌نگاری بودند. بعدها هم کوشش‌های دیگری شد. یوسف اعتصام‌الملک، پدر پروین اعتصامی، مجله بهار را منتشر کرد (در منبع آمده که اولین نشریه ادبی ایران است و این صحیح نیست) پس از آن ملک‌الشعراى بهار (نجم‌الدینکشفه) و آلبیس است. و مجله دانشکده را منتشر کرد. بنا بر این در مشروطه دوم حضور ادیبان و انتشار مجله‌های امی در ایران پر رنگ‌تر شد.

قاسمی افزود: دوره پهلوی اول حلقه‌نشری بسیاری از اهل سیاست به رواج مطبوعات ادبی - تاریخی کمک کرد و بعد از شهریور ۱۳۲۰ کوشش‌های دیگری آغاز شد. مجله سخن ابتدا با امتیاز و مدیریت دکتر ذبیح‌الله صفا و بعد به مدیریت دکتر پرویز نائلی خاتمی و مجله بعدها هم همت حسیب یعلی‌مشرقی بنامند. تا دم نشانی این دو مجله توانست جریان ادب را در مطبوعات رواج دهد. البته دیگران هم کوشش کردند. اما امروز هم این دو مجله پس از گذشت سال‌ها منبع درسی بسیاری از دانشجویان ادبیات فارسی است.
مراجعه‌های پیاپی نیز موجب تجدید چاپ این دو مجله شد. قاسمی دوره در سخنان رواج مطبوعات را به لحاظ کمی و کیفی ۱۵۰ سال اخیر دانست و افزود: این را آیدنگان نیز خوانده‌اند. گفته به لحاظ کمی آماری نشان می‌دهد که از آغاز روزنامه‌نگاری در ایران تا سال ۱۳۵۷، ۷ هزار نشریه و از سال ۱۳۵۷ تا امروز به ۷ هزار نشریه منتشر شده است. به لحاظ کیفی هم در آن دوره کوشش‌های فریدی بوده است. اما امروز علاوه بر کوشش‌های فریدی جریان‌هایی نیز وجود دارد. شمار نشریات ادبی امروز ایران نیز به لحاظ کیفی و کمی یا هیچ دوره تاریخی قابل مقایسه نیست.

وی درباره نشریات کتاب گفت: کتاب و کتابخانه در اولین شماره اولین نشریه ایران چاپ شد. و سال ۱۳۱۱ ش. اولین نشریه کتاب در ایران منتشر شد. در آن سال تا امروز حدود ۱۳۵۰ نشریه کتاب در این انتشار یافته است که حدود ۱۰۰ عنوان آن مربوط به ۶۰ سال اخیر است و هم اکنون

بیش از ۴۰ عنوان نشریه کتاب در ایران منتشر می‌شود. از بین آنها، ۱۰ عنوان نشریه مربوط به خانه کتاب است که شامل کتاب هفته، ۸ کتاب ماه در حوزه‌های مختلف و کارنامه نشر می‌شود.

وی درباره کتاب هفته گفت: کتاب هفته ۱۰۰ سال و نیم از عمرش می‌گذرد که در این مدت سه دوره را از سر گذرانده است. دوره اول کتاب هفته ۲۵۸ شماره دوره شد که فهرست و اطلاعات کنش‌ناشناسی کتابهای نورالزانه هم می‌گردد. دوم ۱۹ شماره و سوم دوره کتاب هفته که در این دوره بی سابقه است. ما در حال حاضر که بانک اطلاعات آثار در باره کتاب راهپیم می‌کنیم به این نکته پی بردیم که تمام فعالیت‌هایی که قبل از دهه اخیر درباره کتاب انجام شده، یا ده سال اخیر غیر قابل مقایسه است.

کتاب متن و ارتباط فرامتن

سپس دکتر یونس شکرخواه، استاد علم و ارتباطات، درباره تحولات ارتباطی در ایران سخن گفت.

وی گفت: زبان فارسی از نظر جهان و کمیت و در حوزه ویلاگ‌توموسی سومین زبان جهان در اینترنت است که این امر با توجه به گسترش‌دهی زبان انگلیسی اتفاق مهمی است.

دکتر شکرخواه درباره سایت‌های اینترنتی کتاب در ایران افزود: سایت‌های مختلفی در حوزه کتاب در ایران وجود دارد. از جمله سایت کتاب هفته که امکانات بسیاری دارد و شامل بانک اطلاعات کتاب‌های ایران است که براساسی از طریق نویسنده، عنوان و موضوع قابل جستجو است. ما در حیطه رشته‌های زبانشناسی و ارتباطات با پیشرفت خوبی داشته‌ام و در حال حاضر در سه سطح لیسانس، فوق‌لیسانس و دکتری دانشجویان در این رشته تحصیل می‌کنند.

وی درباره رونق بازار نشر الکترونیک در ایران گفت: بازار نشر الکترونیک در ایران گرم است و دیوان‌های بسیاری از شاعران کلاسیک و شعر نو منتشر شده است. استفاده از منابع الکترونیک موجود برای یادگیری زبان فارسی و تدوین و نگارش رساله دانشجویان زبان و ادبیات فارسی کشور‌های مختلف بسیار مناسب است.

دکتر شکرخواه درباره رابطه کتاب و ارتباطات در ایران افزود: اگر کتاب را به عنوان متن بگیریم، ارتباطات در ایران فرامتن آن است، یعنی در واقع عرضه نشر زندگی عدلی و فعالی را دنبال می‌کند. کتاب‌های تخصصی ارتباطات و روزنامه‌نگاری بسیاری در ایران منتشر می‌شود و حتی کتابخانه‌ها و کتابفروشی‌های تخصصی در ایران داریم.

وی در پایان استفاده از سایت‌های اینترنتی فارسی زبان و منابع الکترونیک را برای دستیابی به اطلاعات ادبی، کتاب و... برای دانشجویان و استادان کشورهای مختلف بسیار مؤثر و مناسب خواند.

سپس استادان و دانشجویان حاضر وضعیت زبان و ادبیات فارسی، مطبوعات و مطبوعات فارسی زبان، نشریات کتاب و ادبی و انتشارات کتاب‌های فارسی در کشور خود را بیان کرده و پیشنهادهایی را برای گسترش زبان و ادبیات فارسی و تقویت ارتباط مطرح کردند.

مردحاشیه

● در پایان کار شد نشریه کتاب هفته، مطو مرتب‌به‌نشی استادان و دانشجویان حاضر در کشور‌های آغاز ارسال شود.

● مهبل محمودی که این برنامه را اجرائی کرد در پایان چند نفر از اسروده‌های خود برای مخرشان خواند.

چشمه ای دیگر از...

لنگارنشر چشمه بدجوری تلاش می‌کند تا اطمینانش را کتابخوان کند. گرچه این آرزوی همه کتابفروشی‌هاست اما ظاهر آواج فرهنگ کتابخوانی برای اهالی نشر چشمه بسیار مهمتر از سودی است که از این کار و پیشه به دست می‌آورد.

معرفی کتاب‌های جدید در ویرتین، راه‌اندازی کافی‌شاپ و ایجاد فضای مسیومی، همه پهنانه‌های ارتباط با میهمانان و مخاطبان نشر چشمه است و البته نمرودش این است که اگر کسی وارد چشمه می‌شود، دست خالی بیرون نمی‌رود و حداقل یک جلد کتاب با خودش همراه خواهد داشت. این بار هم نشر چشمه در راستای اهدافش که همان گسترش فرهنگ کتابخوانی است، دست به اقدام قابل توجه و البته بازمای زده است.

همیشه با خود فکر می‌کردم بخت‌خوب است در مراسم مختلفی که به یکدیگر هدیه می‌دهیم به جای عروسک، کیف، خودکار، عطر و ادکلن، کتاب هدیه بدهیم.

البته خود من همیشه همین کار را می‌کنم و دوستان هم می‌دانند تنها هدیه‌ای که از آنها قبول می‌کنم، فقط کتاب است و اینطور شده باشد که کتابخانه‌ای نسبتاً قابل توجه در این سال‌ها فراهم شده است که شاید در صفحه اول بسیاری از آنها یادداشت کوزه‌ای از دوستی نوشته شده است. صحبت از اقدام جدید نشر چشمه بود و البته فوق و علاقه کاره کتابخانه که حالا دیگر خیلی از کسانی که به چشمه می‌روند، او را کنار حسن کتابیان می‌بینند و گاهی هم جوانان ترها فقط چشمه را با او می‌شناسند.

امکانی برای

هدیه دادن کتاب به جای هر هدیه دیگر. این جمله‌ای است که بالای بروشوری که چشمه چاپ کرده نوشته شده است. بروشوری که به مخاطبان پیشنهاد می‌کند تا هر مناسبت‌های مختلف، از جشن تولد و عروسی گرفته تا سالروز تأسیس شرکت و اعیاد مختلف و بخصوص نوروز به فرزندان، همکاران، مشتریان و دیگر عزیزان خود کتاب هدیه دهند.

نشر چشمه معتقد است تا کنون با توجه به مشکلاتی که در تهیه کتاب مناسب برای هر شخصی وجود دارد، خیلی از کسانی که مایل به هدیه دادن کتاب بوده‌اند، از انجام این کار باارزش فرهنگی سر باز می‌زدند و در همین راستا برای حل این مشکل و سهولت و در کار دو نوع کارت مختلف هدیه کتاب را طراحی کرده‌اند:

الف- کارت‌های زرد، به مبلغ اسمی پنجاه هزار ریال

ب- کارت‌های آبی، به مبلغ اسمی یکصد هزار ریال.

این کارت‌ها توسط کتابفروشی نشر چشمه مهر و امضا و به هر هدیه دهند. البته برای خریدهای بیش از یک میلیون ریال از این کارت‌ها، پنج درصد تخفیف در نظر گرفته شده است هر چند که کاره کتابیان بسیار کمی‌کنند. شاید بشود برای کتاب‌های منتشرشده توسط خود چشمه تخفیف بیشتری قابل شد.

کاره معتقد است ویژگی اصلی این هدیه‌ها این است که دریافت‌کنندگان این کارت‌ها می‌توانند شخصاً به کتابفروشی نشر چشمه مراجعه و کتاب، CD، نوار، کارت یا دیگر کالا‌های فرهنگی دلخواه خود را انتخاب کنند. این بدان معناست که یک کتابی فرهنگی البته باسابقه و دلخواه دریافت‌کننده هدیه شده است. کاره می‌گوید: تجربه ثابت کرده است که نگاه و نظر کسانی که از شما کتاب هدیه می‌گیرند- در قیاس با دیگر هدایا- نسبت به شما تغییر کرده و موجب احترام بیشتر آنان به شما خواهد شد. او تصور می‌کند این رفتار فرهنگی بخصوص در رابطه با شرکت‌ها و مؤسساتی که در انتخاب نوع هدایا به مناسبت‌های مختلف دچار تردید بوده و خیلی از اوقات مجبور به تهیه هدایای تکراری و حتی غیرقابل استفاده برای گیرنده آن می‌شوند، می‌تواند بسیار مؤثر و مفید واقع گردد.

در هر صورت، نشر چشمه در انتخاب این حرکت موفق باشد یا نه همین قدر که به دنبال ایجاد فرهنگ کتابخوانی است حرکت بارزاشی است و در عین حال خلاقیت آنها نیز قابل توجه است. گرچه در این عرصه یعنی رواج فرهنگ کتابخوانی شاهد فعالیت‌های قابل توجه دیگری از طرف سایر اهالی چاپ، نشر و فروش کتاب هستیم. چه بسا بروزی اتفاقات قابل توجهی را در این حوزه شاهد باشیم تا آنجا که ببینیم کتابخوانی دفعه‌ها همگان شده است و جای خود را در زندگی باز کرده است.

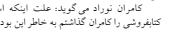
شکیبا حقیقی

کشت و گذار

شیراوش

لطفاً یک فنجان شیرقهوه

همیشه برای نوشتن گزارشی از یک کتابفروشی بدون مصطفی نگاهم را می‌اندازم روی ویرتین و داینگه روی نقشه‌های داخلی مغازه و بعد هم اسم کتاب‌ها و نویسندگان و دست آخر حال و فضای کتابفروشی. اما این بار همه چیز فرق می‌کند. کار جدید، حالا دنده منگوس- فلاشرا را روشن کن- بروم ببینم. نه این CD حال‌نمروده عوضش کن- گازبده سرب، خوب، حالا سرونشش کن رو به پایین- این دفعه بنیم است که پایین می‌رویم و بالا می‌آییم. ناشب کلی ماندم. پسر گازبده اینجا بزرگ‌راه آفریقا یا همان جردن است؟ جردنی که همیشه معروف و متفاوت بود و هنوز هم هست. شلوغی، ترافیک، ساختمان‌های کوتاه و بلند و البته گرمی هم، و در کنار همه اینها یک کتابفروشی خود

انقره دوستان می‌گفتند مغازهٔ کارمان با پروریم کتابفروشی کارمان و یا اینکه پروریم پیش کارمان تا آنجا که علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی، بعد از آن هم حالا دیگر نام کارمان بیشتر از نگه نامش گرفته شده شخصیت کارمان تورا یاد شده، یک کتابفروشی با محیطی آرام و صمیمی را تداعی می‌کند. کارمان تورا از اینکه توانسته چنین فضایی را ایجاد کند بسیار خوشحال است و می‌گوید: به هیچ وجه شلغم را عوض نمی‌کنم. کارمان تورا در کتابفروشی را با خواهرش شریک است می‌گوید: اگر روزی اینجا را فروشم باز هم جای دیگر یک کتابفروشی را راه‌اندازی می‌کنم. شاید هم یک مؤسسهٔ اشتراکی کوچک و داینگه ما همین نام باز هم کارمان.

کتاب می‌آورد اما آنجایی که بسیاری از کتاب‌ها

روش‌ها

www.powells.com

منازین برداران

تنوع در جایزه بوکر

رمان «هورتون، خدای کوچک» نوشته «دی.بی.سی.پیر» است که در سال ۲۰۰۳ برنده جایزه بوکرگرد شد. این انتخاب با اعتراض بسیاری از ادیبان انگلیسی مواجه شد چون آنها معتقد بودند که «دی.بی.سی.پیر» انگلیسی نیست. «دی.بی.سی.پیر» در استرالیا به دنیا آمده بود پدرش «مادریش انگلیسی جردن» و در کنزرتیک بزرگ شده بود. تشریح «گلادریون» این رمان را با رمان «هورتون‌پارک» مقایسه کرد و بقیهٔ تیر بر بی مقایسه این رمان با رمان‌های سرگم‌کننده بودند.

اما هورتون، خدای کوچک» یک رمان معمولی نبود که با سایر رمان‌ها مقایسه شود چون نویسنده آن نیز یک رمان‌نویس معمولی نبود.

«دی.بی.سی.پیر» در منطقی از زندگی‌اش درگیر قمار و مواد مخدر شده بود. رمان «هورتون، خدای کوچک» ریشه در یک ماجرای واقعی دارد. «مدریسان شهر کوچکی در نگرانس، دانش‌آموزی شانزده ساله‌اش همکاری خود را با

شلیک گلوله به قتل می‌رساند و پس از پایان قتل تمام دانش‌آموزان اسلحه را به روی خودش می‌برد.

در روز قسمتی از مصاحبه سایت اینترنتی powells.com با او یکی می‌خوانید:

بایدن اسم رمان خودتان در فهرست جایزه بوکر آیا فکر می‌کردید بزنده شوید؟ نه، اصلاً چنین حضور رمان من در این لیست تصعب او بود چون من هیچ سابقه‌ای در ادبیات نداشتم و خواب نویسنده شدن را هم نمی‌دیدم. همیشه فکر می‌کردم این جایزه به افرادی مثل نوشته‌های تشکیبیر تعلق می‌گیرد (امعان نوشته‌هایی که در مدرسه می‌خواندم) من از لحظه شروع نوشتن اولین جمله رمان اصلاً به فکر جایزه بوکر نبودم. هنوز از دیدن اسم رمانم در لیست اعلام‌شده بچم بودم که شنیدم بزنده شده‌ام. احساس کردم این جایزه کمی سر بالا رفته تا به من بیفتد. فکر می‌کنم این جایزه کمی سر بالا رفته تا به من بیفتد. فکر می‌کنم در رمان هورتون، خدای کوچک» نظر داوران را جلب کرده است؟

ممکن بود فروخته شوند و انبار چند سالی است که کسه‌هایش پر از کتاب‌های بفروش و به نوعی معروف شده است. مانند مجموعه داستان، خاطرات سیاسی و کتاب‌های تاریخی از جمله کتاب‌های است که در کتابفروشی کارمان بیشتر می‌توان یافت. کارمان تورا می‌گوید: به واسطه علاقه‌ای که خودم به کتاب و کتابخوانی دارم، بیشتر با سلیقه مشتری‌ها آشنا شده‌ام. هر چند اگر مشتری‌اش هم بعدند در دوستانشان را بی‌جواب نمی‌گذارم.

مغفوت و جذاب و خوشبختی، مجلات مختلف را نیز برای فروش می‌آورد و البته غرقهٔ هم به فروش لوازم التحریر اختصاص دارد که این بخش از کتابفروشی کارمان هم مشتری‌های خاص خود را دارد. عده‌ای از خریداران کارمان بسیار مغفوت هستند و کتاب‌هایمان حتماً بایک خریدند. کارمان تورا می‌گوید: این پدیده مشتری‌ها که به دست در سفارش از مشتری‌ها را تشکیل می‌دهد، کاملاً غیرعادی هستند و البته در کنار این مشتری‌ها هستیم که هم‌سند با کتابخوان‌های کاملاً خردی هستند. شاید وجود همین هاست که باعث شده کارمان در مقابل حرف و حدیث دیگران محکم بایستد و بگوید کتابفروشی را دوست دارد و البته فرآینکی از دوستان کارمان او را در این راه کمک می‌کند و این دو دوست قبلی سال‌هاست که در کنار هم دفعه‌های متفاوت نسبت به دیگران داشته‌اند. خیابان جردن بر او تأملین است و او ترافیک سنگینی که همه‌ی‌اش جملهٔ سرود است، نگاه هم عجله دارد. روزی روزی به مقصد برسد و از این همه فقط عدهٔ کمی هستند که از روی رویی کارمان بی‌اعتنا می‌گذرند. البته اگر از مانیان پدیده نوشته‌ام تا وقت کتابی می‌کنند تا بگویند دوست ما، ما با این فراغ دلبازی و کناری کتابفروشی کارمان را با این کتابی ما را در می‌بینیم که محفل ما تبدیل به یک کافی‌شاپ یا ساندویچی شده است. دیگر خبری از کتابفروشی نیست و به جای آنکه بیرونی کتابفروشی چه داری، بگویم فلان‌جا یک فنجان شیرقهوه.

نامی، نامی اما شاید آرزوی موجود در رمان برای آنها جالب بود. من به قدر کافی اطلاعات ندارم تا بدلیل این کار را بلقبم وئی این رمان بیشتر به مسائل روزمره پرداخته تا مسائل روشنگری. شاید علت انتخاب این بوده است. شاید هم داوران به جنبهٔ عجیبی رمان توجه کرده‌اند. بعضی‌ها می‌گویند: این رمان خیلی به آمریکاها گذرده است.

بخش‌هایی از این رمان نقد شده است

چون من نمی‌توانم این اولین بار بود که یک رمان خنده‌دار جزیره بوکر را در نظر وقتی واقعات اطراف من پیش از حد مسخره هستند. تشکیب او نسبت که رمان من هم مسخره باشد. نگاه نوشتن این رمان، رنگی به نظرم دست و پا درن قضایی گنج‌کننده بود. احساس می‌کردم ما همه انگلیسی‌زبان‌های حمانند، در هنگام

در این زمان به مسائل اضفادی هم اشاره شد. فهم رمان کتاب (روتون) برای یاد گرفتن مسائل دینی تحت فشار قرار می‌گیرد اما بسیاری از ناآشناختن درون خودش شکل می‌گیرد.

همین دست در کنار هورتون، است اما همه اطرافیش نظر به فکر خود هستند. حتی کشیشی که در رمان حضور دارد به خودش فکر می‌کند در حقیقت

آیا به کار عملیدی مشغولید و اگر جواب مثبت است آیا این کار هم به اندازه کار قبلی گیرنده است؟

فکر نگار جدیدی در دست دارم. این بار هم ماجرا در انگلیس می‌گذره اما به سبک و سیاق انگلیسی!

کارگاه

حسین پاینده

سیب‌بازی از پرشن‌های عامی که احتمالاً برای علاقه‌مندان به زمان‌نویسان پیشگام قرن هجدهم و آثار آنها مطرح است. هنوز پاسخ کاملاً قانع‌کننده‌ای نیافته‌است، برخی از این پرشن‌ها عبارتند از: آیازمان نوع ادبی بدیعی است؟ به فرض پاسخ مثبت - که عموماً نیز چنین است - و نیز اگر بپذیریم که دوق، ریچاردسن و فیلدینگ نخستین زمان‌نویسان بودند، این سؤال مطرح می‌شود که تفاوت زمان با داستان‌های منثور که پیشتر مثلاً در یونان باستان، قرون وسطی یا فرانسه قرن هفدهم نوشته می‌شد چیست؟ و آیا برای ظهور این وجوه متمایز در یک زمان و مکان دلیل خیلی خاصی وجود دارد؟

پرواختن به این سؤال‌های جامع همواره دشوار و پاسخ دادن به آنها بسیار دشوارتر است. این قبیل پرشن‌ها یا بخصوص در این مورد خاص عامض است. زیرا دوق و ریچاردسن و فیلدینگ هیچیک بی‌نیادگار مکتبی ادبی (نه مفهوم متداول) نبوده‌اند. در حقیقت، نشانه‌های تأثیر متقابل در آثار آنها بسیار اندک است و ماهیت داستان‌هایشان چنان از هم تفاوت دارد که در نگاه اول به نظر می‌رسد کنشکاری‌مان‌درباره چگونگی پیدایش زمان راصرفاً با این توضیح سست نباید می‌توانیم ارضاء کنیم بای شیوع و تصادف در میان دوره‌های ادبیات همان سرزمین‌زاتوس و مایه کوره تاریخ ادبیات است. این توضیحات را نمی‌توان به کلی نادیده گرفت، اما چندان کمکی هم به یافتن پاسخ‌های مورد نظر ما نمی‌کنند. به همین دلیل پژوهش‌حاضر را دیگری را در پیش گرفته‌است. پیش فرض ما این است که هم‌تبدیل بودن این سه زمان‌نویس احتمالاً برحسب تصادف صرف نبوده‌است، علاوه بر نوع آنها، اوضاع مساعد آن روزگار نیز در پیدایش نوع ادبی بدیع یعنی زمان - دخیل بود. بر مبنای این پیش فرض،‌ها، در پژوهش حاضر می‌کوشیم تا ببینیم

زین وای

فرید امین الاسلام

این اوضاع مساعد ادبی و اجتماعی کدام بوده‌اند و دوق، ریچاردسن و فیلدینگ به چه نحو از آن سود جستند.

در این بررسی نخست باید تعریفی از ویژگی‌های مشخصه زمان ارائه کنیم. تعریفی که از یک سو اقتدر جامع باشد تا همه آنچه را معمولاً در مقوله زمان می‌گنجد در بر گیرد و از سوی دیگر به قدر کافی مانع باشد تا انواع پیشین ادبیات روانی را شامل نشود. خود زمان‌نویسان یادشده در این زمینه کمک چندانی به ما نکرده‌اند، اگرچه ریچاردسن و فیلدینگ هر دو خود را بی‌نیادگار گونه جدیدی از داستان‌نویسی می‌دانستند و معتقد بودند که آثارشان نشان دهنده گسستی از داستان‌های رزمی - عاشقانه از رونق افتاده‌است، اما خود آنها یا معاصرانشان هیچ‌کدام ویژگی‌های نوع ادبی بدیعی را که ما نیاز داریم به دست نمی‌دهند؛ در واقع آنها حتی نتوانستند بر دیگرگونه بودن ماهیت داستان‌هایشان با تأخیر نام نوع ادبی آن صحه بگذارند و تنها در اواخر قرن هجدهم بود که اصطلاح «زمان» کاملاً رواج یافت.

محققان تاریخ زمان به علت افق دید گسترده و ترشان کمک بسیار بیشتری به تعیین خصوصیات ویژه این نوع ادبی کرده‌اند. احتمالاً آنها معتقدند که «رنالیسم» ویژگی مشخصه‌ای است که آثار زمان‌نویسان پیشگام قرن هجدهم را از ادبیات داستانی ادوار گذشته متمایز می‌کند. مسلماً پیش از پدیرش این قول که داستان‌نویس‌ها در همه زمینه‌ها، به جز «رنالیسم» از یکدیگر متفاوتند، ابتدا باید خود اصطلاح «رنالیسم» را بیشتر توضیح داد. حداقل به این دلیل که پذیرفتن بر قید و شرط آن در حکم ویژگی مشخصه زمان ممکن است بر این نظر غیروصافانه دلالت کند که همه داستان‌نویسان و انواع ادبی گذشته در پی چیزی غیر از واقعیت بوده‌اند.

اصطلاح «رنالیسم» در لحاظ انتقادی عمدتاً با

دکتر حسین پاینده استاد دانشگاه علامه طباطبایی در رشته ادبیات انگلیسی است. وی که یکی از صاحب‌نظران ادبیات داستانی در ایران است، مترجم مقاله‌های متعددی دربارهٔ زمان و داستان کوتاه در نشریات تخصصی است و دارای آثاری مانند «گفتشان نغذ» و «نظریه زمان» مقاله زیر ترجمه دکتر پاینده، دربارهٔ نوع ادبی «زمان» است و می‌تواند پاسخ به پرسش‌های بسیاری از علاقه‌مندان باشد.

قلانشان «رنالیستی» است زیرا در آنها رفتار انسان به گونه‌ای است که تفوق انگیزه‌های اقتصادی یا نفسانی را نشان می‌دهد. طبق همین پیش فرض ضمنی، زمان‌نویسان قرن هجدهم انگلیس و نیز فروتر، اسکرو و لسلز در فرانسه اوج نهایی این سنت ادبی قلمداد می‌شوند؛ میان زمان‌های دوق، ریچاردسن و فیلدینگ و وزدی کردن مآل فلاندرز، ریکارتی و پملا و ناکارتی نام جوینز ارتباط تنگاتنگی وجود دارد.

اما کاربرد اصطلاح «رنالیسم» به صورت فوق‌الذکر این اشکال بزرگ اراده که آنچه احتمالاً نویامیه‌ترین ویژگی زمان در حکم نوع ادبی است، کم اهمیت جلوه می‌دهد، اگر زمان را صرفاً به این دلیل رئالیستی بدانیم که در وجه نامطبوع زندگی را تصویر می‌کند، آن‌گاه آن را به وارونه دانستن رزمی - عاشقانه غفیل داده‌ایم. حال آنکه در واقع امر، زمان مسلمان‌می‌گوشد به تجربیات که در پیاده‌گاه ادبی خاصی همساز است بسند تکند و تمامی تجربیات گوناگون انسان را تصویر سازد. بنابراین می‌توان گفت رئالیسم زمان منتی بر نوع زندگی‌ای که نشان می‌دهد نیست، بلکه منتی بر نحوه نمایش آن زندگی است.

البته این نظر بسیار شبیه موضع خود رئالیست‌های فرانسوی است که موکداً تصریح می‌کردند اگر زمان‌هایشان غالباً از تصاویر رنگ و لعاب غوره‌ده و تأییدآمیز بسیاری از هنرهایاری ثبت شده است، صرفاً به این دلیل است که زمان‌های آنان محصول بررسی موشکافانه زندگی، یعنی بررسی علمی و بیطرفانه‌تری از آنچه تا آن زمان صورت گرفته مسلمان در عمل نیز محقق نمی‌شود. با این حال، نکته بسیار مهم این است که رئالیست‌های فرانسوی درست زمانی که زمان به منزله نوع ادبی بدیعی نخستین پار پیگیرانه اهداف و روش‌های خود را دقیقاً باز می‌شناخت، توجه خود را به موضوعی معطوف کردند که زمان صریح‌تر از هر نوع ادبی دیگری مطرح می‌کرد، یعنی همخوانی اثر ادبی با واقعیتی که در آن اثر تقلید شده است. این مسأله در اصل سرشتی معرفت‌شناختی دارد و لذا به نظر می‌رسد ماهیت رئالیسم - چه در اوایل قرن هجدهم و چه در دوره‌های بعد- را به کمک کسانی می‌توانیم به بهترین وجه روشن کنیم که متخصص تجربه و تحلیل مفاهیم مجرد عقلی‌اند. یعنی به کمک فلاسفه.

این تناقض ظاهری فقط آموزمان این بحث را شگفت‌زده خواهد کرد که اصطلاح «رنالیسم» به معنای اخض خود در فلسفه به آن تکریش از واقعیت اطلاق می‌شود که به کلی با کاربرد عام آن تخالف دارد. رئالیسم در فلسفه برای توصیف دیدگاه رئالیست‌های اسکولاستیک قرون وسطی به کار می‌رود که اعتقاد داشتند کلی‌ها، گونه‌ها یا مجرراتند که «واقعیات» راستینند و نه جزئی‌ها که اشیا غیرمجردی هستند که با قوه حسن انسان درک می‌شوند. در نگاه اول چنین می‌نماید که این نکته کمکی به پیشبرد بحث نمی‌کند زیرا متعلق کلی در زمان پیش از هر نوع ادبی دیگری فقط به صورت Post res وجود دارند، اما همین نام‌نوس بودن رئالیسم اسکولاستیک دست کم این فایده را دارد که شبیه به معنای فلسفی تغییر یافته «رنالیسم» امروزه دارد جلب می‌کند؛ زمان در عصر جدید طوع کرده، یعنی دوره‌ای که جهت‌گیری عمومی تکرری آن به خاطر طرد - یا حداقل گوشزد در جهت طرد- مفاهیم کلی، پیوند خود را با میراث کلاسیک و قرون وسطی‌اش گسسته بود.

مکتب رئالیست‌های فرانسوی ندای می‌شود. ظاهراً رئالیسم نخستین بار در سال ۱۸۳۵ به صورت توصیفی زیبایی‌شناختی برای تمایز واقعیت انسانی، نقلی‌های وام‌براند از پندارگرایی شعرگونه، نقاشان نئوکلاسیک بکاررفت و سپس در سال ۱۸۵۶ پس از تأسیس نشریه‌ای به نام رئالیسم به ویراستاری دیوراتی مشخصاً اصطلاحی ادبی شد.

متأسفانه در پی مجادلات حاد و کینه‌توزانه‌ای که دربارهٔ کارمایه‌های مسطح پایین و تمایلات به اصطلاح خلاف شیون اخلاقی فلوری و اخلاقی صورت گرفت، از سودمندی ویژه رئالیسم به کار رفت و این معنای نادرست - که عملاً بازتاب موضع مخالفان رئالیست‌های فرانسوی بود - در حقیقت بخش بزرگی از نوشته‌های انتقادی و تاریخی دربارهٔ زمان راجح‌تر الشعاع قرار داده است. اغلب تصور می‌شود منظور از پیشینهٔ زمان‌نویس‌انگه‌ای است که میان تمامی داستان‌های که در ادوار گذشته زندگی طبقات فرودست را تصویر کرده‌اند پیوند برقرار می‌کند. به همین دلیل تصور می‌شود که داستان زن خانه‌دار افسس «رنالیستی‌است زیرا نشان می‌دهد که میل جنسی می‌تواند بر اندوه زن و شوهر فاتح آید، همچنین، حکایت منظوم طنزآمیز و یا قصه

گفت و گویا سعید مرادیور: شاعر

مشکلی به نام توزیع

سعید مرادیور سال ۱۳۴۲ در کرمانشاه متولد شده است و در جوانی همراه خانواده به تهران مهاجرت کرد. در زمینه‌های مختلف مطالعات گسترده‌ای دارد ولی هیچگاه به دنبال مدرک دانشگاهی نبوده است. این مصاحبه به مناسبت چاپ کتاب «بیروزهای قلابی» که اولین اثر وی می‌باشد انجام شده است. وی کتاب دیگری در حال تنظیم دارد به نام «روشنای عشق».

اشعار این کتاب مربوط به چه زمانی است؟
شادو ده سال پیش در فاصله سال‌های ۶۶-۶۵ همان موقع کتاب «یک زندگی» چه شاهرای روی شما تأثیر گذاشته‌اند؟

خوب، با شعر آغاز کردم و متأثر از خیلی‌ها، برای همدوره‌ای‌های من، تنها پدر بزرگ شعر نیو بودم که کمتر متأثر از او. اما شاعران بلافصل از فضای سنگین و مابزرگی ایجاد کرده بودند که خلاصی از آن و رسیدن به نوعی فرودت بسیار مشکل می‌نمود. تلاش‌ها در ابتدا یکسری بیپوده بود، به محض هر تقلای سر از دامن یکی از غول‌ها در می‌آوردی، آسان نمی‌شد حرفی برای گفتن داشت تا «همسایه گان من» و «یک زندگی» که به کمکمند بند ناف این وابستگی را بریدند. **شهرهای بیروزهای قلابی بیشتر مضمونی است آیا به شعر امیلازی هم اعتقاد دارید؟**

مسلماً، بله، اما هم‌اهاگین بین موموع و زبان و نحوه ارائه، امری خود پیوسته و نه زاده من قادر هم کارا و وقتی من می‌خواهم زوال جامعه سنتی و تعارض منشی‌های هیبراری آن را با آثار شعریشنی مدرن نویسف کنم و یا وقتی می‌خواهم برپیم‌های هیولایی بی‌شکل قوازه‌ای که نام دروغین بیروزهای رادک می‌کشد بیزاد، یا آن زمان که می‌خواهم سرورگمی یاس آرزوشعکر را در یک زندگی، نشان موی هویت و برسه‌های معاش فشر ظفیمی از مردم را در شهروندگرسنه نشان

دکتر حسین حبیبی نیاز به معرفی ندارد. کتابشناسی او را در صفحه روبروی می بینید و با پیشینه های اجرایی اش آشنا هستید.

دکتر حبیبی جلد اول کتاب حقوق بین الملل عمومی را در دو دفتر ترجمه و با همکاری انتشارات اطلاعات منتشر کرده است. او برای ترجمه این کتاب بیش از ۱۰ سال وقت صرف کرده و نتیجه را در قالب هزار و چهارصد و سی و هشت صفحه نوشته است. گفت‌وگو با دکتر حسن حبیبی را می‌خوانید.

حقوق بین الملل عمومی ؛ ۱۰ سال تلاش برای یک ترجمه

است. اما برخی اصطلاحات را که من با واژه واژ میان آنها انتخاب کرده‌ام، توضیح داده‌ام به‌منون مثال ما در کتاب‌های حقوق بین الملل یک فرارادودرجانبه داریم و یک فرارادهمه‌جانبه. این کتاب مفهوم را سه قسمت کرده است. فراراد دو جانبه، چندجانبه و همه‌جانبه. در نتیجه چون سه اصطلاح وجود دارد، من هر کدام از کلمه‌ها را که به جای هر واژه استفاده شده است، توضیح داده‌ام. در مقدمه هم درباره توضیحات این اصطلاحات ترجمه نوشته‌ام. اما بقیه اصطلاحات را به‌منال‌گونه اولیه استفاده کرده‌ام، چون دیگران هم آنها را به کار برده‌اند. و همه دانشجویان حقوق کمیلش با آنها آشنا شدند. توضیح اضافه و سیه کردن چند صفحه مدارک و استنادی که در ابتدای کتاب تحت عنوان کتابشناسی آورده شده بود و همین‌طور کتاب‌هایی را که در ابتدای هر فصل به زبان فرانسه معرفی شده و هیچ‌کدام از آنها در ایران پیدا نمی‌شود، حذف کردم. در واقع نوشتن آنها این‌ها هفتاد هشتاد صفحه بدون فایده، سیه کردن متنها فهرست مجادلی را که در کتاب نوشته شده آورده‌ام و من‌طور تمام حقوق‌دین‌ها در دوره‌های قضایی به آن اشاره کرده‌ام. تذکر کرده‌ام و مقدمه که دانشکده‌های حقوق و با زورت ابرو خارج‌چرخه حتماً باید آنها را تهیه کنند. اگر ما بخوایم به روره‌های قضایی مسلط شویم باید این مجموعه‌ها را داشته باشیم. که معمولاً متعلق به سازمان‌های بین‌المللی است. البته تمام مجموعه‌ها به زبان فرانسه است. اما از آنجا دوربانه است. یا اگر بکنزیده باشد، موزاریان انگلیسی آن هم موجود است. به هر حال سه سعی کردم، آنچه را که لازم است از نوشته‌های فرگی به فارسی بکنم و آنها را که لازم نیست یا حتی ما به آن دسترسی نداریم، ننویسم.

با توجه به اینکه اشاره کرده‌ید زبان حقوق بین الملل در ایران نسبتاً جا افتاده است، تصور می‌کنید کشور ما در این زمینه چقدر پیشرفت کرده است.

ما به هر حال از طریق حقوق با حقوق بین الملل آشنا شده‌ایم و به همین دلیل با حقوق مدنی متفاوت است. حتی با حقوق تجارت هم فرق می‌کند. ولی اینکه قانون تجارت ما از قانون تجارت غربی کمی آشنایی شده باشد. گرچه حقوق بین الملل هم در ایران سابقه‌دار است. اما چون جزو دروس اصلی دانشکده‌های حقوق ما نبوده، پیشرفت کنده نشده است. بعد از انقلاب کتاب‌های خوبی در این زمینه منتشر شده است. اما به هر حال با پیش از اینها روری این موضوع کار کنیم چون به نظر خیلی لازم می‌رسد. به هر حال احتم عدده‌ای از روابط بین الملل متکی است از اطلاعاتی که می‌بایست در زمینه حقوق بین الملل داشته باشیم و اینکه تمام روابط باعتراف حل نمی‌شود. زمانی که رابطه به اختلاف می‌رسد هر کشور می‌سعی می‌کند. با تمام امکانات، حقوق خود را حفظ کند. بنابراین محرم باید با ساز و کار محاسن بین المللی آشنا باشیم. خصوصاً دادگاههای بین المللی در گفت‌وگوها و دفاع در دادگاههای بین المللی در حقی در تعامل با داوران بین المللی. در عین اینکه ما داوران و انتخاب کنیم، مداره باید حواس جمع داشته باشیم و افراد مسلط به حقوق بین الملل را در کنار خود داشته باشیم. اجازه

و قسمت‌هایی را در هر فصل تغییر داده است.

برای همین من مجبور شدم خودم با فیجی صفحات کتاب را که خرورجینی شده بود ببرم و با سیه‌جا کنم. بدین ترتیب جلد اول تمام شده و من که فصل ابتدایی جلد دوم را هم ترجمه کرده بودم، به ناچار آن را کنار گذاشتم. چون جلد دوم بسیار تغییر کرده بود. یکی از علت‌هایی که این کتاب با مسائل روزپیش می‌رود این است که یکی از مؤلفان بعدی آن چند سالی رئیس کمیسیون ششم سازمان ملل بوده و اکنون نیز عضو آن است. در نتیجه در جریان کار رویه‌های قضایی و تحولات حقوق بین‌الملل فراراد و با توجه به این پیشامدها ترجمه کتاب چند مدت به طول انجامید؟

حدود سال ۱۳۶۸ ترجمه جلد اول را بر اساس همان چاپ سوم آغاز کردم، چون من از مدت‌ها پیش تصمیم داشتم درباره حقوق بین الملل نویسم. منابع استاد تمام استادهای فعلی است و من هم زمانی در کلاس‌های او شرکت می‌کردم. جمع‌آوری کردم، فکر کردم با توجه به وجود چنین منابعی دیگر تألیف‌وسر هم کردن اطلاعات در زمینه حقوق بین‌الملل چندان مفید نباشد و تصمیم به ترجمه این کتاب گرفتم. به هر حال ترجمه را سال ۶۸ آغاز کردم و به دلیل همین تغییرات در حقیقت بازنویسی‌های را اول‌المراسل ۱۳۸۰ انجام دادم. جلد اول آبان ماه ۸۱ تمام شده بود اما مجبور شدم به چاپ هفتم بریزم. پیام کتاب‌های اسمال منتشر شد. جلد دوم هم الان زیر چاپ است.

ارزیابی شما از کتاب‌هایی که در زمینه حقوق بین‌الملل

در ایران چاپ شده است، چیست؟
کتاب‌های حقوق بین الملل چه تألیف و چه ترجمه به دو دوره تقسیم می‌شوند. یک دوره قبل از انقلاب است که در آن زمان کتاب‌های حقوق بین الملل زیاد نیست. اولین کتاب مربوط است به مرحوم مظفر و کتاب یک‌جلدی دیگری است نوشته مؤثرین الملک. کتاب دیگری است از دکتر صفدری که انتشارات دانشگاه تهران چاپ کرده و چند کتاب دیگر از مجله کتاب مختصر حقوق بین الملل شارل روسو که مرحوم دکتر حکمت‌را (را)مسلط‌های خاص در دو جلد ترجمه کرده است و همه لغات فرانسوی را با زیر و زبر یادداشت کرده است.

بعد از انقلاب اما چهار پنج کتاب خوب چاپ شده است که آنها را اسم نمی‌برم. مابدا یکی از قلم پیغمبر روی هر هفت کتاب‌های خوبی است خصوصاً اینکه زبان حقوقی ما نسبتاً یک زبان حقوقی جفانفاده است. همان‌طور که در کتاب‌های فنی اصطلاحات علمی اهمیت دارند. اصطلاحات این علم هم حائز اهمیت است که خوشبختانه نسبتاً در حقوق ایران جا افتاده است. البته هنوز بر سر برخی اصطلاحات اختلاف نظر وجود دارد که این موضوع همه جا هست. مثلاً در مورد کلمه کنتراسیون، همین کتاب توضیح می‌دهد که فرانسوی‌ها چند واژه را برای این کلمه در نظر گرفته‌اند از جمله معاهده، موافقت‌نامه، فراراد... اصولاً در خود متون سازمان ملل هم واژه‌ها و اصطلاحات دچار آشفتگی هستند. صرف نظر از این قسمت که جنبه جهانی دارد، بقیه اصطلاحات در ایران تقریباً جا افتاده است. به همین دلیل هم من لغت‌نامه در این کتاب نیاروده‌ام چون دویاره و سه‌باره کاری

است. نه اینکه این موضوع در کتاب‌های دیگر وجود ندارد. بلکه حجم آن به اندازه این کتاب نیست. از این جهت به نظرم کتاب بارزش و مهمی است. خود دانشجویان دانشگاههای فرانسه با توجه به اینکه در بیست سال هفت بار تجدید چاپ شده است. به اهمیت این کتاب و تقدیر، البته کتاب حقوق بین الملل جزو کتاب‌های درسی دانشجویان دوره لیسانس نیست بلکه مورد مراجعه آنهاست و بیشتر دانشجویان فوق لیسانس و دکتری و همین‌طور محافل قضایی و مخصوص وکلای حقوق بین الملل از آن استفاده می‌کنند. با توجه اینکه دانشجویان لیسانس که تعداد آنها هم نسبتاً زیاد است، خریدار و متقاضی این کتاب هستند. هفت بار تجدید چاپ آن در فاصله‌های کوتاه دو و سه سال بسیار حائز اهمیت است.

دکتر حسن حبیبی:

کتاب‌های حقوق بین الملل معمولاً به دو دسته تقسیم می‌شوند

لکنه دیگری که در این کتاب وجود دارد این است که همزمان با تجدید چاپ با مسائل روز هم پیش رفته است و البته این موضوع مرا هم به دردسر انداخت.

مگر چه اتفاقی افتاد؟

من با چاپ سوم، ترجمه کتاب را شروع کردم. بعد از ترجمه دویست صفحه متوجه شدم که این کتاب دویاره چاپ شده است. چاپ پنجم کتاب به دست من رسید. در نتیجه من مجبور شدم تمام دویست صفحه قبل از کنار بگذارم و دویاره شروع به ترجمه کنم. بنابراین ترجمه چاپ پنجم را به انتها رساندم و بعد از آن باخبر شدم که چاپ ششمی هم در حال انتشار است. برای همین کارم را متوقف کردم. به این دلیل که در چاپ پنجم تمام تحولاتی که در اروپا رخ داده بود و خصوصاً مسائل مربوط به یوسنی و هرزگوین، توضیح داده شده بود. پس از اینکه متوجه چاپ ششم شدم، به خاطر تحولات دیگری که در یوسنی اتفاق افتاده بود از جمله فراراد ادیتونه که مسائل مربوط به یوسنی رایه گونه‌های سامان داد، فکر کردم در چاپ ششم حتماً این تحولات ذکر خواهد شد. و البته این تصور من هم درست بود. چون بین چاپ پنجم و ششم دو سه سالی فاصله بود. بنابراین چاپ ششم را ششم و سه سالی فاصله بود. بنابراین چاپ ششم را هم گرفتم و ترجمه جلد اول را تمام کردم. جلد اول که برای خرورجینی فرستاده شد و فرم اول را که دریافت کردم، متوجه شدم که ظاهر آن کتاب چندان هم دراز، مثلاً چندین فصل را اصلاً جایجا با اضافه کرده

روگی‌های کتاب حقوق بین‌الملل چیست که شما تصمیم گرفتید آن را ترجمه کنید؟

کتاب‌های حقوق بین‌الملل معمولاً به دو دسته تقسیم می‌شوند. یک دسته بر فاکتورهای هستند و دسته دیگر علاوه بر اینکه جنبه کاربردی دارند، به بحث‌های نظری هم می‌پردازند. کتاب حقوق بین‌الملل مبانی و جنبه‌های کاربردی دارند، یعنی مباحث مربوط به روابط بین کشورها و دولت‌ها را مطرح می‌کنند و همین‌طور روابط بین دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی و تشکیل اینگونه سازمان‌ها در اینکه کتاب مباحث و بحث بیشتر بر چه پایه‌ها و چگونه باید سازمان‌ها و نظایر آنهاست. در نتیجه کتاب‌های حقوق بین‌الملل جنبه کاربردی پیدا می‌کنند. بحث‌های نظری در حقوق بین‌المللی سخت به نظر می‌رسد. به این جهت که مادر حقوق مدنی حقوق با حقوق تجارت پارشته‌های دیگر، مافی قانونی و تاریخی عمده داریم. اما در حقوق بین‌المللی مبانی قانونی اندکی وجود دارد. یعنی در حقیقت تدوین کنوانسیون‌ها و معاهدات گرچه از نظر تاریخی طولانی است (و مثلاً در مورد ایران به دوران هخامنشی می‌رسد) اما تعداد کمی از آن وجود دارد. یعنی مافی قانونی زیادی نداریم، البته به غیر از این سال‌های اخیر که کنوانسیون‌های زیادی وجود داشته است. در نتیجه بیشتر حقوق بین‌الملل جنبه عملی، کاربردی و عرفی پیدا می‌کند و به این جهت کمتر بحث و گفت‌وگو در آن موجب یک رویه شده بلکه بیشتر عرف بر رویه‌های بنیادین دولت است. نتیجه این است که جنبه‌های نظری کمتر می‌شود.

حال اگر مؤلف یا مؤلفانی به دنبال جنبه‌های نظری هم باشند، این گروه از تألیفات را از تألیفاتی که صرفاً جنبه کاربردی دارند، متفاوت می‌کنند. این کتاب از جنبه نظری هم اهمیت دارد. یکی از نکته‌هایی که در این کتاب حائز اهمیت است و در یکی دو کتاب به زبان فرانسوی و حتی زبان‌های غیر فرانسوی هم وجود داشت، این است که اساس کار را بر رویه‌های قضایی گذاشته‌اند. یعنی ادعای حقوقی بین المللی یا دادگاههای داخلی که به مسائل بین المللی پرداخته‌اند و همین‌طور در محاکم داورری که امری بین‌المللی داورری کرده‌اند، نتیجه‌گیری شده و کمیلش مورد قبول طرفین قرار گرفته است. بدین معنی که حکم دادگاه را بخصوص اگر اجباری بوده یکی از دولت‌ها، پذیرفته است و در مسأله داورری اگر اختلافی بین دو کشور پیش آمده، آنها اول قبل قرار گذاشته‌اند که در صورت بروز اختلاف به داورری بروند. اما در پیروند. این احکام آرام آرام به صورت مبانی حقوقی درآمد. کتاب حقوق بین‌الملل، اساس کار را بیشتر بر رویه‌های قضایی قرار داده است و با مراجعه به بیست‌هفت کتاب، متوجه می‌شوید تمام مواردی که شماره بندی شده و به صورت مقاله یا دایره‌المعارف بحثی را مطرح می‌کند، هر کدام چندین ارجاع به حکم داورری قضایی دادگاه بین‌المللی دارد. در اصل کتاب هر کدام از این نظرها در متن وجود دارد یعنی مدعا هر نظری که توضیح داده شده، پرتزی باز شده و حکمی ارائه شده است. من برای اینکه کتاب سنگین نشود و خواندن آن آسان باشد، این توضیحات را در آخر کتاب و به صورت پیوست نوشتم.

در پیوست‌ها، این احکام قضایی صفحات متعددی را به خود اختصاص داده است و این نشان‌دهنده عمق کتاب و مبانی بودن آن از نظر استاد به رویه‌های قضایی

انحراف از راه درست را به آنها ندهند. ما باید کاری کنیم که در سازمان‌های بین‌المللی به عنوان صاحب‌نظر در حقوق بین‌الملل حضور داشته باشیم تا بالاخره روزی خودمان هم در مقام داوروی قرار بگیریم. ما در دوروی‌های ورزشی هم اشیااط می‌کنیم و کسی را که در قضایات اشتباه کند به سادگی رها نمی‌کنیم. به علت اینکه ما به داوروی ورزشی تسلیمیم و خودمان هم داور بین‌المللی داریم، باید در محاکم بین‌المللی حضور داشته باشیم و این راهی ندارد جز اینکه بر موضوع مسلط باشیم. چون سازو کار قوی و پیشرفته‌ای دارد و ما تا زاین و اصطلاحات آن آشنا نباشیم، موفق نمی‌شویم. به همین دلیل هم دانشجویان حقوق ما علاوه بر اینکه باید حقوق بین‌الملل را خوب بلداند، باید این دادرسی را نیز به خوبی بلد باشند. به علت اینکه منبای حقوق بین‌الملل رویه‌های قضایی است و رویه‌های قضایی کاری است که در دادگاه مردم می‌بایرد. یعنی زمانی که دعوائی به دادگاه می‌رود و سازو کاری که در آن طی می‌شود در نتیجه دانشجو حتی برای اینکه متن همین کتاب را به خوبی درکافت کند،باید این دادرسی داخلی خودمان را دست کم بلداند. دیگر این است که ما تا آنجا که در محافل بین‌المللی حاضر نیابیم و تا حقوق بین‌الملل را به خوبی ندانیم، در کنفرانسیون‌های بین‌المللی که تعویب می‌شود نمی‌توانیم فقط نظر خودمان را بیان کنیم و این دردی است که دنیای سوم به آن مبتلاست. به همین دلیل هم قلم مست کتابی است که با اروپایی‌اند و یا آمریکایی در نتیجه آنها هم کنفرانسیون را طوری می‌نویسند که اگر روزی گرفتار شدنت، همه چیز به نفع خودشان تمام شود. ما باید در تدوین کنفرانسیون‌ها حضور داشته باشیم. حرف خودمان را توین تا آرام آرام به نفع دنیای سوم هم در محاکم مطرح شود. به همین دلیل مصطلحات این است که بتوانیم داوروی‌های متفق‌های پیدا کنیم. اگر مردم دنیای سوم و همین طور نام‌مسلان مشکلات خودشان اریان خودشان حل نمی‌کنند، پتدر است. به همین صورت برای خود یک رویه قضایی پیدا می‌کنند. این فکر که اروپایی‌ها یا آمریکایی‌ها و حتی آمریکایی لاین دوستند و یا هم معانفت دارند، اشتباه است. تمام اروپاها هم اختلاف دارند و مشکلات خودشان را در دادگاههای بین‌المللی مطرح می‌کنند. ممکن است با هم جنگ نداشته باشند اما اختلافات حقوقی سنگینی دارند و به همین جهت فقط دقایق قوی دارند و اگر دعوی بین انگلیس و فرانسه رخ می‌دهد، هر دو طرف با حقوق‌دانان خود سعی می‌کنند ماجرا را به سود خود تمام کنند. ما هم باید از این سازوکار استفاده کنیم و اختلافات داخلی را خودمان با هم حل کنیم تا سرمان گلایه نرود.

درباره اهمیت جایگاه کتاب صحت کردید لطفاً کمی هم درباره اهمیت نویسندگان کتاب در زمینه حقوق بین‌الملل توضیح بدهید.
کتابدین که در واقع استاد دو مؤلف دیگر کتاب هم هست، از استادان بسیار با دانشکده حقوق پاریس بوده و با توجه به اینکه ریشه غاموز دوری دارد، بعضی این کتاب یا بقیه کتاب‌ها فرق دارد. یعنی در بعضی مواقع نقض جسهٔ سوم‌ها را هم می‌خورد، منتها چند صفحه بعد از آن، همان مطلب را به نوعی نقض می‌کند. کتاب‌های دیگری بسیار آرمی دارند و اصلاً به دقیقه‌جهان سوم نمی‌پردازند. اما نویسنده این کتاب دربارهٔ کشورهای توسعه‌نیافته هم نوشته است که مثلاً در فلان کنفرانسیون چه پیشنهادی داشته‌اند که به جای رسیده یا نرسیده است. چاپ اول کتاب را خود کرکدین نوشته‌است اما بعد از چاپ اول فوت کرد و خانواده او در دو مکتب بعدی خوانستند تا چاپ دوم را آماده کنند. هر دو ی این نویسندگان سال‌ها مدت که استاد دانشکده حقوق پاریس هستند و یکی از آنها مدت‌ها رئیس کمیسیون حقوق بین‌الملل برای سازمان ملل بوده و الاان هم عضو آنجاست. سازمان ملل این کتاب در ایران پرتأماری بوده است؟

استادان دانشگاه اگر لازم ببینند آن را به دانشجویانشان توصیه می‌کنند. به هر حال اگر دانشجویان حقوق کتاب‌های حقوق بین‌الملل راورقی بزنند، به دردتشان خواهد خورد. بخصوص این کتاب که در مقایسه با

کتابشناخت دکتر حسن حبیبی

- 1- دیپلماتیک و سیاستمداری، گرونیج، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۱، چاپ پنجم، ۱۳۵۸
- 2- دیپلماتیک و ورزش‌شناسی، موسسین، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۲، ترجمهٔ چاپ دوم به بند سیر جلدی
- 3- جبههٔ جامعه‌شناسی حقوقی، گرونیج، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۲، چاپ دوم با نام مبانی جامعه‌شناسی حقوقی، ۱۳۵۸
- 4- جبهه‌های اجتماعی و آزادی یا اختیاراتسانی، گرونیج، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۴، چاپ دوم، ۱۳۵۸
- 5- تفکر اجتهاد، صبار اوزگان، اروپا، چاپ اول، ۱۳۵۱، تهران، چاپ‌های متعدد از ۱۳۵۷ به بعد
- 6- به‌در برشته، افغان و چین، برگزین، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۸
- ۸- استعمار محیبوسیتی در فلسطین، صایغ، اروپا، چاپ اول، ۱۳۴۹، چاپ دوم، ۱۳۵۴، تهران، چاپ‌های متعدد (بسیوجه کرمانه، ش ۱)
- ۹- دفاع از فدائیان، زاک منصور روزیس، اروپا، چاپ اول، ۱۳۴۹، چاپ‌های متعدد، ترجمهٔ کرمانه ش ۴)
- ۱۰- انقلاب فلسطین و یهودیان، سازمان الصح، اروپا، چاپ اول، ۱۳۴۹، چاپ‌های متعدد (بسیوجه کرمانه ش ۱)
- ۱۱- الفتنه سخن می‌گوید، فایزر ندویان، اروپا، چاپ اول، ۱۳۵۰، چاپ دوم، ۱۳۵۵، تهران، چاپ‌های متعدد (بسیوجه کرمانه، ش ۱)
- ۱۲- اعراب در اسرائیل، صبری‌گری(جرمی)، اروپا، چاپ اول، ۱۳۵۱، تهران، چاپ‌های متعدد (بسیوجه کرمانه، ش ۵)
- ۱۳- پای از یاز و دیار، یکدیجاچه و دو گفتار، اروپا، چاپ اول، ۱۳۵۵، چاپ‌های متعدد از ۱۳۵۷ به بعد
- ۱۴- سلام و مستطابان در روسیه، هلن گاردفانکس، اروپا، چاپ اول، ۱۳۵۵
- ۱۵- انقلاب نظری و علم ادبانه، گرونیج، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۸
- ۱6- تقسیم کار اجزائی، دوریک، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۸
- ۱۷- هر جنگ، تهران، چاپ اول، ۱۳۵۹، چاپ دوم، ۱۳۶۵
- ۱۸- عذراؤ زول لاینی، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۰
- ۱۹- جامعه، رنگه، سیاست، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۰
- ۲۰- نظام و بحران عصر ما، روز و دینا، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۲
- ۲۱- در آئینهٔ مائوتزی از حقوق بین‌الملل، حقوق لطیفی و جامعه‌شناسی فروته و ترجمهٔ، تهران، چاپ اول، ۱۳۶۷
- ۲۲- در جست‌وجوی ریشه‌ها فروته و ترجمهٔ، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۲
- ۲۳- منظر حقوقی و نظریاتیک حقوقی فروته و ترجمهٔ، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۲
- ۲۴- حقوق بین‌الملل عمومی فروته، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۱

خود اختصاص داده است.

میاجت مربوط به حقوق بین‌الملل امروزه در جلد دوم آمده است؟

بله، جلد اول بحث‌های مربوط به حقوق بین‌الملل کلاسیک است. در جلد اول به میاجت کلی از جملهٔ شکل‌گیری حقوق بین‌الملل، جامعهٔ بین‌الملل و سایر روابط دیپلماتیک و کنسولی و بین‌الملل شامل روابط محیط زیست مطرح شده است.

شاید کمی کمتر باشد. جلد اول پیش از هزار و چهارصد صفحه است و جلد دوم حدود هزار و دویست صفحه.

به میاجت جلد دوم هم اشاره کردید اما ویژگی مهم آن چیست؟
کتاب این است که مدارک و اسنادی در آن وجود دارد که دانشجویان حقوق به راحتی نمی‌توانند. به آنها دسترسی پیدا کنند. به عنوان مثال، دانشجوی حقوق حتی منثور سازمان ملل را هم به‌سختی پیدا می‌کند که در این کتاب نوشته شده است. همین‌طور کنفرانسیون‌ها و مسائل مربوط به آن. من گوش کردم در جلد اول مقراری از این اسناد و مدارک را که در کتاب مرتباً به آن اشاره شده است، بیابدم. یکی از روش‌هایی که در کتاب‌های دیگر (به زبان انگلیسی و فرانسه) وجود دارد این است که دعوائی بین‌المللی را که مطالعه‌ش شده و به نام فرد معروف شده است، می‌نویسند. مثلاً دالم به قضیه لوئیس اشاره می‌کند. اما داستان آن برای یک دانشجو، خصوصاً دانشجوی ایرانی، ناآشنا و مبهم است. من فکر کردم تا آنجا که می‌شود به داستان این اصطلاحات هم بپردازم و ماجرای آنها را تعریف کنم.

یعنی این توضیحات در اصل کتاب نیست و شما به عنوان مترجم آنها را اضافه کرده‌اید؟
بله. در جلد اول چند نمونه از آن را توضیح دادم اما در جلد دوم سعی کردم به تعداد بیشتری از این نمونه‌ها بپردازم که نسبتاً تعداد قابل توجهی از آن را پوشش دادم. به هر حال پوست‌ها از این منظر قابل توجه است.

البته نکته دیگری که درباره پوست‌ها اهمیت دارد، اصطلاحات لاتین است. این اصطلاحات نظیر قواعدو جمله‌های عربی که به‌صورت شرب‌المثل یا قاعده میان ما در آمده است، در حقوق اروپایی هم وجود دارد. اصطلاحات لاتین که از حقوق رم گرفته شده‌اند، همچنان محفوظ مانده‌اند بخصوص در فرانسه و انگلیس. از این اصطلاحات زیاد در کتاب استفاده شده است. من گوشش کردم فهمستی از این اصطلاحات لاتین ازانه بدهم و آنها را تعریف کنم. به هر حال امیدوارم کتاب، خواننده را خسته نکند.

باید در تدوین کنفرانسیون‌ها حضور داشته باشیم و حرف خودمان را بزنیم تا آرام آرام نظرات دنیای سوم هم در محاکم مطرح شود

مزمین حبیبی

ریشه‌ها

www.
Write101.
com

نکاتی در نحوه شکل‌گیری چارچوب شخصیت‌های داستان

برخی از نویسندگان تصور می‌کنند که پس از طرح‌ریزی ابتدایی یک داستان، ضروری است به خلق شخصیت‌های متعددی بپردازند که جای‌جای قصه را فراتر بردند. اینکار ممکن است بسیاری از این شخصیت‌ها را فرقی بر اینند. در نظر گرفتن اصول مهم و اساسی در خلق قهرمان، شکل بگیرند. چراکه اشتباه می‌تواند به گونهٔ نسخه یا دست‌نویس معمولی در مورد شکل‌گیری این شخصیت‌های فرضی و جالبی که در عین حال سریع و کاروری باشد، موجود نیست. به همین علت گاهی این افراد حاشیه‌ای ترجمه مخاطب را پیش از آنچه که باید، به خود جلب می‌نمایند.

اکثراً به یک سری از یادها و تخیلهایی که پس از شکل‌گیری یک شخصیت طبیعی دقیق هستند، می‌پردازند.

۱) قدم معرفی شخصیت‌های داستان به واسطه نامگذاری یا توصیفات ظاهری. این سآله در نگاه اول ممکن است معنی‌ناپذیر لیکن گویا که همواره از این حیثه مطرح می‌شود این است که هر چقدر نگارنده باید قهرمان قصه‌اش را پیش از شناخت شخصیت‌های حرف نکات محوری وجودی، نامگذاری کرده یا به‌سیم فیزیکی او بپردازد؟ پاسخی که می‌توان برای این پرسش مطرح کرد این است که هر نویسنده در ذهن پرسش

عصوات و پیش‌فرض‌هایی را در مورد فیکت و چگونگی مشخصات ظاهری قهرمان داستان درآورد که در مورد نامگذاری وی یا تکیه بر همین پیش‌فرض‌های فیکتی به گرایش نام دلخواه خویش می‌پردازد. چنانکه شخصیت مورد نظر خود به‌خوش شکل بگیرد. پس از آن به‌اصطلاح پیشتر بار داستان را دست‌نگارش. به‌دوش او خواهد بود که آن‌توجه به اهمیت وجودی و تار و پود داستان و مبهم از آن بیانی نامطلب به واسطه تأثیرات این شخصیت صورت خواهد گرفت.

۲) تکمیل ظاهری شخصیت قهرمان داستان از طریق بیان مشکلات و تکرارون یک یا دو ویژگی مهم از سوی وی و این بار به‌ایندقت‌بلند است که اگر تکیه یک توصیف و شناخت مشخص از آنچه که داستان در جهت تکمیل شدن به آن پیش می‌رود ارائه ندهد، هرگز قادر نخواهد بود آنچه را که ما طلب به مخاطب القا نمایم. بنابراین ضروری است که بدون هیچ ابهامی داستان‌ها یا بیانی ساده‌اش قهرمان قصه‌اش را به تصویر کشد. البته نشان دعد که وی برای رسیدن به‌کنام اهداف حاضر است. چنین مشکلات، سختی‌ها و مشکلاتی را پشت سر می‌آورد. اجزای این اهداف می‌توانند موازیی چون عشق، احترام، جست‌وجو، تقدم و سر را شامل شوند. در ضمن هر نویسنده، نباید فراموش کند که در هر چرخش از داستان قهر است پس از بیان اهداف مذکور، در صورت تمییر نظر، برگردد به تشخیص و اصلاح کلیه یوناه و آگاه باشد که میان اجزای در پرداختن و دنبال کردن هدف اولیه تا بیان تعریف اهداف، تغییر یافته و لزوماً باید نوشتار شود.

۳) عدم پیشبرد نوشتار در مسیر تصالیات شخصیت‌های کلیدی آن‌ا‌گاه موفقیت، مغلطی و همداری بیش از اندازه نگارنده با قهرمان قصه. سبب کاهش تنش‌ها و برخورداری وی با مشکلات کارناون که در عین حال ازموارد اساسی شناخت داستان هستند. می‌شود و به این ترتیب خواننده همچان اشتیاق خود را برای مطالعه و نهایتاً خواننده میاند از دست خواهد داد. به عبارت دیگر نگارنده باید از سیستم علت و معلول، ساکن بر اعمال و حرکات شخصیت داستان آگاه باشد. اما از قهرمان کردن آرایش شخصی و محیطی وی بپزد.

۴) دمججوی نگارنده از مسائل زندگی شخصی خود؛ تکنیک‌ها، بسته یکی از قوت‌نقصه در فردی است که به‌تکریری آن‌تک فزونی در نگارش کل متن، موفق برای یافتن خصوصیتی شود. چرخهٔ هدفگذاری از تکنیک اغلب از طریق به بردن نگارنده به‌فصاحت‌های موجود این شخصیت‌هایی خود قهرمان قصه، در ذهن وی زده می‌شود. به این معنی که او احساس می‌کند هنگامی که در بدترین شرایط ممکن خود شود، عکس‌عمل مشابهی ترجمه آنچه از او تیر می‌زند، از خود نشان خواهد داد.

دانش آموز سال های دور

مریم چیماری

گفت و گو با دکتر حسن انوری

از تکاب تا کتاب

بیویان اثر ویکتور هوگرا که درسین نوجوانی خواندم. پدم می‌آید وقتی به مرگ زان وازان رسیدالکتم می‌ریختم و کتاب می خواندم. آقای دکتر، در بین کتاب‌هایی که در آن زمان خواندید کدام یک بیشترین تأثیر را در کتابخوانی و حتی ادامه تحصیل شما گذاشت؟

کتاب «اصفاد به نفس» اثر دکتر اسماعیل با ترجمه علی حسینی. این کتاب دربارهٔ شرح حال افرادی بود که بدون امکانات توانسته بودند کارهای بزرگی انجام دهند و موفق شوند. به یاد دارم در آن کتاب شخصی موفق را مثال زده بود به نام پائلی که در اروپا توانسته بود چنین سازی برای بازیابدو ۲۰سال تمام تلاش و آزمایش کرد تا بتواند به مقصودش برسد. وقتی کتاب را خواندم بسیار امیدوار شدم و با خودم گفتم پس می‌توان هر فرسختگی را ممکن ساخت و این کار غیرممکن چیزی نبود جز ادامه تحصیل. با این انگیزه و تصمیم جدی توانستم درس را ادامه دهم.

در آن زمان کسی برای شما داستان یا قصه قدیمی نقل می‌کرد؟
بله تا دلتان بخواهد. قبل از دبستان در خانواده ما، مادرم برای ما قصه می‌گفت. شخصی هم در شهر ما بود که معروف به قصه گو بود و با او آشنا بودیم و گاهی اوقات او را به خانه دعوت می کردند برای ما قصه‌های شاهنامه و داستان‌های قدیمی و نسبتاً طولانی. را تعریف می کرد.

در زمینه ادبیات اسلامی داشتید؟
بله. در همان موقع که دبستان را تمام کردم، نزد علمای محلی عربی خواندم و تحصیلات حوزوی را در حد شرح لعمه و معالم آموختم.

به چه درسی بیشتر علاقه‌مند بودید؟
بیشتر به ریاضیات علاقه‌مند بودم. درس دبستان را نزد خودم آموختم و سیگنال اول را خودم خواندم و به مرافقه رفتن و امتحان دادم. وقتی که نمر کلاس نهم قبول شدم و گواهینامه گرفتم در شهر آموزش و پرورش به طور رسمی به عنوان آموزگار استخدام شده. البته قبل از آن هم تجربه آموزگاری داشتم و در دبیرستان ملی آنجا تدریس می‌کردم. سپس در دانشسرای قلمیاتی امتحان دادم و قبول شدم. در آن زمان در تکاب دبیرستانی دایر کردند و من چون به درس ریاضی علاقه داشتم، با همان معلومات دانشسرا در دبیرستان تدریس کردم. بعداً که خواستم ادامه تحصیل دهم به خاطر اینکه از آن به بعد برای یادگیری ریاضی نیاز به معلم داشتم، تصمیم گرفتم که کشم اینی را هم بخوانم.

وقتی آموزگار شدید و تجربه کسب کردید، نگاهتان نسبت به کتاب‌های درسی چطور بود؟ آیا نکته‌ای دربارهٔ مطالبه و کتاب درسی در دهستان ایجاد می‌شد؟

۱۷ساله بودم که آموزگار شدم و در کلاس سوم دبستان تدریس می‌کردم. از آنجایی که جمعیت شهر کتاب فقط ۲۰۰ نفر بود. تعداد بچه‌ها هم در کلاس چندان زیاد نبود تقریباً ۱۰ نفری می‌شدند. من بربرخورد با دانش آموزان به آنها علاقه‌مند شدم و سعی کردم که در عین تدریس بسیاری از حرف‌ها را می‌توان زد و حتی بسیاری تیزتر یادرد. در عین کار نظرم به وسیله کاری‌ام،

دانش آموز سال‌های دور این هفته ما دکتر حسن انوری است که نامش در کنار نام دکتر جعفر شاعر، سپاسر در سخن و زبان ما (بخصوص دانش آموزان دهه‌های ۴۰، ۵۰، ۶۰) شنیده است. دکتر حسن انوری که به خاطر کتاب سال را از آن خود کرده است، هم اکنون در حال تعیین فرنگ دانش آموز فارسی به فارسی است. با دکتر انوری در حالی گفت‌وگو کردیم که وی در میانه گفت‌وگو اولین کتاب فارسی سال چهارم دبستان تألیف خود را با شعر «باز یاران با ترانه» گلچین گیلانی نشانمان داد گفت‌وگو را بخوانید.

اولین مدرسه‌ای که در آن درس خواندید را به یاد دارید؟
بله. اما من فقط تا دوران ابتدایی به مدرسه رفتم.

چون من در شهرستان تکاب زندگی می‌کردم و در تکاب امکانات درس خواندن در دوره دبیرستان وجود نداشت. من به ناچار فقط تا مقطع ابتدایی درس خواندم. چطور ادامه تحصیل دادید؟

تجربه‌ای حل این بود که خودم کتاب‌ها را مرور کنم و به طور متفرقه امتحان بدهم و باسفته چون در آنجا امتحانی به عمل نمی‌آورده‌ام. به مرافقه می‌رفتم و امتحان می‌دادم.

در واقع شما امکاناتی برای ادامه تحصیل حتی در مرافه نداشتید؟

خیر. در آن زمان در تکاب به دبیرستانی نبود و از طرفی چون از نظر خانوادگی نمکنی دانشم تا بتوانم به مرافقه بروم و درس بخوانم، بنابراین مجبور شدم به صورت متفرقه درس بخوانم.

در عین مشکل مالی دیدگاه خانواده نسبت به ادامه تحصیل شما چه بود؟

مادرم علاوه بر مخالف نبود که من ادامه تحصیل بدهم و بپردازم او پدرم مخالف جدی بود.
چون در دبیرستان نمی‌توانید اوقات را رانچگونه می‌گذرانید؟
مجبور بودم در نمازه پدرم مشغول به کار شوم ولی کسب و کار روزی چندانی نداشت و من اغلب بیکار بودم و خواندم. سر می‌رفتم و تنها کاری که می‌کردم کتاب خواندن بود.

وقتی کتاب می‌خواندید هیچگاه پدرتان مانع کتابخوانی شما می‌شد؟

نه. به هیچ وجه. او ولی تشویق هم نمی‌کرد.
با این اوصاف چگونه با کتاب‌های غیر درسی آشنا شدید؟
این علاقه از همان دوره دبستان شروع شد. من ممبر کلاس بودم و مامور آوردن و بردن دفتر آموزگار از اتاق آموزگار به کلاس و بالعکس. روزی برای بردن دفتر آموزگار به اتاقی چشمم به یک کتاب غیردرسی افتاد و آن نگاه اولی‌م بود. یک کتاب غیردرسی بود. کتابی نغمه‌ها عروس به ترکی چاپ انتشارسل بود که که گاهی معلمان در دفتر مدرسه آن را می‌خواندند. من البته نتوانستم هرگز از آن استفاده کنم ولی بعدها از روی کتبخانگی خودم شروع به خواندن لغتنامه‌ای (دیکشنری فرانسوی) کردم و از روی آن زبان فرانسه را آموختم.

کتاب‌ها را چگونه تهیه می‌کردید؟
شخصی در شهرمان بود که بسیار کتابخوان بود و از تهران و تبریز برای او کتاب می‌فرستادند و من کتاب‌ها را از او به امانت می‌گرفتم و می‌خواندم.

نام کتاب‌ها را به یاد دارید؟
بله. انبوسه خردا که زمانی بود که در دوره قاجاریه ترجمه شده و از جمله کتاب‌هایی بود که من در سنین پایین آن را خواندم و برایم بسیار جذاب بود. زمان‌های الکساندر دوما (بزر و پسر) و یازدهای‌ها را نیز در همان دوران خواندم.
بیشتر به چه داستان‌هایی علاقه‌مند بودید؟
بیشتر به آثار نویسندگان فرانسوی را دوست داشتم. همین دیسنگی بسیار شد تا هر اثری را که از نویسندگان فرانسوی ترجمه می‌شد، تهیه کرده و بخوانم. از جمله،

یعنی کتاب جلب شد و به این فکر افتادم که چه شتی بچه‌ها را به شوق می‌آورد و چه متنی باعث دازدگی بچه‌ها می‌شود. وقتی که به تهران آمدم مقالای دربارهٔ کتاب‌های درسی نوشتم که یکی از آنها در مجله پنجا چاپ شد و کم‌کم به سمت کتاب‌های درسی کشانده شدم و یکی از کارنامه‌های مهم زندگی من تألیف کتاب‌های درسی است.

حدود ۵۰ کتاب درسی نوشتم که به وسیله آموزش و پرورش قبل از انقلاب و حتی بعد از انقلاب هم به وسیله دانشگاه پیام نور و حدود ۸۰۰۰ جلد هم به وسیله انتشارات دانشگاه آزاد منتشر شده است.

وقتی که کتاب‌های درسی را می‌نویسید به چه نکاتی توجه می‌کردید؟

وقتی که ما مور شدم کتاب درسی نوشتم، خوشبختانه شانس داشتم که در انتخاب متن از آقای می‌کردم بهترین متن‌ها را برای کتاب درسی پیدا کنم. از شعر گرفته تا داستان و… من اولین باز شعر نو را وارد کتاب‌های درسی کردم. وقتی کتاب چهارم دبستان را می‌نوشتم فکر کردم که باید شعر نو خوبی را پیدا کنم و بعد از جست‌وجو شعر «یاران» گلچین گیلانی را پیدا کردم و در کتاب درسی گنجاندم. در آن زمان حساسیت نسبت به کتاب درسی زیاد بود چون ولیعهد کتاب درسی را می‌خواند. وزیر آموزش و پرورش دست‌نویس کتاب را قبل از چاپ می‌دید و می‌خواند. وقتی که شعر نو را خواند وحشت کرد.

چرا؟
چون در آن زمان دعوی‌ا کهنه و نو نبشند رایج بود. نویسندگان در مجله فرودسی به گفتهٔ یزدانی بد و بی‌ادب می‌گفتند و بالعکس. در مجله شعاع عادل‌حسن فراموشی و دکتر رحعی آذرخسین علیه نیما و دیگران می‌نوشتند. من که متوجه وحشت وزیر آموزش و پرورش شدم به او گفتم شما از بین ایاچه کسی ایشول دارید؟ گفت: دکتر صفار و دکتر خالری. گفتم: شعر یاران را به آنها نشان بدهید. اگر آنها تأیید نکردند این شعر را حذف کنید. خوشبختانه شعر مورد تأیید هر دو قرار گرفت و گفتمند که این شعر برای دانش آموزان ۱۰ساله بسیار مناسب است و از آن تاریخ (۱۳۳۹) تا به امروز با وجودی که کتاب‌های درسی تغییر نکرد و حذف شد و حتی بچه‌ها از خواندن آن لذت هم می‌برند.

دانشان هم در کتاب‌های درسی می‌نویسید؟
بله. بگ داستانای به نام بهترین مکان دنیا، نوشتم که موضوع داستان دربارهٔ درختی بود که از جنگل بریده می‌شود و مراحلی را طی می‌کند تا تبدیل به چخته می‌شود و وقتی وارد کلاس می‌شود و به دیوار نصب می‌شود می‌گوید من در بهترین مکان دنیا (کلاس) جا گرفتم. من در آن زمان حدود ۲۰-۳۰ کتاب را به وسیله شورای کتاب کودک و افراد متخصص ادبیات انتخاب می‌کردم و در پایان کتاب‌های فارسی می‌شناسنامه کامل می‌آوردم. مدارس هم سعی می‌کردند که کتاب‌ها را تهیه کنند تا بچه‌ها بخوانند.

چند عنوان از کتاب‌های مورد نظر را می‌توانید نام ببرید؟

قصه‌های خوب برای بچه‌های خوب از مهدی آذریزی، افسانهٔ باغ بهشت اثر آندرسون ترجمه اردبیلز، نیک‌پور و کتاب جیشیدشما نوشته مهرداد بهار، دور از خانه اثر نادر ابراهیمی و…
آقای دکتر، باز خود و تکمکاس کتاب‌ها و نوشته‌های شما روی دانش آموزان چگونه بود؟
در آن زمان دو مدرسه تجربی بود که کتاب‌های جدید را به صورت آزمایشی تدریس می‌کردند و پیام می‌آید من به مدرسه فرهاد می‌رفتم و عکس‌العمل معلم بچه‌ها را نسبت به کتاب‌های درسی می‌دیدم و حتی گاهی اوقات پرشنامه‌هایی را جهت نظر منشی تهیه می‌کردم و به آنها می‌دادم و نظرات و انتقادات آنها را جمع‌آوری می‌کردم.

به یاد دکتر عنایت‌الله شهیدی تعمزیه بزوه نامی که قدر مرد به علم است و قدر علم به مال

مادرم و ایام پرشور ناسوعا وعاشورا این حسن را دارم که ما خبرنگاران کتاب را به تکلیف وا دارد تا به سراغ نویسنده‌گان و پژوهشگرانی برویم که دستش در این وادی دارند و عمر و چشم بر سر این کار نهاده‌اند.

از جمله این چهره‌ها که لایحه ارسال‌آوری در تقاب خاک کشید و گنجینه‌ای از دانسته‌های مربوط به تعزیه را با خود برد، استادزنده، یاد دکتر عنایت‌الله شهیدی بود. سال گذشته در همین روزها و به بهانه تهیه گفت‌وگویی تازه از ایشان با منزلشان تماس گرفتم. از پشت تلفن

صدای خسته و غمزده استاد به گوش رسید که کوفی از حاضرت‌های خاص خبر می‌داد. وقتی احوال را جویا شدم، گفت: در سرما و

بخندان زمستان، برای کاری بیرون رفته بودم که بخردگی خیابان باعث شد زمین خورده و سر و دست وصورتم به شدت آسیب بیند.

گهولت‌سن استادو آسیب جدی به مغزشان سبب شد تا همین حاضرت ایشان را ابتدا بیمارستان نشین و سپس نگاه‌نشین کنید، بنحوی که حتی به‌صورت تلفنی هم قادر بیرون‌دست‌آلات خبرنگاری را که مقابل صفحه دانش‌آموزی سال‌های دور را تهیه می‌کرد، پاسخ دهند. مدتی بعد همسرشان تماس گرفتند که استاد در وضعیت مالی نامناسبی به سر می‌برند و تران پرداخت هزینه‌های عادی یک بیمارستان معمولی را هم ندارند. در این مدت و به همین دلیل ایشان را هم بیمارستانی در کرج منتقل کردند. تماس ما را به منزلشان و پیگیری حال و احوالشان به آنها انجامید که شنیدم، کتابخانه ارزشمندشان، برای تأمین بخشی از هزینه‌های حراج گذاشته شده است.

الذک اندک وضیعت وخیم‌تر می‌شد. نامه‌نگاری و اطلاع‌رسانی به برخی از مسئولان و دست‌اندرکاران ناتان که در هنگام شنیدن‌ها، از کسبه این بزرگان هزینه‌ها می‌کنند نیز ثمری نبخشید و رسید. درحالی‌که اگران مالی آن‌زندمیاده‌دوری بود که بتواند گلیم خویش از آب برکشد و خود را به دست بیمارستان‌هایی دولتی که به اعتقاد اکثر کسانی که گذار به این مکان‌ها می‌افتد، آدمی را بپوشد که نمی‌بخشد. هیچ‌یکه بیماری‌رمی‌کنند، نمی‌سپرد شاید امروز زنده و سرحال‌تر از گذشته به کار خویش ادامه می‌داد. درگذشت آن زندم‌یاد و البته نحوه درگذشتشان، بی‌اختیار ما به یاد آن شعر معروف ادباحت که:

به تجربه معلوم شد مرا در آخر حال که قدر مرد به علم است و قدر علم به مال

منتشر شد

گفت و گو

سانا عدل

گفت و گو با شهرام مکری

به بهانه سیمِ رغ ، به خاطر سوژه

شهرام مکری، کارگردان جوانی است که در سیست و دومین جشنواره فیلم فجر، سیمِ رغ بلورینی را به‌خاطر فیلم کوتاه داستانی طوفان سنجاکف از آن خود کرد. او طوفان سنجاکف را بر اساس یکی از داستان‌های هزار و یک شب ساخته است و علاقه عجیبی به کتاب و کتابخوانی دارد. به بهانه سیمِ رغی که بر شاه‌هایش نوشته است با او دربارهٔ کتاب، به صحبت نشستیم.

با کتاب‌های که در زمینه فیلم کوتاه، چه به‌صورت تألیف و چه ترجمه، منتشر شده است، تا چه اندازه آشناید؟
من علاوه بر اینکه کار فیلمسازی انجام می‌دهم در انجمن سینمایی جوان هم مدرس هشتم و نهم همین علاوه بر علاقه، مجبورم به دنبال کتاب‌هایی که در زمینه فیلم کوتاه منتشر می‌شود، باشم. برای همین با اکثر کتاب‌ها آشنا هستم شاید به پیش از سه چهار مردان تو نام اشاره کنم. مثلاً کتابی که دربارهٔ نگارش در فیلم کوتاه به ترجمه عباس اکبری منتشر شده کتاب دیگری با عنوان فیلم کوتاه، سینمای مستقل که مجموعه مقالاتی از آقای شهاب‌الدین عاقل و شهناست و چیرزی که اختصاصاً به فیلم کوتاه پرداخته، خیلی کم موجود است. تعدادی کتاب هم هست که در زمینه آموزش کارگردانی در فیلم کوتاه است. مثل فیلمسازی به روش آسان یا چگونه کارگردانی کنیم؟ و کتاب‌های دیگری که در زمینه سینمایی بلند عمدتاً توسط انتشارات فارسی منتشر می‌شود اما چون اصول و پایه یکسانی با فیلم کوتاه دارد، در این زمینه نیز از آنها استفاده می‌شود. کتاب‌های مثل ناله‌ها یا رابوت در فیلم‌های داستانی.

ما در زمینه فیلم کوتاه شاید فقط یک خیرنامه داشته باشیم که به‌صورت هفتگی چاپ می‌شود و تعدادی مقاله که جسته و گریخته در مجلات و مطبوعات چاپ می‌شود و شاید دو یا سه عنوان کتاب وجود داشته البته آقای روبرت صافاریان در سال تألیف کتاب دیگری است که به نوعی تاریخ‌نگاری فیلم کوتاه محسوب می‌شود.

عجیب به نظر می‌رسد که سینمای کوتاه که در حال پخش و در زمینه کتاب و مسال عمومی به این اندازه محدود و ریزینه است؟

ما در زمینه نشر اشتدای خیلی جای صحبت دارد. اما فیلمسازان فیلم کوتاه به نظر من بیشتر به سمت مجموعه داستان‌های کوتاه کارش دارند. شاید بیشترین کتابی که میان‌بچه‌های فیلم کوتاه رد و بدل می‌شود همین کتاب‌ها باشد؛ به خاطر پیدا کردن سوژه و قصه‌هایی که به درد فیلم کوتاه بخورد. این هم البته نمی‌تواند دلیل باشد. برای کم بودن تقاضای کتاب‌های مربوط به فیلم کوتاه، قطعاً آمار کم که به جشنواره‌ها می‌دهند. هر سال پیش از دو هزار فیلم کوتاه در ایران ساخته می‌شود که برای این تعداد فیلمسازان، فقط چند جرمه در اختیار داریم و من به عنوان مدرس، اطلاع دقیقی هم دربارهٔ پخشینه این جرمه‌ها ندارم. این

موضوع برای خودم هم جالب است که در بازار کتاب گویند به مقوله فیلم کوتاه توجهی نشده است. من یکی دو کتاب درباره تصویربرداری دیجیتال و ویدئویی خوانده‌ام که به درد بچه‌هایی که در زمینه فیلم کار می‌کنند می‌خورد. اما فکر می‌کنم باز کتابی که اختصاصاً به فیلم کوتاه و ویژگی‌های آن بپردازد، قطعاً موجود نیست.

فکر نمی‌کردم علاقه فیلمسازان فیلم کوتاه به ادبیات به این اندازه کم می‌گویید، جدی باشد. یا این حساب بپرند میان این فیلمسازان با کتاب و ادبیات بیشتر از فیلمسازان فیلم بلند است.

بله، فیلم بلند به مقدار زیادی باید به گیشه و بازار گشت

در سینما نو گرایش عمده وجود دارد. فیلم‌های تجاری و فیلم‌های هنری

سرپامه هم فکر کند. به‌خاطر همین وقتی فرار است دربارهٔ قصه و فیلمنامه آن صحبت کند. حتی تحولات اجتماعی امروز ایران را مدنظر قرار می‌دهد. تباری مخاطب جذابیت بیشتری داشته باشد. بر این اساس است که فیلمنامه‌نویسان فیلم بلند مجبور می‌شوند به نوعی با نویسندگان ادبی ما قطع رابطه کنند. برای همین اقتباس‌های ادبی در فیلم‌های بلند ما بسیار کم و به‌ندرت است. ولی آنها که به طوری گیر در زمینه فیلم کوتاه فعالیت می‌کنند، رابطه جدی‌تری با ادبیات و کتاب برقرار می‌کنند.

همیشه دربارهٔ ضعف فیلمنامه در فیلم‌های بلند صحبت می‌شود و یکی از دلایل آن را هم عدم رابطه بین سینما و ادبیات می‌دانند. اما نکتهٔ اینجاست که با این حال که فیلمسازان فیلم کوتاه با کتاب رابطه‌ای نزدیک دارد، فیلم‌های کوتاه ما باز هم دچار ضعف و نقصند.

در سینما دو گرایش عمده وجود دارد. فیلم‌های تجاری و فیلم‌های هنری. سینمای هنری از همان دوره‌ای که شکل گرفت، قبل از انقلاب مستقیماً متأثر از انقلابی بود که در سینمای فرانسه روی داد. یعنی پدایش نگره و مؤلف، به این معنی که کارگردان صاحب فیلم است و فیلم باید معرف طرز فکر او باشد. به همین دلیل خیلی از فیلمسازی‌هایی که در آن سال‌ها به‌دنبال فرم نگره‌مؤلف رفتند،

کسانی بودند که خودشان، فیلمنامه فیلم‌هایشان را می‌نوشتند چون معتقد بودند اگر قصه‌ای از نویسندگی را کار کنند به‌نوعی به مزگ مغرب پشت‌پا زده‌اند. به‌خاطر همین فیلمسازان هنری ما بسیار به این موضوع اهمیت می‌دانند. حتی بعد از انقلاب، کارگردان‌هایی که به این موج پیوستند، عمدتاً ادبیات را فراموش کردند. حتی بعضی از آنها خودشان نویسنده کتاب هم بوده‌اند. با ادبیات روز دنیا هم آشنایی داشته‌اند. اما نسعی می‌گردند از آن استفاده نکنند. شاید به همین خاطر باشد که اصلاً فیلمنامه‌نویسی در کشور شکل نمی‌گیرد و ما به غیر از چند مورد محدود، فیلمنامه‌نویس حرفه‌ای نداریم.

در زمینه فیلم کوتاه هم چون فیلم فیلمسازی هنری، ایده‌آل قرار گرفت از این اتفاق منکر شد. بعضی فیلمسازان تصور کردند نویسنده و کارگردان بودن یک فیلم، نوشتن زیادی دارد. همه اینها به‌خاطر این است که ما جریان ایده‌آل فیلمسازی مان‌ارم‌های تاریخ قرار دادیم (خصوصاً تاریخ فرانسه) که خودش پیش از سه چهار سال طول کشید. الان بچه‌های فیلم کوتاه، خیلی اهل کتاب و قصه‌اند. اما در برگرداندن قصه‌ها به فیلم و فیلمنامه مشکل دارند. چون فکر می‌کنند اگر دیگران فهمند فیلم بر اساس قصه کتابی ساخته شده است جزو ضعف فیلم محسوب می‌شود.

در صورتی که کاملاً برعکس این من بندهد. وقتی در تیزر فیلمی اقتباس از آن را از یک اثر ادبی می‌بینم، احساس می‌کنم، کارگردان و فیلمنامه‌نویس سمت کم پایه فیلم را درست گذاشته‌اند. و به نظر این موضوع به فیلم هویت می‌دهد.

این حرف کاملاً درست است. اصلاً این فکر در مورد سینما وجود دارد که به‌نوعی ادامه روند تکنیکی ادبیات است. همین فرم ادبی بود، یکی بود، یکی شد. کوبه و غیره دارد. وقتی اصول سینمایی کلاسیک را مطالعه می‌کنید، متوجه می‌شوید که فیلم را از نمای باز شروع می‌کنند و آرام آرام به نمای بسته می‌روند تا مخاطب را وارد فضای فیلم کنند. یعنی همان چیزی که ما سال‌ها و سال‌هاست اول داستان‌هایمان تکرار می‌کنیم.

این موضوع در همه جای دنیا هم به همین نحو است. مثلاً وقتی مجلهٔ فیلم‌نگار را که فقط به فیلمنامه اختصاص دارد مطالعه کنیم، متوجه می‌شوید که گیمیفی‌های بزرگ هنر روزمان نوشته شده یک نویسنده یا فیلمنامه‌نویس را خریداری می‌کنند. اصلاً هشدار- تود درمزد فیلمنامه‌های

نوشته شده در دنیا(به غیر از ایران) جزماً از یک داستان قصه تخصصی‌تر به این موضوع نگاه می‌کنند. من فکر می‌کنم روند داستان‌نویسی در دنیا بسیار جلوتر از فیلمسازی است. کسی دربارهٔ این موضوع صحبت کردیم که میزان دانش سینماگران جوان به چه اندازه است اما برآستی دیدگاه شما در این باره چیست؟

ما سال گذشته در هزار و چهارصد عدد فیلم کوتاه تولید کردیم. قطعاً این آمار نشان می‌دهد که از میان این خیلی عظیم عدد بسیار کمی فیلم‌های بی‌مفادند. بدانند راه فیلمسازی شاید به‌خاطر همان بی‌مفادتی باشد. خیلی از جوانان ما معتقدند، ساختن فیلم کوتاه، مایهٔ پیرواندهٔ به یک جایگاه اجتماعی مستند شدهٔ هستند. زمانی فکر می‌کردند، با دانشگاه رفتن یا مشر رفتن این اتفاق می‌افتد. اما این روزها بیشتر می‌خواهند با فیلمسازی یا این جایگاه برسند. ساختن فیلم کوتاه هم مهول‌الوصول است. با یک دوربین دیجیتال و یک باکس موبایل می‌شود فیلم کوتاه ساخت. بنابراین دور از انتظار نیست که ما دور هزار و چهار فیلم کوتاه داشته باشیم. ولی از میان آنها کشتی می‌ماند که واقعاً بی‌گرم سینما و ادبیات باشد.

رابطه خودتان با ادبیات و کتاب چطور است؟
من فیلم طوفان سنجاکف را بر اساس یکی از داستان‌های هزار و یک شب ساختم. این داستان اقتدر روی من تأثیر گذاشت و من متوجه کتابت خود سینمایی آن شدم که برخلاف قدیمی بودن آن تصمیم گرفتم با روایت خودم دربارهٔ روز نژاد، داستان را به فیلم برگردانم. مقصود این است که در همین فیلم هم به ادبیات نگاه داشته‌م. من در دوران مطالعهٔ کتابت هشتم و نهم پایهٔ چهره‌های فیلمسازی مهمی می‌کنم. داستان کوتاه زیاد بخوانم. این روزها کتاب روزنگار ترجمه آقای عبدالله کوزلی را می‌خوانم. من ترجمه‌ها و انتخاب‌های امادله امرونی را هم می‌سنجم. اصلاً فکر می‌کنم موشی از قصه‌نویسی در دنیا وجود دارد که با بیان تصویری خیلی سر و کار دارد. مثل داستان‌های کارور که تعداد زیادی از آن به فارسی برگردانده شده است. از نویسندگان ایرانی هم نظرم کتاب بعد از آن شب (مرحان شیرمحمدی) و علاقه‌هایی تهران (ایرج گرمی) و همین‌طور هنرهای شبانه از کستر چوپا است. همین گونه است.

ادبیات ایران را هم مطالعه می‌کنم اما هنوز فکر می‌کنم دارم که فکر می‌کنم بیشتر در میان نویسندگان آمریکایی جنوبی و بعضی داستان‌نویسان آمریکایی بیشتر است. نوعی داستانی را دوست دارم که هنوز که هنوز است لحنی داستانی را دوست دارم که هنوز که هنوز است می‌توان در کارهای همگونی پیدا کرد. کتاب گلد خونی (صعق مرس) سلفی (ا) هم خواندم و چقدر از خواندن آن لذت ببرم. برگردان آن به فیلم هم به نظرم کار جالبی آمد. با دوستانم شرط بسته بودم که نمی‌شود این قصه را به فیلم تبدیل کرد.

با این همه علاقه‌ای که به کتاب و کتابخوانی دارید، فیلم بعدی شما ربطی به کتاب خواهد داشت؟

فیلم بعدی من هم یک اقتباس است اما نه اقتباس از یک اثر ادبی بلکه از یک اثر سینمایی. در واقع اتفاقی دینی است به یک فیلم سینمایی خارجی که بعد از آن را می‌گویم. خود آن فیلم هم اقتباس است از یک اثر ادبی که من آن متن را هم خواندم. اما هیچ‌چند نوشتهٔ زان بل سارتر را هم می‌خوانم چون به‌نوعی به آن داستان شبیه است. علاوه بر آن، روی فیلم بلندی کار می‌کنم که کاملاً متأثر از فضای زمانی است که پیش‌ترها خواندم. فکر می‌کنم سسل ما فیلمسازان نهایتاً پیوند با ادبیات را برقرار می‌کنند. چون به نظر ناگزیر می‌رسد. سینمای امروز دیگر نمی‌پذیرد که یک فرد، همه کاره آن باشد. دیگر هر کسی باید تخصص خودش را داشته باشد. حتی صحبت دربارهٔ کتاب هم تخصص، خودش را می‌خواهد و دیگر نمی‌شود به‌راحتی دربارهٔ آن صحبت کرد.

انتشار پیک سینمایی

کانون تبلیغاتی طراحان فرادا، اقدام به چاپ آگهی‌نامه‌ای هنری با عنوان طراحان فرادا کرده است. آگهی‌نامه که تا به حال سه شماره از آن منتشر شده است، اختصاصاً به معرفی و ارائهٔ اطلاعات مختلفی همچون برنامه‌های سینما و تئاتر در هر ماه، دارد. صاحب امتیاز طراحان فرادا مهیار چوپاوشی و اشتراک این نشریه رایگان است.

تاریخ انتشار: ۱۳۸۲، شماره: ۱۶۹، شنبه ۹ اسفند ۱۳۸۲ ۱۴

تذکات و یادگاری

علی‌الله سلیمی

سازنده و مجری برنامه‌های یادگاری و تذکات

سازنده و مجری برنامه‌های یادگاری و تذکات.
این برنامه‌ها در ماه رمضان به صورت ویژه اجرا می‌گردد.
در این ماه مبارک با برنامه‌های یادگاری و تذکات، بهترین فرصت را برای یادگاری و تذکات به عزیزان خود دارید.
در این برنامه‌ها با اجرای ویژه و جذاب، بهترین فرصت را برای یادگاری و تذکات به عزیزان خود دارید.
در این برنامه‌ها با اجرای ویژه و جذاب، بهترین فرصت را برای یادگاری و تذکات به عزیزان خود دارید.

چگونه و از کی با یه بنای شعر گذاشتید؟

فتاحیت اشعر و شاعری را شاید بگویم از دوره سربازی، حدود سال ۶۰ شروع کردم. در همان زمان به صورت اتفاقی آقای سید حسن حسینی را در ستاد مشترک ارتش دیدم. پس از بررسی شعرهای مرا به حوزه ادبیتش و هنر اسلامی (حوزه هنری) دعوت کردند و وارد آن چند نشست شعر شدم. عزیزان و بزرگوارانی اینجا شعر داشتند. همچون استاد افراسیاه و استاد حسن آهویی که از محضرشان استفاده می‌کردیم. بعضی در دوستان و چهره‌های آشنای شعر امروز در واقع آن موقع چهره‌های محله، توده ای بیست، بیست و دو ساله بودند که احساس می‌کنم یک جور چیز زینتی که امروز ایران از همان دکتر نغم سورشسته می‌گیرد. چهره‌های همچون دکتر قیصر امین پور، سید نسیم حسینی، سبیل محمودی، محمدرضا محمدی نیکو، حسین اسرافیلی، پرویزبکی، سیدبا آبدی، فاطمه راکعی و… یک جمعی آن جریان را در آن سال‌ها سامان دادیم. من هم فعالیت جدی در حوزه شعر را از آن زمان شروع کردم.

در چه سالی اولین مجموعه شعر شما منتشر شد؟

در سال ۶۶ یک مجموعه از شعرهایم را انتشارات برگ ریاسته به حوزه هنر و ادبیتش اسلامی (حوزه هنری) منتشر کرد با نام *شعرای جنون* که بیشتر غزل بود. این کتاب بعدها تا چاپ سوم هم رسید. البته من تا این مرحله را سریع دارم که در سال ۶۸ بوده، چون منافذتانه آن سال من مسئول شده موزان‌ها بیرون و از طریق پیشخوان کتابفروشی‌ها از تجدید چاپ کتاب‌هایشان آگهی می‌شود.

سربازی از مخایلی‌ش شعر امروز ایران شما را از فعالان در عرصه فرهنگی‌سربازی می‌دانند و روزی شما به این عرصه در چه زمانی بود و چگونه ادامه پیدا کرد؟

بله، بعد از مجموعه شعر *شعرای جنون* در کنار شعر به ترانه‌سرایی هم روی آوردم و خیلی علاقه‌مند بودم به ترانه‌سرایی. هم در عرصه موسیقی سنتی و ایرانی و هم گاه در عرصه آه که معروف است به ترنویک می‌شد به آثار کهن، بیشتر یک موسیقی سنتی عرصه می‌شد و هر وقت ترنویک می‌شد به زبان در خور شعر امروز، آن وقت بیشتر در قالب‌های موسیقی پاپ شروع می‌پدید می‌کرد و بیشتر روی ملبوفی گزار کرد. کارهایی که احتمالاً مخاطبان شما با آنها آشنا هستند مثلاً *کمانگاز* و… و که آقای مخایلی خوانده، مجموعه مدیتر ترانه، بود که آقای اختاری در تیراز هنگامیکه خوانده، همچنین ساقی سرسانیکه که باز آقای اختاری خوانده این کارهای مفاخرت دیگر.

مجموعه این ترانه‌ها را در کتابی به‌صورت منکتاب عرصه کرده‌اید؟

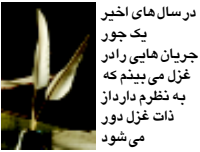
بله، مجموعه آن ترانه‌ها در کتابی با نام *«گریزده ادبیت معاصره»* توسط انتشارات «نستانه» منتشر شده است. در مجموعه شماره ۳۰ از سری کتاب‌های این انتشاراتی که در مقدمه‌اند این ۱۰ غزل ارائه شده و در ادامه مجموعه مستقل ترانه‌هایی با عنوان *«ترانه‌های ترانه‌شایی»* که حاصل سال‌ها فعالیت من در عرصه ترانه‌سرایی است که قبلاً همراه با موسیقی عرصه شده است.

کار ترانه‌ای این‌ها شما به غیر از دو کتاب *یاد شده کتاب* تحقیقی امروزه هم ثبت شده که کاری مشترک با محمدرضا محمدی نسیم است. در مورد این کتاب هم برای ما توضیحاتی داشته باشید.

پس این دو کتاب ما یک کار تحقیقی انجام دادیم

که آن هم داستانی دارد. همان‌طور که گفتید کتابی با عنوان *شعر امروزه* که مشترکاً با آقای محمدی نیکو منتشر کردیم. بیشتر در واقع برای آشنایی خارجی‌ها یعنی استفاده از این کتاب قرار بود در خارج از کشور انجام شود. این قرار نمی‌گذاشم چه جور شد که آخر سقوط محدود شد به اینجا. حالا توضیح می‌دهم. در این کتاب ما تغییرات و تحولات هر کدام از قالب‌های شعری را یعنی به ترتیب، غزله شعری، چهارپایه، رباعی و دوبیتی، قصیده، قطعه و یک بخش هم قالب‌های نوین (سینما، سپیده) در هر کدام از این تحولات شعر را از سال ۱۳۵۷ تا پایان سال ۷۰ بررسی کردیم. نظر هم داشتیم به مجموعه شعرهای مستقل که از شاعران به چاپ رسیده بود. این تغییر و تحولات را فرابردیم بررسی کنیم و آن‌را در دستور کار ایران قرار دادیم و کار حاضر شد کتاب را انتشارات الهدی با شمارگان ۵۰۰۰ نسخه چاپ کرد. برای چاپ اول که سرعت موجودی کتاب به سرفر رسید به دلیل اینکه واقعاً شععی در این باره نبود.

بعد از چاپ اثر از خیلی از دوستان می‌شنیدم که این کتاب تبدیل شده بود به منابع درسی دانشجویمان.

ما در این کتاب در مورد هر قالبی گریزده‌ای از شعرا را هم آوردم و توضیح دادیم که لزوماً این شعرا به معنی زیارتین شعرها را منظر مایستیم، بلکه اینها می‌توانند با برگزیده‌ترین اشعار باشند، از نگاه پرمخاطب بودن، یا معروف شدن، گاهی به دلیل جریان‌ساز بودن که دو سه سال بعد می‌بینی آن توان توکنش کرده، بسیاری از دوستان از جاهای مختلف با ما تماس می‌گرفتند و سراغ این کتاب را می‌گرفتند. مثلاً صفیه بعد از انعام چاپ اول این کتاب که خیلی با سرعت به فروش پیوست، ناشر دیگر اقدام به چاپ‌های بعدی آن نکرد و درخواست داشت ما هم نتیجه‌ای نداد و امروز بعد از گذشت ده سال دسترسی به آن کتاب برای مخاطبان علاقه‌مند، به امری محال تبدیل شده است. من شخصاً همان اوایل چاپ کتاب در سال ۷۲ شاید ۲۰۰ نسخه از آن‌را خریدم و به بعضی از دوستان هدیه دادم. بعد که کتاب چاپ شد، از بعضی از دوستان که در نسخه بعد آنها هدیه داده بودم یک نسخه را گرفتم و آن‌ش رسید به همین تک نسخه‌ای که می‌بینید، دادام جلدش را از نو سخافلی کرده‌اند و دوباره جلد کرده‌ام.

ایده اولیه آن به کجا و به چه زمانی برمی‌گردد؟

من یک مجموعه برنامه‌های رادیویی داشتم که در آنجا بخش شعر، برنامه جنگ جوان رادیو و به تقد و بررسی آثار رسیده می‌پرداختم. اغلب از شاعران جوان که اشعارشان را برای نقد و بررسی ارسال می‌کردند برگزیده‌های انتخابی می‌شد و نقد و بررسی می‌شد و یک بخش مساحت رایج به شعر روزگارهای دانشم، عرصه آن مطالب در آن برنامه، آن موقع منجر شد که یکی از مدیران رادیو یعنی آقای حمزه‌رست، بسیاری از شاعران روزگار را به معمولاً کار شاعران خورا یا اشعار آزاد و سپید شروع می‌کنند و گاه گذراری نگرانی‌هایی در مورد سرزنش‌شده قالب غزل شنیده می‌شود.

کفت و گو با ساعه باقری:شاعر

تحولات شعر روزگارمان عرضه کنیم. ما کتابی فراهم آوردیم که هم در داخل کشور و هم در خارج کشور برای آشنایی عمومی با شعران این‌ها به عنوان نمونه عرضه شود. محدوده مورد نظر ما از سال ۱۳۵۷ تا ۷۰ بود که باید تحولات این محدوده تاریخی را مد نظر قرار می‌دادیم. با توجه به آن زمان من با این موضوع از نزدیک درگیر بودم. به هر حال نوشتیم اهداف اولیه را در فراهم آوردن این مجموعه به سامان برسانیم.

شما شخصاً یا سؤزلان انتشارات الهدی درباره تجدید چاپ این کتاب صحبت کرده‌اید؟
بله، تماس‌هایی داشته‌ام، آنها هم بارها عنوان می‌کردند در آینده ترنویک چاپ دوم این کتاب به بازار می‌آید ولی هر چه انتظار کشیدیم چیزی نشد. به هر حال سال من از دوستان انتشارات الهدی در این باره واقعاً کله دارم. من تا به امروز نتوانسته‌ام بالاخره نتیجه شوم با چه کسی باید در این باره حرف قطع و آن‌را بزنم. بعد از اینکه دیدم جوابی نمی‌گیرم دیگر قطع امید کردم.

چرا از طریق ناشر دیگری اقدام به تجدید چاپ آن نگردید؟
آیا توجه به اینکه در صورت عدم تمایل ناشران برای تجدید چاپ اثری، بعضاً دیده شده که خود مؤلفان از طریق ناشر دیگری به چاپ کتاب خود اقدام می‌کنند و جایزه اقدام کرده‌اند.

درست می‌فرمایید. من هم با این نمونه‌ها مواجه بوده‌ام. شاید زاید خواستم اما اخلاق را رعایت کنیم که حتماً به این نتیجه برسیم که ناشر نمی‌خواهد اثر را تجدید چاپ کند. البته این کتاب الان اگر بخواید چاپ بشود، یا جلد دوم داشته باشد که تحولات سال‌های بعد را مورد بررسی قرار دهد، احتیاج به یک بازنگری دوباره و تجدید نظر در این باره دارد. منتهی در این حد مرجع بودن به نظر من در یک محدوده زمانی خاص قابل تأمل است. بله، من هم فکر می‌کنم که باید این کار را بکنم (تجدید چاپ) یعنی اگر جوابی نتوانستیم از دوستان انتشارات الهدی دریافت کنیم، خوب حتماً باید این کار را بکنم.

آقای باقری، در حال حاضر روی چه کتاب‌هایی کار می‌کنند که در آینده ترنویک می‌توانیم در بازار کتاب مشاهده آنها باشیم؟

اگر خیلی چیزها سر به راهی باشد و زیاد خودم را درگیر برانگیزه‌کاری‌ها نکنم و واقعاً به جای کار کلی به کار دو سه پرواز، نقلی و تصومر این است که چند کتاب را به خودم وعده میدهم. چون اگر بخش خودم سرمنده بشوم برایه قابل توجیل تر است. یکی این بوده که گریزده اشعار صائب تبریزی و مقدماتی در عرصهٔ هندی و کلا مطالبی در موضوع شعر سبک هندی و شاید در پدایش گریزده‌های دیگر از شاعران سبک هندی را - کلا مطالبی در موضوع شعر سبک هندی و شاید در چاپ بسیاریم. همین اعلام کنم بخش اعظم مطالب یادشده در ۱۲۰ برنامه تلویزیونی آنتاشاگه را و بخش شده و جایزه دوم بخش سیما را هم در بخش تحقیق و پژوهش کسب کرده است.

کتاب دیگری را احتمالاً از مجموعه شعرهای آذربایجانی‌ام فراهم خواهم کرد به اسم «بارانی از خون‌آلاره» (ترانه‌های زخمی)، این دو کتاب را اگر آماده کنم، احتمالاً از طریق انجمن شاعران ایران عرضه خواهم کرد.

اگر به مقوله شعر بگردیم، نظر بر این‌ها چه نوعی فعالیت فزونی در روزگار معاصر چیست؟
با توجه به اینکه بسیاری از شاعران روزگار را به معمولاً کار شاعران خورا یا اشعار آزاد و سپید شروع می‌کنند و گاه گذراری نگرانی‌هایی در مورد سرزنش‌شده قالب غزل شنیده می‌شود.

من موافق با بسیاری از اظهار نگرانی‌ها رایج به اینده ای، شعر از دست رفت، آوازگاده‌ها آن را از بین بردند، نیستیم و اصولاً با اظهار نگرانی‌های حاود خیلی زیاد، موافق نیستیم. چون اعتقاد دارم هر چه به اصل باشد می‌ماند. خودبه‌خود جریان زمانه کارهای غیر اصل را که فقط حاصل هیاهوی چند نفر و حاصل توهمات یک عده است، دور می‌آورد. انداخت و به عبارتی از تنس خودمان انداخت و کاری که کار باشد و شعری که شعر باشد، می‌ماند. به‌همه‌آنکه کلا کسانمی پاینده برحسبه‌ترین شاعران روزگار را چهارصد یا پانصد سال عقب از جریان روز شعر می‌شمارند، همان چهار پنج نفر شاعر هم اگر بنا باشد شعری برحسبه روزگار را معرفی کنند، به تربیب از خودشان آغاز می‌نویسند. بی‌وردی‌بایستی به همان چهار پنج نفر هم ختم می‌شود. با این توضیح به نظرم قالب غزل، رایج‌ترین نوع هم این روند ادامه دارد و در این امر با شما موافق نیستم

می‌کنند. هنوز هم اقبال عمومی با غزل است. گاهی در جلسات یا مساجع شعری که برگزار می‌شود، می‌بینیم که هفتاد هشتاد درصد اشعار رسیده در قالب غزل است. ناآورگی‌هایی را که امروزه در حیطه غزل صورت می‌گیرد چگونگی می‌بینید؟

در سال‌های اخیر خیلی‌ها کوشیده‌اند غزل نور را درین زمینه گستره ناآورگی به انواع مختلف هم در واقع تشریح کرده‌اند و در کسب کتابی که غزل، نو می‌گفتند اثرش چشمگیری دیده‌اند. البته من این غزل نور را در کتاب شعر امروزه نمی‌بینم گریزده شعری نورم نظرم در ادامه آن غزل نویسی است که کسانکی مثل حسین منزوی، محمدرضا محمدی، یهینمی، متوجهی، سیبیل حسینی، بهبهانی و تا حدودی بهمن صالحی در آن سال‌ها چهره‌های سرشناس آن جند، بعداً بعضی‌ها همراه جریان را ادامه دادند که از جمله سبیل در محمودی، طیف دیگری هم معندل، که من اسش را گذاشتم ام اصحاب غزل نو معندل، که به نظر من عمده‌ترین جریان نوگراییه در غزل بود که از قبل اول انقلاب، به اعتزایی این قلمرو نامی غزل نو معندل نامید چون در عین تأثیرپذیری از جریان شعر نو و اعتقاد به نقش حرکت و طراوت زبان، نیم‌نگاهی هم به گذشته ما داشت. یک طیف دیگر غزل نو بود که سنتی تر ترکیب‌سازی بود. یعنی ترکیب‌های نو بود که این غزل را نو کرده بود. سرآمد، این جریان صرفه‌فروشی‌هایی بود. در سال‌های اول داشته به مرور کسب شده. اما در سال‌های اخیر یک چیز نو خاسته شد. غزل می‌کنند که به نظرم زیاد از قبل دور می‌شود. بلاش‌های ما می‌بینم که البته در جهت ناآورگی است آن‌ها ذات غزل نو است. یعنی جایی برای غزل و تغزل باقی نمانده و تا حد تصعیر و تکلف به کار رفته که ماهیت قصیده تغییر کرده، مثلاً ردیف‌های صعب و غریب، ردیف‌هایی که اسلام آدم انتظار نداد که غزل به چنین ردیف عجیب و غریبی ختم شود یا تصنع‌کاره رها می‌شود. برای ناآورگی لازم است که گذشته کار را بشناسیم، ظرفیت‌های کار را بشناسیم، اصلاً انتی‌تنگی آن ظرفیت ما را با مسیر معدی می‌داناد. اگر این بلاش‌ها به منزله گذرگاه تلقی بشود، خوب است. اما اگر خواهد گذرگاه تلقی بشود، به نظر مناسب نیست. بعضی از دوستان در این بلاش‌ها، اسمی آوردند از فرم و بعداً بعضی‌های دیگر با ناسی‌گری اسم غزل فرم روی نوبی کار گذاشته‌اند، با وجود اینکه کسی که اول آن کار را کرده، شاعر، باستعدادی بوده و دنبال این بوده که عرصه نو قلم بگیرد.

زَویِر سلیمان (آن‌که نَزاد او دانش از کتاب بود، لِه سلیمان) گفت: «من آن تخت بقیس - سلیمان سر - پاوش از آن که چشم بر هم زنی از بین به بیت‌المقدس [به نِزوت خواهم آورد.» پس این کار را کرد و سلیمان [چون آن تخت را نزد خود دید گفت: «این از فروتنیِ پی‌وردار من است نا بیازماید که سیاسی مردم با ناسیسی می‌کنم و هر که سیاسی گزارد لِر قدر بداند!» تنها به سود خویش سیاسی گزارده است و هر که ناسیسی کند، پی‌وردارگام می‌بازویزگار است.»

خود آن کُتِب، سوره نمل (۸۷/۱) لِه ۴۰، بر هم زنی از بین به بیت‌المقدس قرآن، محکم و مشابه وجود دارد، پس اخبار مشابه با راه به محکمت آن اِرعاع هدید و بدون توجِه به محکمت آن، از مشابهتس پیروی مکنید که گمراه می‌شود.

امام رضا(ع) لِر گِردِه مِزان الحکمه، حدیث ۱۳۳۸، به نقل از ابن لاجِظِرَه، الفقیه شیخ صدوق

دنیاجه

به سوی بَیتر نوشتن (۲)

سیدعاشور حسن زبیر

از میان اشکالها و اشتباههای متداول نویسندگان

می‌توان به این موارد اشاره داشت:

۱. درآوردی اطلاعات، در حجمی بسیار بیشتر یا بسیار کمتر از حد نیاز.

۲. سازماندهی ضعیف موضوع.
۳. غفلت از بازیابی، بازیگری و برایش متن اولیه.
۴. انتخاب واژه‌ها یا محلات نقل یا طولانی.
۵. استفاده از دیدگاههای محدود خویش و بی‌توجهی به دیدگاههای دیگر.

۶. تم گم کردن مخاطب و عدم تناسب موضوع با مخاطبان اصلی.
۷. به‌موردی لا، اشکالها و اشتباههای مرتبط با دستور زبان یا سبک نویسندگی را نیز باید آورد. از این جمله است:

۱. انتخاب مُبَلّ و اِجْاز مُبَلّ (مطالعه کلام یا اِجْازِ پیش از حد آن)

۲. گسست میان جملات یا آوردن جملات ناقص.
۳. استفاده پیش از حد از اصطلاحات یا تعبیرات کلیشه‌ای.

۴. فقدان ساختار مناسب در جملات.
۵. به‌کارگیری زمانی کهنه و قدیمی.
۶. عدم تناسب مقدمه با نتیجه یا موضوع.
۷. ضعف در انتقال پیام.

۸. فریب از این نگارش، نکتات مهم در رعایت دستور

زبان برای هر عصر و زمان و ویژگیهای نگارش معیار، به‌کنشهای مربوط باید مراجعه کرد.

در شماره بعد به فرایند نگارش خواهیم پرداخت.

کتاب

آیین هیئت‌داری (از مجموعه دوست‌دانا- ۴۰ نوشته سیدمحمدصادق اخوان، چاپ اول، قطع پالتویی، ۱۶ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، نشر دانا، تهران، ۱۳۸۲. بهاد، ۳۰۰۰ تومان. مجموعه دوست‌دانا که تاکنون ۵ عنوان از آن به چاپ رسیده، کتابهایی کوتاه و خواندنی‌اند که با هدف ترغیب نوجوانان و جوانان به مطالعه، انتقال تجربه و یافتن راههای تازه برای ترویج معانی دینی نوشته شده‌اند.

گروه مخاطب متغییر این مجموعه، نوجوانان و جوانان‌اند اما اثر کتاب و تصویرگری آن به گونه‌ای است که گروه‌های سنی دیگر را نیز علاقمند به مطالعه آن می‌سازد. این دسته‌های متنوعی از گروه‌های متنوع داندکننده، نتیجه‌خا‌دار، پرانرژی و ترویج‌محافلِ اهل‌بیت با نگارش علانی، سازمان‌مخاطب امروز و پیش از آسیبهای ناگوارکن- مانند غولمرتکی- است. در شماره‌های بعد، مجلدات دیگر از مجموعه دوست‌دانا را معرفی خواهیم کرد.

کتب واد
امیرحسین خرافات

محمد صحنی سردرودی متولد ۱۳۲۳ در سردرود فیروز است. در تیریز و پناپ خدمات و اندکی از سطح را اثر استادان آن دیار آموخت. در همان سالها آئین و آلفی با نهج ایلخانه یافت و برای آشنایی بیشتر با این کتاب گهریار راهی قم شد. اما به گفته خودش در قم هم نهج ایلخانه را متروک و آشنایان بیشتر با این کتاب گهریار راهی قم شد. اما در قم به هر درسی سر زد و پس از اتمام سطح از درس اصول آیت‌الله مکارم شیرازی و اندکی از درس فقه آیت‌الله حاج میرزا جواد تیریزی بهره برد. پیش از پنج سال در درس تفسیر آیت‌الله جوادی اظمی و یک سال در درس مصباح‌الانس آیت‌الله حسین زاده اظمی نیز شرکت کرد. صحنی، از توجراتی گامگاهان علمی، مرموز و در جلسات فتنگی انجمن ادبی شهروار و دیگر انجمنها شرکت می‌کرد. در این زمینه از نشوون و راهنمایی استادان آن‌وا‌دی مانند دکتر پدیده، استاد یحیی شبدا و محمد مابد بهره می‌برد.

از حجت‌الاسلام صحنی سردرودی ۲۰ کتاب تاکنون منتشر شده و سه کتاب نیز آماده نشر است، ۱. محدث توری، روایت نور (که به زبان اردو نیز ترجمه و منتشر شده است.)
۲. کسبت امدی، حدیث خرمین، ۳. سیماي کربلا، ۴. جهل حدیث جوان و نوجوان، ۶. جهل حدیث کربلا، ۷. جهل حدیث شهر، ۸. سیماي سامرا، سیماي سه موسی، ۹. نماز ایوار (مجموعه داستان)، ۱۰. آفتابگرد تهرانی، ایفانوس بزوش، ۱۱. محقق خوشنری، قافوس بزوش، ۱۲. غروی اصفهانی، نایفه نفض، ۱۳. سیماي دمشق، آستانه زینب، ۱۴. سیماي مدینه، شهر پیامبر (ص)، ۱۵. جهل چراغ هدایت (علم)، ۱۶. تحریف شناسی تاریخ امام حسین(ع)، ۱۷. شهید فاتح در آینه آئینه‌ها، ۱۸. غیبه‌پهنی فارس از سنه چهارم تا چهارمده، ۱۹. مظل‌الحسین(ع) به روایت شیخ صادق، ۲۰. عاشورا مشفقینه (مجموعه شعر و مرثی‌صندوق، ۲۱. عاشورایزوهی با رویکردی به تحریف‌شناسی (مجموعه مقاله‌های پیرامون عاشورا) (آماده چاپ)، ۲۲. یازخوانی چند کتاب مرجع (فقدان‌ها و کنکاش‌سیما) (آماده چاپ)، ۲۳. کنکاش‌سیما مفصل امام حسین(ع) و عاشورا (در مرحله ویرایش)

او در حدود پنجاه مقاله نیز در مجله‌ها و نشریات معتطفی چون آینه بزوش، پاسدار اسلام، شعر، شهاب، صفحه سبین، علوم حدیث، کیهان فرهنگی، مکتب اسلام، موعود، فرهنگ کوش، میثاق، نامه آذربایجان، شمس تیریزی، یاغش و... منتشر ساخته است.

گفتنی است کنشهای تحریف‌شناسی تاریخ امام حسین(ع) و شهید فاتح، از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بیروخانه دین‌پزوهان کشور به عنوان بزوش برتر در سال ۱۳۸۰ شناخته شد.

از نگاه شما به عنوان محقق عاشورایزوه، بزوهی کنشهای عاشورایی چیست؟
همه این کنشها از امام حسین علیه السلام

در گفت‌وگو با **حجت‌الاسلام محمد صحنی سردرودی**، محقق، نویسنده و عاشوراپزوه

آسیب‌شناسی نگارش‌های عاشورایی

نام می‌برند و عاشورا را که نقطه عطف مهمی در تاریخ صدر اسلام بود به یاد می‌آورند و از دو نظرگاه بیرون نیستند؛ یا روضه خوانی می‌کنند و یا به حماسه سرایی می‌پردازند. افراط در منظر اول، افزون بر این که عاشورا را تنها در فاجعه می‌بیند، به جای عقل و اندیشه، عواطف و احساسات مردم را مخاطب قرار می‌دهد. انحصار و اصرا در منظر دوم (حماسه‌سرایی) نیز علاوه بر این که در تقابل با کارشهای تاریخی و متنون متقدم حدیثی و روایی است، پیش از این علاوه بر این که در تقابل با کارشهای تاریخی انحصار و اصرا در منظر دوم (حماسه‌سرایی) نیز علاوه بر این که در تقابل با کارشهای تاریخی و متنون متقدم حدیثی و روایی است، پیش از این

تحریف بزرگ و بنیان برانداختن عاشورایزوهی، فراموش کردن بیست سال از زندگی امام حسین(ع) در پیروزی و ادامه راه امام حسن(ع) است
چه ویژه بخشش که امام حسین(ع) ده سال پس از رحلت برادر، بزوهی از صلح امام حسن(ع) بود

می‌رود که حتی جایگاه قائل و مقول عوض می‌شود و با این تبدیل و تحریف، امام حسین علیه‌السلام را که در مقام دفاع بود و پیوسته از جنگ و خونریزی دوری می‌کرد یک مهاجم جبر و زور، فراموش می‌کرد چنان می‌شناساند که گویی با تهاجمی از پیش تدارک دیده شده، می‌خواست قدرت و حکومت را تصاحب کند و دوباره عراق و حجاز را در مقابله با شام و شامت به جنگهای دزآمدت و فرسایشی گرفتار سازد. به نظر می‌رسد که این افراط و تحریف در جانش با افراط و تحریف نخست، پیش کشیده شده است که برخی آن را «از مرثیه تا حماسه» نامیده‌اند و اصرا و الحاح پیش از حد در آن می‌تواند آن را «از مفیست تا خشونت» بیازد.

مهمترین آسیبهایی که در حال حاضر نگارش‌های در زمینه عاشورا و قیام امام حسین علیه‌السلام را تهدید می‌کند چیست؟

ما در مقاله کنکاش‌سیما توصیفی - انتقادی پیرامون تحریفهای عاشورا، پاترده آسیب از آسیبهای این گونه کنشها را برشمرده و بررسی کرده‌ایم، آن مقاله در مجله آینه بزوش (زیوده‌نامه امام حسین علیه‌السلام) منتشر شده است و در اینجا به چند آسیب دیگر که افزون بر عاشورایزوهی، اصولا بزوش و اندیشه را تهدید می‌کند اشاراتی می‌رود؛ ۱. سیاست زدگی و در نتیجه دولتی جیدن، پیامد دولتی دانستن، حکمی خواستن، تحقیقات و کلیشه‌ای کردن کنشها را داده ۲. رشد اعتیادسی نادران و نویسندگان دولتی به صورت مستقیم و غیرمستقیم و در نتیجه حذف نادران و نویسندگان

تا ناور و آزاداندیشی که افزون بر انحصار نشر، یا جنگال و شوکت شاهین آفشه‌های توزیع دولتی، نیز مجله می‌شوند؛ ۳. جشنواره‌ها و جایزه‌دانهایی بی‌رویه و پیوسته که گاهی با داریهای بیادگران یا بزوهی انسانهای فقیر، اما آزاداندیش و کنکابرست - بازی می‌کنند و انگیزه این که بعضی وقتها یا تئانی و تزویر و در کنار تعامل جشنواره‌ها یا بگذدیگر، داروان و برزندگان، خود می‌گویند و خود می‌خندند و کسی را حتی فرصت آن نیست که به این‌ها بگوید؛ حجب مرد هنرمندان.

با توجه به روحی پرورشی و روشها و دور شدن از فضای مامل و تفکر در نهضت حسینی، شما تا چه حد ضعف آثار علمی و تحقیقی را در این زمینه مؤثر می‌دانید؟

من واژه مباح و مباحی را نمی‌بینم زیرا افزون بر مبالغه آمیز بودن به تملق و چاپلوسی هم اطلاق می‌شود. معترقد کم ذاکران اهل بیت علیهم‌السلام - یعنی یادآوران و در اندیشه‌داران انسانهای عادل و آگاه - تنها با توحیدی که عرفان و آزادی را اصل می‌داند، به نیکی و بزرگی می‌تواند از پیشوای شهیدان سرور آزادگان سخن گویند و مثل او در میان مردم ویا مردم باشند تا از ننگهای راستگی به این نهاد یان آساند... در امان مانند، بلکه بتوانند حضرت حسین علیه‌السلام و آن چنان که حق ارست بخوانند از این نکته مهم نیز غافل نمانند که بزید در مرید این زیاده زاید است و این وقت و مراتب بشتری می‌طلبد تا ناخواسته بزوهی را حسین نامشناخت و باور فضولی را با او بفصل پندارند. در وقت از توحید و توکل، به المراه‌ها - این‌المریبتی‌هاکنه کشند. و کنه نانی ای که می‌خورد با عار و شمار بروغن لاپازند و مسدق آن شعر عبرت آموز نشوند که جمیری گفت:

ایها الماحِ الجِباد الجَعلیِ
انله ما یابِدی الجِباد
لا تُنلِّ فی الجِوادِ ما یَسِی
قُتِم الجِلی بَاسم الجِوادِ
(ای که پندنگان خدا مدح می‌کنی ناچیزی به نوده‌ند، آن چه در دست پندنگان است از خداست، به بخشنده، چیزی مگو که در او نیست که بخیل را بخشنده خواهی نامیدی.)
به نظر شما علت برخی کنشهای ضعیف و گاه مفید دینی و نفوذ برخی کنشها در تاریخ عاشورا چیست و اندیشمندان و عالمان شیعه چه وظیفه‌ای در این باره دارند؟
علت یا علل انتشار برخی کنشهای سست و سبک در حوزه دین و مذهب، بیشتر همان آسیبهایی است که اشاراتی به آنها رفت و در نهایت بعضی نمی‌پایزند؛ تنها به منافع خود می‌اندیشند؛ از کفوی عرضه اندیشه را آرزوگاه پنداشته‌اند؛ رجز می‌خوانند؛ تهدید می‌کنند؛ یا رکاری و تحمیق، دم از اخلاق و حقوق تیزی می‌زند و چنان سرگرم کار خویش‌اند که از دین و دنیای انسانهای دیگر غافل‌اند. دلشان می‌خواهد همه جا را برای آنها قرق کنند تا یا خیال آسوده هر چه و هر گونه خواستند

افراط و تفریط در نگاه به واقعه عاشورا می تواند دامنه «از مرثیه تا حماسه» در تکارشهای عاشورایی را به «از مصیبت تا خشونت» تغیر دهد

خود بگویند و خود بخندند؛ خود را در هر موضوعی صاحب‌نظر می‌پندارند؛ از کلیات گرفته تا جزئیات مباحث مختلف و ناهمگون، خود را متخصص می‌پندارند و همین نوعها و تفرعهای تنوع آور، وقتی که می‌بینند کسی با اخلاص و سخت‌کوشی، کاری کرده و می‌خواهد کاری را با تأمل و تفکر بیشتر تکمیل کند، عوض همکاری و راهنمایی به بدست و پای او می‌پیچند و نامی توانند با قدرتی که دارند او را در دستکاری زندگی به منگنه می‌کشند و در نتیجه منتظرند که کارش را رها کند تا آنها به کمک ارباب و افراد خود، کار را به نام خودشان مسافره کنند و منتشر سازند.

آنها خود آن چنان به این خلق و خود عادت کرده‌اند که از عمق واقعه غافل اند. گویی به خود می‌بالند که روزی از قراعه فرحگهی خوانده شوند، غافل از این که هر کسی بنحروزه نوبت اوست و چرخ بازیگر این بازیچه‌ها بسیار دارد. با این همه بسیار ضرور است که تا قدر نشده به خود آیند و به خویشش برگردند که انسان آزاد بودن هرگز کم نعمتی نیست.

پایب الدین باینابه

لیس یهدا امرالله

ارجم ایل الله و ایل الهوی

ان الهوی فی آثار ما روا

آئی که دین را در برابر دنیایت فروخته‌ای. این کار فرمان خدا نیست، به سوی خدا باز گردد و هوای

نفس را رها کن که جایگاه هواد آتش است.)

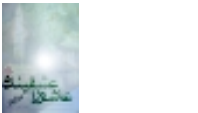
درباره قسمت اخیر پرسش یادآوری می‌شود که برای پیشگیری از نفوذ و نفوذ روزافزون تحریفها راهکارهای زیادی داریم که تفکیک اخبار و احادیث یکی از آنهاست و تا این تفکیک صورت نگیرد و اخبار و روایتهای گوناگون مثل صحاح، ثقات، ضفاف، موضوعات، معجزات و محدثات از هم

تفکیک نشوند، مصرف کنندگان اخبار و احادیث - یعنی مؤلفان، مبلغان و دیگران همه - همه آنها را به صورت قره ای و غیرعلمی مصرف خواهند کرد و با همان رسم رایج و عادت همیشگی هر کسی به سراغ بخارالانوار و مثل آن خواهد رفت و بدون ملاحظه ما آخذ و سلسله استاد و ملاحظات دیگر، فقط متن مطلوب خود را برداشت و تبلیغ خواهد کرد. و اصناف را که در پنجاه سال اخیر در این مورد چند کار پژوهشی و علمی شده است اما این کارهای محدود و محدود در عین این که بسیار مفید ضروری است هرگز کافی و واقعی به مقصود و مطلوب نیست که با یکی - دو گل، آبی گزین پنهانور و درازدامن، گلستان شود. کتابهای چون «الاحیاءالدخیه» از محقق شوشتری و «تراثنا الرجالی» از محمدعلی نجار و «الموضوعات فی الآثار و الاحیاء» از هاشم معروف الحسینی و به تازگی کتاب گرانسنگ و راهگشا از آیت‌الله محسنی افغانی یعنی اثر دو جلدی مشروطه بخارالانوار» بسیار پربار و راهبرنده اما کافی نیستند. آن کتاب هاشم معروف الحسینی با نام «اخبار و آثار ساختگی» به فارسی هم ترجمه و منتشر شده است. اما بقیه، حتی متن عربی اینها نیز، به صورت بسیار محدود و در توبعی محدودتر، نشر یافته‌اند و شکست این که بسیاری از حضرات کرام به شهرتهایی چون شهرت روایی؛ شهرت فتوایی؛ سیره صالحان سلفه؛ و حتی به عرف و عمل متشره، تمسک میجویند اما اندیشه‌ها و آثار اندیشه‌مندان معاصرین چون محقق شوشتری با کتابهایش قاموس الرجال، بیخ الصبغه فی شرح نهج البلاغه و الاحیاءالدخیه را نادیده می‌گیرند.

این همه به خاطر آن است که هنوز هم نقد و انتقاد و نواندیشی و بازاندیشی، جایگاه خود را در میان ما باز نیافته است و گرنه کاری را پیشترها استاد محمدباقر بهبهودی با کتاب صحیح الکافی شروع کرده بود که با همکاری اساتید دیگر به نیکبئی می‌توانست پیش رود و بسیاری از نایسامانیها را در این رادی هول‌کنیز بسامان سازد اما درخ و دردا که زندان شسته لب را آبی نمی‌دهد کسی آگویی ولی شناسان رفتند از این ولایت.

در حال حاضر اینترنت به عنوان بگ وسیله مهم ارتباط جمعی، محل طرح بسیاری از بحثها و ژانمهای مفیدی است از جمله مطالب بسیار دو ارتباط با خشونت‌طلبی شیعیان وجود دارد به نظر شما بهترین روش برخورد با این گونه مسائل چیست؟ ما پیوسته باید این حدیث و حرف حساب را که می‌گوید: «افوا مواضع انهم» (از جایگاههای تهمت دوری کنید) در نظر داشته باشیم و چنان رفتار نکنیم که بهانه به دست بهانه جویان داده باشیم. در موضوع مورد بحث نمی‌توان ابتدا به

هنوز هم نقد و انتقاد و نواندیشی و بازاندیشی جایگاه خود را در میان ما باز نیافته است

ساکن به سراغ عاشورا رفت بلکه امام حسین را باید در طول شناخت رسول خدا - «رحمةللعالمین» - و امام علی «پیشوای عدالت» و امام حسن «چکاد صلح و زندگی» شناخت که پنجم پنج تن (خامس آن عبا) در این حلقه پیوسته و منسجم شناخته می‌شود.

تحریف بزرگ و بنیاب براندازی که در عاشورایزهی بسیار رایج است از همین جاناتی می‌شود که امام حسین علیه السلام و موعضکریهای فقیق و تاثیرگذار ایشان نادیده گرفته می‌شود و بیست سال از تاریخ صدر اسلام (از سال ۲۰ تا ۴۰) که مسلمانان نمی از آن سال ۲۰ تا ۵۰) را با امام حسن مجتبی علیه السلام بودند و نیم دیگر (از سال ۵۰ تا ۶۰) را نیز امام حسین علیه السلام کاملا پیرو و پاس دارند. مواضع برادرش امام مجتبی علیه السلام بود تاخوانده و ناخواسته مغفول می‌ماند. خلاصه سخن در حالی که امام حسین علیه‌السلام بزواقی از صدای صلح امام حسن علیه‌السلام بود و عاشورا آوردگاهی که معاویه آن را بیست و اندی سال ساخته و پرداخته بود و سیط اکبر و اصغر (امام حسن و حسین) همواره از جنگ و خونریزی دوری می‌جسته‌اند چگونه می‌توان عاشورا را عید یا از «ایام الله» خواند؟ بیگمان عاشوراروزی بود که بر انسانهای معصوم و مظلوم تحمیل شد. تردیدی نیست که عاشورا «روز فاجعه» بود و شهیدان عاشورا، مظلومان و بیگناهیانی بودند که جز صداقت و آزاده‌اندیشی در سایه توحید و عدالت، رفتاری از خود نشان ندادند که بوی دنیاخواهی یا حکومت‌طلبی را بتوان از آن شنید. حق این است

که حسین و حسینیان همه و همه به پیروی از امام حسین علیه‌السلام و مثل مسلم بن عقیل - شهید پیشاز و مظلوم عاشورا که گفتند: «ان الایمان قبال الفک (ایمان بازدارنده ترور است)» از جنگ و خونریزی و تهاجم و یورش با تمام وجود همواره دوری می‌جستند.

کسانی که با شعارهای ساختگی - مانند: «ان الحیة عقیده و جهاد» وکلّ یوم عاشورا و کلّ ارض کربلا» به سراغ امام حسین می‌روند و از طرفی امام حسن مجتبی را چون حلقه مفقوده در تاریخ اسلام، نادیده می‌گیرند و از طرفی به جای امام سجاد علیه‌السلام موعضکریهای غیرمعتول و موحش مخازن تقی را به امام حسین علیه‌السلام و عاشورا (مقتل الحسن علیه‌السلام) ضمیمه می‌کنند هرگز نمی‌توانند شناخت صحیحی از امام حسین و عاشورا داشته باشند، بلکه ناخواسته همان برداشت را از فاجعه عاشورا خواهند داشت که بنی‌امیه می‌خواستند و پس از بنی‌امیه نیز پیروان آنها هر گروه به نوعی همین را خواسته‌اند و با ترفندهای تبلیغی به دیگران نیز تحمیل کرده‌اند. حاصل آن همین است که امروز حتی برخی شیعیان سیاستزده و سیاه‌اندیش اسلام و شیخ را در قرائت برداشت، «انقام‌انگاری» و «بازراندازی» عاشورا و عزاداری، خلاصه می‌کنند و با این تحریف بزگه، چهره کربویی از خود در دید مردم، نوریه و ویژه در خارج از کشور به نمایش می‌گذارند که بیگمان با شیخ اسمیل علوی در تضاد و تعارض است.

ما با عبادت و توجه دقیق به ست سر خدا صلی‌الله علیه و آله و سیره و سیرت سیزدهویان معصوم و صدیق (هل الیبت علیهم السلام) آن شعر ساختگی را که می‌گوید:

قف دون رأیک فی الحیة نمامها
أن الحیة عقیده و جهاد (مجاهدانه بر سر عقیده‌ات بایست که زندگی عقیده و جهاد است.)

این چنین تصحیح می‌کنیم:

قآمدلوا و اتفقوا زهدوا. (زندگی عدالت و

بخشش است. پس عدالت روزید و بخشش کیند تا

سروری یابد.)

و با توسل و توجه به اصحاب کساء، به ویژه و

تمسک که کریم اهل بیت یعنی امام حسن

علیه‌السلام می‌گویند:

کربلا اصل نبوده از سر ناچار ی بود
آن قایم که اصولی است اقیام حسن است
و سخن را با شهری از مرحوم سلمان هرازی به پایان می‌بریم که در مدام امام معصوم و زنده عاشورا (امام سجاد علیه‌السلام) گفت:

بیزام از آن جنود و کو زارت خواند

چون لاله عزیز ی بود و خوارت خواند

فریاد تو، صبح سیزدهایان است

بیدار نبود آن که بیمارت خواند.

چه آثاری در دست نالیف با در آستانه انتشار دارید؟
کتابی دارم با عنوان «عاشورایزهی ما

رویکردی به تحریف‌شناسی تاریخ امام حسن علیه‌السلام» که از مراحل آماده‌سازی نیز گذشته و

در ۵۲۰ صفحه زبیری بسامان شده است. امیدوارم تا مرحم و عاشورا و در نهاییت تاریخین (از دیهشت ماه ۸۳) منتشر شود. چندین کار گسترده دیگر نیز دارم که ساهلاست با بازاندیشی و بازنویسی در تکمیل آنها می‌کوشم:

۱. دفتر دوم از عاشورایزهی ما با نام: موضوع شناسی و جریان شناسی فکری عاشورا؛

۲. فرهنگ و ادب عاشورا با عنوان: قاموس غربت و مظلومیت؛

۳. امام حسن علیه‌السلام پیشوای امام حسین علیه‌السلام؛

۴. ام سجاد علیه‌السلام پیام آور معصوم عاشورا؛

عاشورا؛

۵. کتابشناسی توصیفی امام حسین علیه‌السلام و عاشورا؛

و ...

تازه‌های دنیای دین آزاده‌نویسی

Sufi : Expressions of the Mystic Quest (Art and Imagination)

صوفی: اوصاف کاوش عرفانی (هنر و تخیل)

ترجمه: لاله بختیار
Lahli Bakhayar ۱۲۰ صفحه، تألیف: Thames Hudson ۲۰۰۴، ۹۹۱ پلا، ۹۹۱ دلار
این کتاب معنا و محتوای صوفی را در قالب یکی از ایعاده‌منوی اسلام عنوان کرده و به منظور تخمیر اسرار نهان به بیان برخی نشانه‌ها و تریغهای ملموس پرداخته است. در میان مضموهای گوناگون و تصوف، گزینشی از مفاهیمی نظیر سیر صمودی و تزویلی پرورش حلقه، چگونگی ساختاری روح و جان انسان، بازگشت به مبدأ و توصیف محدث نور الهی و نقش عمده آن در حلقه‌ت را ارائه کرده است.
منبع: www.Amazon.com

Balkan Idols : Religion and Nationalism in Yugoslav States

بت‌های بالکان: مذهب و ملیت‌گرایی در دولت‌های یوگسلاو

ترجمه: چکلاویا
Pevica ۳۶۸ صفحه، تألیف: Oxford University Prds فوریه ۲۰۰۴، ۲۳۸۵ پلا، ۲۳۸۵ دلار

این کتاب که برپایه مطالب به جا مانده از اسلاو جوبی، و مراجم و مدارک چاپ‌نشده و محرمانه بایگانی حکومت‌های کمونیست و همچنین تجارب شخصی نویسنده به نگارش درآمده، نقش سیاست و تأثیرات صریحی ارتودکس، کاتولیک و شکنجیات مذهبی مسلمانان یوگسلاو را در قرن گذشته بررسی می‌کند. نویسنده با تأکید بر این نظر که مفهوم ضدایدیوپلوریتی تمدنی ناقش اساسی در رنگین‌تر سیرجی و تعارض ایفا می‌کند، به بسط و توضیح و روشنگری در این موضوع می‌پردازد و سپس با مباحی دقیق نتیجه‌گیری خود را در زمینه چگونگی و مطلق مدعیون نخستین در در کشکشا و سترزه جوبیها ارائه می‌کند.

منبع: Barnes & Noble.com

معرفی کتاب

زندگانی ابوالفضل العباس(ع)

زندگانی حضرت ابوالفضل العباس(ع) پژوهش تاریخی، نوشته رضا دشتی، چاپ اول، قطع رقعی، ۲۲۰ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، انتشارات پایزنه، تهران، ۱۳۸۲ پلا، ۱۵۲۰۰ ریال

این کتاب در ۱۰ فصل به زندگانی و فضایل حضرت ابوالفضل العباس(ع) می‌پردازد.

عناوین فصلهای این کتاب عبارت‌اند از:
حمیت موروثی حضرت عباس(ع) از ادراج حضرت علی(ع) با ام‌البنین(س) و تولد حضرت عباس(ع) و بیع نسیمه و لقب حضرت عباس(ع) حضرت عباس(ع) اقبل از کربلا؛ همراهی بار از مدینه تا کربلا و شهادت؛ سوگاری ام‌البنین(س) در شهادت امام حسین(ع) و حضرت عباس(ع) حضرت عباس(ع) از دیدگاه امامان معصوم(ع) برادران و فرزندان حضرت عباس(ع) سیر تاریخی بارگاه و مرقد مطهر حضرت عباس(ع) از آغاز تا کننده و زیارتگاههای چهارگانه حضرت عباس(ع)

محسن روستایی از پژوهشگران و کارشناسان اسناد تاریخی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. پیش از ۱۰ سال است که در این سازمان در عرصه پژوهش‌های اسنادی و سندشناسی فعالیت می‌کند. روستایی متولد ۱۳۴۲ از شهر دورود لرستان است. وی سال ۱۳۶۰ از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان پژوهشگر نمونه سال برگزیده شد. روستایی تاکنون کتاب مطبوعات ایران (۱۳۰۰–۱۳۲۰) و ش در ۳ جلد، کتاب اقتصاد فرهنگ و مها بقاله را به چاپ رسانده است. به تازگی کتاب دو جلدی «تاریخ طب و طبابت در ایران» (عهد قاجار و رضاشاه) تألیف روستایی از سوی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران منتشر شده است که درباره این اثر با وی گفت‌وگو کرده‌ایم.

محسن روستایی از پژوهشگران و کارشناسان اسناد تاریخی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، پیش از ۱۰ سال است که در این سازمان در عرصه پژوهش‌های اسنادی و سندشناسی فعالیت می‌کند. روستایی متولد ۱۳۴۲ از شهر دورود لرستان است. وی سال ۱۳۶۰ از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به عنوان پژوهشگر نمونه سال برگزیده شد. روستایی تاکنون کتاب مطبوعات ایران (۱۳۰۰–۱۳۲۰) و ش در ۳ جلد، کتاب اقتصاد فرهنگ و مها بقاله را به چاپ رسانده است. به تازگی کتاب دو جلدی «تاریخ طب و طبابت در ایران» (عهد قاجار و رضاشاه) تألیف روستایی از سوی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران منتشر شده است که درباره این اثر با وی گفت‌وگو کرده‌ایم.

طرح تاریخ طب و طبابت از عهد قاجار تا پایان عصر رضاشاه) به چه منظور انجام شد و چه مراحل را طی کرده است؟

سؤال شما خاطرات روزهای آغازین کار را به یاد آورد. این طرح در سال ۱۳۷۶ در شورای عالی پژوهش سازمان اسناد ملی ایران مصوب شد. اصولاً در مورد تاریخ پزشکی دوران قاجار و پهلوی اول پژوهشی منسجم و در سطح وسیع انجام نشده بود در عمل هم کار خاصی نبود، چرا که بررسی و تبیین تاریخ طب و رجالت‌شناسی طبیبان این دوران، بستگی نام و نام به اسناد آرشویی، برخی نسخ خطی، نشریات قدیمی، منابع دست اول و تاریخ شفاهی داشت. قدر مسلم طرح‌های پژوهشی که در حوزه علوم انسانی صورت می‌گیرند، از جمله در زمینه تاریخ، ادبیات، رجالت‌شناسی، هنر،اندیشه‌های سیاسی،تاریخ محلی و عشاری و به طور کلی بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی،فرهنگی…ایران،اگر باآزاد و مجوریت اسناد تاریخی،مستندسازی و سامنه و پرداخته نشود نه تنها با پژوهش‌های قابل اعتبار مرجم رویه رو نشسیم بلکه جز تکرار و خلق آثار محدود و نیم بها چیزی بیشتری به جامعه علم و پژوهش عرضه نمی‌تسیم. پس اگر نوشته‌های تحقیقی را با آمیخته کنیم گروه‌های پیشروی از ریسمان پیچیده تاریخ و فرهنگ ۳۰۰۰۲۰۰۰ ساله اخیر ایران را خواهیم گشود.

لقبه تاسندخوان وسندشناس تأییدیم و ادبیات اسناد تاریخی را ندانیم خیلی نمی‌توانیم بر حوادث تاریخی و اسقالات رجال و قوف پیدا کنیم.

بنابراین گفتگو اولیه من در انجام طرح کتاب تاریخ طب منحصراً این بود که به دلیل جایگاه و ضرورت شغلی بنده که در پژوهشگاه اسناد سازمان اسناد ملی به طور تخصصی به امر پژوهش‌های اسنادی - تاریخی اشتغال داشتم؛ خواستم با تکیه بر اسناد منحصربه فرد باستانه‌های اسناد در این زمینه صورت گرفته در تاریخ پزشکی ایران که من سخن نهفته و ناگفته زیاد است. صلاح دیدم فضای تاریخی این پژوهش را به دوران قاجار و رضاشاه محدود نمایم. روز به روز و به مرور و در ادامه مطالعات خود اهمیت و ضرورت موضوع تاریخ طب و شرح حال طبیبان و تحولات و تأثیرات اجتماعی - فرهنگی آن بیشتر پی بردم. مصر شدم کار را با تمام دشواری که داشت با عایت خداوندی به سرانجام برسانم. بگذرم موفق بودام قضاوتش با استادان و پژوهشگران محترم است.

بر سر راه پژوهش فراوان به کار رفته بود،حواله،مجبور شدم (عصر قاجار و رضاشاه) چه منابع و مستحلاتی وجود داشت؟

همانگونه که اشاره کردم ابزار اصلی در انجام این کار اسنادبیشماري بوده‌کمی می‌بایست. سامان‌دهی و کشف،تعمیر و نسقی در مرحله فهرست و انتخاب آنها صورت می‌گرفت. حدوداً یک سال در نیم به طور مستمر زمان صرف شد تا اسناد، فهرست و گزینش شده‌اند.در عین حال بایزوسی اسناد آغاز کردم. نوع خط اسناد مشکل بود و علاوه بر اسکنم و فرامین و مکاتبات دیوایی و معرفی‌های حقوقی اطبا، با گزارشات و

استنبهاده‌نامه‌های محلی فراوانی رویه رو بودیم. خلاصه در حین بازنویسی، پژوهش‌های لازم را صورت می‌دادم مجبور شدم برای تنظیم و ایجاد رابطه منطقی اسناد با سایر منابع، حجم وسیعی از نشریات قدیمی و در مواردی نسخ خطی و چاپ سنگی و کتب کتباب دوره قاجار و رضاشاه را بررسی و مطالعه نمایم تا شاید بتوانم مطلب یا مطالبی را در رابطه با تاریخ پزشکی ایران در دوران مورد نظر پیدا نمایم و سپس این یافته‌ها را با محتوای اسنادی تطبیق دهم. برای مثال تنظیم زندگینامه اعلم الدوله تقی، مؤمن الاطبا، میرزا معصطفی خان دکتر، دکتر امیراعلم، دکتر محمود نجاتی آبادی و… که مطالب مربوط به آنها با کمک اسناد از منابع معتبر دوران قاجار، مشروطیت و پهلوی، مطالعه، بررسی و فیلش برداری شد تا توانستم مقاله این شخصیت‌های تاریخی را برای درج در کتاب تنظیم نمایم. اختلاف برخی از منابع و حتی بادهاشت‌های

تاسندخوان و ادبیات اسناد تاریخی تباشیم و اسنادشناسی را ندانیم خیلی نمی‌توانیم بر حوادث تاریخی و احوالات رجال و قوف پیدا کنیم

که از سوی خانواده‌های محترم دریافت می‌داشتیم یا یکدیگر اختلافان زیاد بود و من می‌بایست تمام آنها را با اسناد می‌سنجیدم و البته که اولویت با پذیرفتن مطالب اسناد بودم. برای تنظیم بیوگرافی حافظ‌الصبه‌های یورجود نزدیک به یک سال با نوده‌های محترم ایشان حشر و نشر داشتم تا توانستم مطالب و عکس‌هایی را درباره آنها دریافت دارم. همچنین مقایله و تصحیح واژه‌های پزشکی را که در متن اسناد بودند در دستور کار خود قرار دادم و به کمک اسناد بزرگ‌تری چون دکتر محمد مهدی اسفهانلی سعی شد با فرستد کمی که بود در مراحل پایانی چاپ کتاب نکات اصلاحی و محکم‌کاری‌های لازم را اعمال دارم.

حقی برای اینکه بتوانم از قام خط سابق را که در سر من اسناد فراوان به کار رفته بود، حواله، مجبور شدم موافق رایه او سخن خط سابق اختصاص دهم و این دانش غریبه و بسیار کاربردی در سندخوانی و آفرایمگیم، سپس تک تک از قام سابق را که نوعی ریاضی و حسابداری عهد قاجار و رضاشاه است بازخوانی و پیاده نمایم. وقت اجازت نمی‌دهد که از مشکلات کار پیش از این بگویم. ولی باور کنید نظم منطقی و تنظیم مطالب کتاب، تنظیم بیوگرافی ۳۰۰۰۲۰۰۰ طبیب شناخته و ناشناخته، تألیف و تنظیم مقدمه و تاریخچه کتاب، تهیه پانویس‌ها و در آوردن فهرست اعلامی که خیلی

کم‌تر شکن بود، کار آسانی نبود. اساسی بسیار به هم شبیه و یکنگک آنها را یکدیگر قفط عدل بسیاری می‌خواست. خلاصه بعد از حدود ۱۰ سال که با اسناد و منابع دست (در دو جلد) در آید، قیلاً اشاره کردم که تدوین مطالب و مقدمه و تاریخچه کتاب هم کار دشواری بود که در مراحل پایانی کار انجام گرفت. تنظیم و پژوهش این قسمت نزدیک به یک سال پس از اتمام نقوش اسنادی جلد اول و تنظیم شرح حال طبیبان، به طول انجامید. بنده تأکید دارم که برای آشنایی بهتر با فصول مختلف و اسنادی که در کتاب به کار رفته بهترین راه این است که محققان و پژوهشگران را مقدمه و تاریخچه کتاب در جلد اول که حدود ۳۷۰ صفحه‌است توجه خاصی نمایند. من به این قسمت کتاب مثل سایر بخش‌های کتاب علاقه فراوانی دارم و سعی کردم ضمن حفظ مند پژوهش‌های تاریخی و اسنادی، مطالبی رایه طور مستند عرضه کنم تا شاید مورد قبول پژوهشگران و مورخین آن واقع گردد.

کتابتاریخ طب و طبابت در ایران در عهد قاجار و رضاشاه

نهمفته‌ها و ناگفته‌ها تاریخ پزشکی

کمی‌شکن بود، کار آسانی نبود. اساسی بسیار به هم شبیه و یکنگک آنها را یکدیگر قفط عدل بسیاری می‌خواست. خلاصه بعد از حدود ۱۰ سال که با اسناد و منابع دست (در دو جلد) در آید، قیلاً اشاره کردم که تدوین مطالب و مقدمه و تاریخچه کتاب هم کار دشواری بود که در مراحل پایانی کار انجام گرفت. تنظیم و پژوهش این قسمت نزدیک به یک سال پس از اتمام نقوش اسنادی جلد اول و تنظیم شرح حال طبیبان، به طول انجامید. بنده تأکید دارم که برای آشنایی بهتر با فصول مختلف و اسنادی که در کتاب به کار رفته بهترین راه این است که محققان و پژوهشگران را مقدمه و تاریخچه کتاب در جلد اول که حدود ۳۷۰ صفحه‌است توجه خاصی نمایند. من به این قسمت کتاب مثل سایر بخش‌های کتاب علاقه فراوانی دارم و سعی کردم ضمن حفظ مند پژوهش‌های تاریخی و اسنادی، مطالبی رایه طور مستند عرضه کنم تا شاید مورد قبول پژوهشگران و مورخین آن واقع گردد.

ششاسی منابع و گردآوری اطلاعات این پژوهش چگونه انجام شده است؟

سؤال بسیار خوبی است. بنده معتقد اهمیت و نقش اسناد و منابع و به طور کل فهرست و جمع‌آوری آنها در طول این شش - هفت سال، اگر از پردازش و تألیف و تنظیم مطالب کتاب بیشتر نباشد کمتر هم نبود. به نوعی عامل بسیار مهمی در ساماندهی و ساختار اندیشه این طرح بوده است. همانگونه که اشاره داشتم، اصولاً سیات تحقیقات تاریخی و ماندگاری برخی از آثار مرجم خصوصاً از عهد صفویه به بعد بسینه به استفاده از اسناد آرشویی در زمینه موضوعات مختلف تاریخی است.

محور و ابزار اصلی در انجام کتاب تاریخ طب با اسناد آرشویی و مکتوب تاریخی رقم خورده که این اسناد در آرشویی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران موجود و طبقه‌بندی شده‌اند. بنده با اسناد بیشماري رویه رو بودم. اما سعی کردم با تأمل و صبری که در کار منظم بودم تک‌تک اسناد را رویت و بررسی کنم و از میان آنها شخیصین یا آنهایی را که در این مرحله از کار می‌بایست لحاظ شوند، انتخاب نمایم. چنان‌که اسناد تک‌گاری بود با اطلاعاتش نسبت به موضوع کم و مختصر بود. هدف می‌کردم، اما در بیشتر مواقع مجبوراً آنها را با دهشت می‌کردم مطالبی از چشم دور نمائدم. بنده حدود ۱۵۰۰ هزار برگ سند را در فهرست‌ها و کتابهای مختلف بررسی کردم و سپس اسنادی را که محتوای اطلاعات بیشتری در زمینه تاریخ پزشکی داشتند، معارضش می‌دادم و تصویر می‌گرفتم. این برای بازنویسی و مراحل بعدی کار دریافت می‌داشتیم اسناد منحصربه‌فرد بودند. برای اولین بار در این مقوله از تاریخ قاجار و رضاشاه دو قالب یک پژوهش تاریخی فرامی‌گرفتند. در مرحله بعدی بنده ملام شدم که اکثر نشریات قدیمی، سامانه‌ها، نسخ خطی و چاپ سنگی، فهرست‌ها و منابع دست اول، و مجری عهد قاجار و رضاشاه اعم از خاطرات، سفرنامه‌ها، تذکره‌ها و منابع تألیفی قابل اعتبار آتوزی و مطالعه نمایم و پیاده‌اشت‌های لازم را استخراج کنم.

از سوی دیگر، ملاحظه‌ها، با دهشت‌ها و اسناد خانوادگی و عکس‌های منحصربه‌فردی را هم توانستم

با مصاحبت خانواد‌های محترم می‌که نوعی با تاریخ طب و طبیبان وابسته به خود، نسبت و سر و کار داشتند. مطلب قابل تقدیری را در اختیار بگویم و در تکمیل مطلب کتاب از آنها استفاده نمایم.

اوضاع سیاسی - اجتماعی دوره قاجار عصر رضاشاه بر

پدیده‌ها و موضوعات مختلف تأثیر عمده‌ای داشته است

طب و طبابت در این دوره تا چه اندازه متأثر از این اوضاع بوده است؟

به طور کل ایران در عهد قاجار، روابط خارجی‌اش با دول روس و انگلیس و فرانسه بیش از آنکه تجاری باشد، شکل سیاسی داشت. در نتیجه شاهان قاجار و به شکل دیگرش حکومت رضاشاه مجبور بودند که تأثیرات و حضور دولت‌های اروپایی را در ایران بپذیرند. لذا همین امر در اوضاع ایستامان داخلی باعث شده بود که ایران در یک تاریخی سیاسی - اجتماعی لاعلاجی فرو رود. انتقام‌جویی‌های آغامحمد خان، جنگ‌های ایران و روس، انعقاد قراردادهای استعماری با دول روس و انگلیس از جمله آنها معاهده ترکمنچای و قرارداد تنگین ۱۹۱۹، جنگ جهانی اول، کودتای ۱۲۹۹، سرکوب ایلات و عشایر غرب کشور توسط قشون رضاخان سردار سپه، واقعه شهریور ۱۳۲۰ و حضور ارزش متفقین در ایران و… از جمله وقایع داخلی و خارجی ایران هستند که تحولات فرهنگی و اجتماعی را دستخوش حوادث کردند. با این وصف هر گاه در مقطعی کشور ایران توانسته است در تاریخ عهد قاجار و رضاشاه به آرامش و امنیت سیاسی - اجتماعی نسبی دست یابد، تحولات فرهنگی روندی رویه‌رشد داشته که بالطبع تحولات پزشکی نیز در این فضای مناسب میسر شده است. رشد و توسعه طب و طبابت در همه ابعاد در دوران حکومت ناصرالدین شاه، مظفرالدین شاه و رضاشاه نسبت به دیگر شاهان بیشتر بود چون امنیت و آرامشی که لازم تحولات علمی و فرهنگی بود یا محدودی در ایران برقرار بوده است.

اما با وقوع انقلاب مشروطیت هر چند که ایران در فقر اقتصادی و نیازهای اساسی اجتماعی و حزبی به سر می‌برد و اینکه مدرسه طب در اقلون چندین سال سیر نزولی را می‌پیمود اما تنها قدم مثبتی که در این اوضاع و احوال برداشته شد تصویب قانون طبابت معسوب ۱۳ جمادی الآخر ۱۳۱۹، بود که توسط مجلس دوم انجام پذیرفت. قانون مربوط به همت حکیم پزشکان تبریز مستقیمه که در فرگرفته‌ها، جمله دکتر عظیم‌زاده، دکتر آشتی‌الحکمه، دکتر امیران میراعلم که جزو نمایندگان مجلس شورای ملی بودند تنظیم و تصویب گردید. پس از تصویب این قانون هر کسی می‌خواست طبیب شود تا بزرگوار رفتن به مدرسه طب بود. در نتیجه هر چه برای قانون مربوط استاسکنام پایت‌وقت مدرسه طب و در کل وضعیت طبابت و بهداشت و درمان ایران را مهیا ساخت.

در دوران رضاشاه، به همین دلایلی که بر شمردیم و توجه به پیشرفت‌های علمی و فرهنگی از سوی طبقات تحصیلکرده کشور، باعث شد بسیاری از مؤسسات علمی و درمانی و بهداشتی مانند بیمارستان‌ها و دانشکده‌های پزشکی و دندانپزشکی و داروخانه‌های نوین در این دوران تأسیس و بنیان یابند.

به این نکته هم اشاره کنم که طبیبان در دوران قاجار

عاشورا

جوادانرامی

کسی را می شناسم که مسلمان نیست ولی هر سال به همراه همسایگانش در عاشورا برای حسین و یارانش می‌گردد و حتی حاجتی هم اگر در دل دارد، از صاحب آن روز طلب می‌کند. وقتی بر معاصب حسین و خاندانش می‌گردد، به معنای سست شدن پایه‌های اعتقادی دین و مذهب نیست چون به حسین همانقدر عشق می‌ورزد که به یزیدگان دشمنی. به او اعتقاد دارد، به این بزرگداشت ایمان دارد و در یک کلام این باور اوست.

-

عید نوروز نزدیک است، هر کسی به ومع خود، مردم نامین تدارکات لازم این جشن ملی است. پاکیزه کردن خانه و خرید لباس نو و رویاندن سیوه همه نشانه‌ای از شروع سال نواند و گرد و ترکت و لر و فارس مانند بلوغ و گیلک و عرب، همه این تغییر فصل را گرمی می‌داند. جنگ‌ها و فرهنگ‌های مهاجم نتوانسته‌اند این میراث ملی را نابود کنند. مراسم و عادات و سنت‌ها شایه دینمان دور از چشم مانده‌اند ولی بعداز رفع شعارها و نهادهایا، دوباره عیان شده‌اند و اعتقاد به بهار و نوروز هم جزء باورهای مااست.

-

عاشورا و نوروز و هزاران مراسم و عادت دیگر آنچنان درون ما ریشه دوانده‌اند که دیگر نمی‌توان ایران و ایرانی را بدون آنها تصور کرد، علم و ملام و دانش و دانشمند هم از دیرباز مورد توجه و احترام ما بوده و هست. احتیاجی به تحقیق نیست. با نگاهی به دور و بر خود و در روزگاری که هیچ چیز معنای واقعی خود را ندارد، باز هم این باورها به علم و دانش، خود را در همه جایه نمایش می‌گذارند.

ولی این باور، در دنیای امروز، به تنهایی ما را به جایی نخواهد رساند، علاوه بر باور، تلاش فراوان و هیجاری همه ما برای پیشرفت ترقی در این راه لازم است. به مراسم آیینی عاشورا و عشق به حسین باز گردیم. فکر می‌کنید اگر تمهیداتی که از ماها قبل برای برگزاری هر چه باشکوه‌تر این مراسم انجام می‌شود، به فراموشی سپرده می‌شد، یا مسوولان و متولیان بزرگ و کوچک فقط به اینکه عاشورا باواری مقدس و عزیز است، بسنده می‌کردند و حاجتی چه در سطح مقررات و چه در سطح سهیلات فراهم نمی‌کردند، چه اتفاقی می‌افتاد؟ می‌دانم که باز هم عشق کار خود را پیش می‌برد ولی چگونه و در چه وضعی؟

شاید نتوان ابعاد چنین رخدادی را حتی تصور هم کرد و شاید حتی نتوان آن را با چیزی همانند علم و دانش و عشق به آن مقایسه کرد ولی چیزی که عیان است، همان باورها و وضعیت امروز مااست.

فراز معزها یا مهاجرت نخبگان، شمارگان اندک کتاب‌ها و نشریات علمی، کاهش سطح کیفی آموزش و صدها ضعف و کمبود دیگر، همه نشان از چیزی دارند که به آن فقط می‌توان نادیده گرفتن این مشق و باور از سوی متولیان امور را اطلاق کرد و گرنه مشق همان است و عاشق هم همان.

دانشگاه پرینستون

پرواز با امواج الکترونیکی به کتابخانه FineHall

اگر می‌خواهید به اطلاعات تخصصی دسترسی یابید، یازدی نیست که با طی مسافت طولانی از میان سیل خروشان ماشین‌ها و صرف وقت در ترافیک به یک کتابخانه بروید. به شما توصیه می‌کنم همانطور که پشت میز کارتان نشسته‌اید، کامپیوترتان را روشن کنید و بروی آدرس اینترنتی

www.princeton.edu/FineHall/math_phys.html کلیک کنید. حالا شما سوار بر امواج الکترونیکی شده‌اید و بدون هیچ خطر و سختی با عبور از سیب‌های غیرقابل مشاهده در میان اطلاعاتی هستید که موضوعشان

فیزیک، ریاضی و بیولوژی است. این اطلاعات در کتابخانه Fine Hall دانشگاه پرینستون وجود دارد که در آن حضور دارید. آنچنان که در صفحه اول این کتابخانه گفته شده است، منابع اطلاعاتی موجود در این کتابخانه شامل کتاب، مآ، مجلات، مقالات و گزارش‌های هستند که به سه موضوع فیزیک، ریاضی و بیولوژی اختصاص داده شده‌اند.

طبق آماری که کتابداران این کتابخانه می‌دهند بیش از هزاران کتاب، مجله، مقاله و گزارش در این محل گنجانده شده‌است و برخی می‌توان آنها را یافت.

پرواز با امواج الکترونیکی

می‌رسید، چگونه؟ آنها این چنین جواب می‌دهند: با یک تغه بر موس نان روی روش Search در کتابخانه کلیک کنید تا طریقه دسترسی به اطلاعات مورد نظرتان را به شما گوینم. باورزد به این صفحه سوالات ما را جواب دهید. چه نوع اطلاعاتی را جست‌وجو می‌کنید؟ مقاله؟ کتاب؟ گزارش یا منابع fontine را کدام از این موارد روش خاص خوش را دارد که شما یابید. روی توضیح رویه‌روی هر پرسش کلیک کنید و اطلاعات مورد نظرتان را بیابید.

اما بهتر است بدانید هر بخش از کتابخانه کتابداری دارد که با آدرس email همان قسمت می‌توانید با آنها سوالات خود را در میان بگذارید.

نکته جالب در مورد این کتابخانه آنکه همه منابع اطلاعاتی موجود در آن تا سال ۲۰۰۴ میلادی به روز شده‌اند. می‌توان استفاده از ارتباط میان کتابخانه‌های سرسراز دنیا آنها را امتت گرفت.

یا حتی شما فرد گرمی که در جست‌وجوی اطلاعات مورد نیاز پروژه شخصی‌تان هستید می‌توانید تقاضای یکی از کتاب‌ها، مقالات و گزارش‌ها را به

کتابخانه‌های گم‌شده در گذر زمان

نه شکل هندسی

بزرگ در حوزه ریاضیات و نجوم بوده است. طوری که خواجگ نصیرالدین طوسی در کتاب کشف القناع جن اسرار شکل القناع، خود نام او را آورده و به زیردستی او در علم هیت اشاره کرده است. از دیگر آثار آن دانشمند بزرگ می‌توان به جامع قوانین علم الهیه، رساله در اختصار دعوی مقاله اول از کتاب اقلیدس، و همچنین زیج شاهی را نام برد.

تنها نسخه شناسایی شده این رساله بی‌نظیر به خط نسخ و به ابعاد ۸۵×۱۷۵، به شماره ۷۵۱۲۲ در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی نگهداری می‌شود. روش‌شنش از آن نیز در کتاب حیمی‌نامه به چاپ رسیده است و مرحوم جلال‌الدین همایی درباره آن توضیحاتی داده است. جزئیات بیشتر در مورد این کتاب از روشمندا می‌توانید در جلد هشتم فهرست نسخ خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس، صفحه ۲۲۰ بیابید.

آغاز این رساله بی‌نظیر چنین است: «بسم‌الله، مقدمات تبیین المضاده الثی ذکرها با اقلیدس فی صدر المقالة الأولى فیما یعلق بالخطوط المتوازیة و انجام (پایان) آن نیز؛ ایقنی عطاخ عی خط ء ب لامحاله و ذک ما مردانان تبیین و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب» می‌باشد.

کتاب

راههای علمی جای خود را باز کند.

ساخت منبع این کتاب شامل مطالب گوناگونی از قبیل تئوری بی‌های سد و تئول دش‌های موقت، اجزای تئول، کیفیت خاک، فکاری، انفجار، شمع قوی و… است که در تمامی این مباحث این ویژگی وجود دارد که کارهای ساختمانی را چگونه می‌توان بهتر انجام داد. کتاب حاضر ۴۶۱ صفحه دارد که در یازده فصل تنظیم شده است. شاید بتوان به این موضوع اشاره کرد که فقدان Minders موضوعی در کتاب حاضر استفاده تجفیعی و پژوهشی آن را دچار مشکل خواهد کرد.

اصول مهندسی

اصول مهندسی ژوله «مبانی تحلیل دینامیکی و طیفی سازه‌ها» تألیف و تدوین: مهدیس بهزاد شمایی، فن آوران، ۱۳۸۰ تومان

مهندسان راه و ساختمان متفقدند. علم ارتعاشات سازه‌ها شناسی از علم مایکات است که توان فراتر از دینامیکی بر رفتار سازه‌ها مطالعه می‌شود.

آنها می‌گویند: امروزه بشر بنظر است مکتبزم با رهای دینامیکی و نیز رفتار سازه‌ها را در مقفل این بارها به نحو شایسته‌ای ارزیابی و علم ارتعاشات سازه‌ها مهم قابل ملاحظه‌ای در پیشرفت صنعت دانسته است.

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

پرواز با امواج الکترونیکی به کتابخانه FineHall

کتابداران این مرکز سپارید تا در سریعترین زمان ممکن آنها را به دست شما برسانند. در این کتابخانه نیودآ جای نگاری نیست، مسوولان مربوطه می‌گویند، خلاصه مطلب مورد نیاز شما را در اختیارتان می‌گذاریم و به شما می‌گوینم شرح کامل آنها را کدام کتابخانه با اشتراکی در دنیا سفارش دهید.

با همه این توضیحات باز هم اگر نکته مهمی در مورد کتابخانه Fine Hall برای ما باقی مانده است یا شماره تلفن ۳۸۸-۲۵۸-۲۵۸ (۴۰۹) تماس بگیرید و با کتابداران آن صحبت کنید و یا پریشان با شماره ۲۶۲۷-۲۵۸-۲۵۸ (۴۰۹) فاکس بفرستید.

بهما اینها را گفتیم تا به شما محقق گرامی یاد آوری کنیم، تحقیق و پژوهش خود را به علت فقدان اطلاعات تعطیل نکنید. می‌دانم می‌دانم که دسترسی آسان به این نوع اطلاعات مستلزم برادیم‌بلکه روزی ما هم اطلاعات جزه‌ای جز نقل آن نداریم، بلکه روزی ما هم اطلاعات مورد نیاز تحقیقاتمان با سهولت بیشتر و صرف هزینه‌های کمتر حاصل آیند. امیدواریم.

فریا پاروند ثابت

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

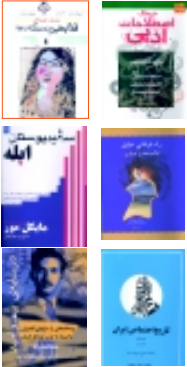
کتابخانه‌های دیجیتال

آزاده سینین

aseyedine @ Yahoo. com

روی پیشخوان

فهرست اصلاحات ادبی

فهرست اصلاحات ادبی دایرالمعارف کوچکی است از واژگان و اصلاحات ادبی شامل مصانعات، انواع نقد و نظریه‌ها، کتب ماه دوره‌های شده در ادبیات ایران و دیگر تطبیقی و توضیحی تألیف شده است. روایت تطبیقی -تکلم بر مقالات کتاب مفاهیم مربوط به ادبیات را در پس‌زمینه فارسی، انگلیسی و آمریکایی همراه با شرح و توضیح برگزیده به مخاطب معرفی می‌کند. سیماداد در ویرایش جدید فوکنگ اصلاحات ادبی علاوه برسطر و بازنگری در مقالات و مدل‌های کتابی، مدل‌های تازه‌ای در زمینه‌های مختلف به متن فوق افزوده که موجب روزآمد شدن فوکنگ مذکور شده است. در بخش پایانی کتاب دو روزنامه ادبی فارسی -انگلیسی و انگلیسی -فارسی شامل کلیه اصلاحات مندرج در کتاب به منزله فوکنگ دوره‌ایه واژگان راهنمای خوانندگان خواهد بود. این کتاب انتشارات مروارید در ۶۰۰صفحه با جلد گالینگور و به قیمت ۲۵۰۰تومان منتشر کرده است.

تعالیم معنوی مولوی

«راه عرفانی عشق» یا تعلیم معنوی مولوی اثری از ویلیم چیتیک است که در سه بخش و پنجاه صفحه پانزدهمین قسمت کتابشناسی و فهرست تدوین شده است. دکتر صاحبزاده فهرست این کتاب می‌گوید: کتابی ارزشمند دربارهٔ مولوی و تفکر کتاب به زبانی روایی است که در آن به مورد این مکتب بزرگ فرصت داده شده تا از طریق ترجمه‌ای دقیق و مستقیم درباره جنبه‌های کوتاه‌گون مذهب زندگی مولوی این سخن گفته شود.

جلد هشتم تاریخ اجتماعی ایران، در دو کتاب به حیات ایام مردم ایران می‌پردازد. در این مجلد سعی شده حیات ادبی ایران بعد از اسلام با توجه به وضع معنوی مردم و روحیات و اعمال ادب با اکثریت مردم ایران مطابقت یافته باشد. تاخیر شده معنی آشنایی با سازمان و توسعهٔ آنان در طول ۱۳ قرن اخیر، که ویتن با وضعیت مردم و پیداکردگی‌ها و مطالب حاکم زمان آشنا شود. سر فصل های بخش اول، ادبیات ایران بعد از اسلام نخستین تئوریسنان ایران بعد از اسلام ادبیات فارسی بعد از صلح معلول بود. است. در بخش دوم راجع به سابقه تفکرات ادبی و سیاسی در ایران نقش و تأثیر حکومت‌های مستقل محلی در حیات ادبی ایران و سعی خواننده. جلد هشتم تاریخ اجتماعی ایران اثر شخص مرتضی رانزادی راموسه انتشارات نگاه در دو کتاب و به قیمت ۹۰۰۰تومان چاپ و منتشر کرده است.

قدیم‌ترین بزرگ من بود

قدیم‌بخیر مارتورک من بود شامل دوازده داستان کوتاه از یوسف علیخان، نویسنده، مترجم و روزنامه‌نگار است که اخیراً به بازار آمده است. علیخان پیش از این یک مجموعه مصاحبه و یک افسانه را چاپ و منتشر کرده بود. داستان‌های این

مجموعه از موفق‌ترین داستان‌های این نویسنده است که در جستار و ماه همایش‌های ادبی و هنری تقدیر شده است. سه دهه داستان این کتاب برنده جایزه ویژه نشر زمین داستان‌های بین‌المللی روزها و داستان‌های برگزیده سابقه داستان کوتاه صادق هدایت شده بودند. طبعیات اولین کرده است. داستان‌های او در روزنامه‌های نام‌های مختلف، انفرادی و هم‌روزه جریان دارد. این کتاب ۲۲۰صفحه‌ای را در انتشارات به قیمت ۹۰۰تومان راهی کتابفروشی ها کرده است.

سفیدپوشان ابله

کتاب «سفیدپوشان ابله» شاعرگر بخشی از افکار روشنفکری مستقل آمریکاست، درباره مسائل پیش آمده در سال‌های اخیر پیروز به قدرت رسیدن نوح‌الحفاظه‌نگاران در آمریکا نتایج زیبار این قدرت‌یابی برای جامعه آمریکا و مردم دنیا مایکل مور در این کتاب با زبانی ساده و طنزی شیرین اطلاعات قابل توجهی را از وضعیت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کنونی آمریکا در اختیار خواننده می‌گذارد. این کتاب در اروپا و آمریکا نیز شده است. ترجمه دیگری از این کتاب ماه گذشته به بازار آمده و تلاشه‌های خوانندگان را به فارسی برگردانده و نشر دیگران از ۳۰۰۰صفحه و قیمت ۲۷۰۰تومان منتشر شده است. مایکل مور نویسنده و فیلسوف آمریکایی یکی از منتقدان بوس و صدای بوش و سیاست‌های او است و سخنرانی او علیه بوش هنگام دریافت جایزه اسکار او را به چهره‌ای آشنادر ایران تبدیل کرده است.

مسیح‌نامه و امید

دو سلبه نیم و امید شرح خاطرات ماشاالله ورقا از روزهای سرخوش ساز تاریخ معاصر ایران یعنی ۲۸ مرداد ۱۳۴۲ است. در این کتاب نویسنده، چگونگی و رفتن سازمان اسرار حزب توده در ارتش شاهنشاهی و دستگیری‌ها و اعدام‌ها و پانصدگانه بعد از آن را شرح می‌دهد. و لو رفتن خود و فرار مرحله به مرحله تا آمیزش را روایت می‌کند. ورقا عضو سازمان اسرار حزب توده و رئیس دایره اطلاعات و وزارت شهرداری کل کشور در دوران پس از کودتای اوج سرگرمی سیاسی بوده و به دلیل حساسیت شغلی کشورش در حوزه‌های سازمانی معارف به طور مستقیم و غیرمستقیم روزبه روز تسلط بود و به او گزارش می‌داد. این کتاب بخش‌های مهم سازمان اسرار و تاریخ معاصر ایران را روشن می‌کند. ناشر آن انتشارات پازتاب کتاب، رادر ۲۶۰صفحه و به قیمت ۱۶۰۰تومان منتشر کرده است.

زمین‌های نقرین‌شده

لاپاراکا یا زمین‌های نقرین‌شده زمانی لاپاراکا ایالت ریمان نویسی و انقلابی شورشی اسپانیایی است که به همراه دیگر نویسندگان پیشرو آمریکایی لاتین نقرینی را در ادبیات اسپانیولی زبان بسبب شده و به نسل ۹۸ معروف شده است. ایالت به خاطر فعالیت‌های سیاسی و عضویت در جنبش‌های انقلابی خود می‌پارزندانی شد. بسیاری از زمان‌هایش در آمریکا فرانسه، اسپانیا، مکزیک و... تبدیل به قلم‌نویسی شده است. زمین‌های نقرین‌شده داستان مراد و زنان روستایی است که در مزرعه کار می‌کنند اما از سیاست و شورش علیه حاکمان نیز غافل نیستند. این کتاب ۲۲۶ صفحه‌ای را در قاسم معنوی مترجم صاحبزاده فارسی برگردانده و نشر آستانه آن را به قیمت ۲۰۰۰تومان راهی بازار کرده است.

رسانه‌ها

چهاردها و کتابها

حسن شهید نورایی

حسن شهید نورایی سال ۱۳۹۱ در تهران در خانواده‌ای از دیوانیان متولد شد. پدرش میرزا غلامحسین خان نورایی از درجه داران عالی رتبه در وزارت جنگ آن زمان بود. پدرش -هنوز حسن کودک بود- در مأموریتی کشته شد. شهید را به همین مناسبت به نام خانوادگی او افزودند. حسن، ایام مدرسه را در دارالفنون طی کرد و در زمانی که دیپلم خود را به عنوان شاگرد اول دبیرستان‌های کشور گرفت، جزو محصلان اعزامی به اروپا از طرف دولت به فرانسه رفت و رشته حقوق و اقتصاد را انتخاب کرد و پایان‌نامه دکترای خود را با عنوان «پژوهش‌هایی در زمینه پیشین ناسیونال سوسیالیستی حقوق مردمان نوتس»، وی برای سال ۱۹۲۸ میلادی دکترای خود را در رشته حقوق از دانشگاه حقوق دانشگاه پاریس گرفت.

شهید نورایی رساله دکترای خود را با مقدمه مسیوط لویی فووریکی از استادان بزرگ فرانسوی و از استادان شاخص حقوق بین‌الملل به دست چاپ سپرد. بعد از آن به استخدام دانشگاه تهران در آمد و تا سال ۱۳۳۲ در ایران ماند. از مجموعه مطالبی که در دانشگاه تدریس کرد، بعدها کتابی تحت عنوان تاریخ عقاید اقتصادی، فراهم می‌آید در دو جلد، که جلد اول پیرامون پیدایش علم اقتصاد و عقاید مؤسسان این رشته بحث می‌کند و جلد دوم دیدگاه‌های اقتصادشناسان شده نوزده و بیست و یک میلادی را شرح می‌کند. شهید نورایی به خاطر عشق و علاقه به ادبیات فرانسوی آثار بسیاری از این زبان به فارسی ترجمه و نشر کرد. در ضمن اینکه با روزنامه کیهان همکاری تکانتگی داشت و اغلب مقالات خود را در کیهان با نام مردم چاپ می‌کرد و با نشریه سخن به سردبیری خاطرنی نیز همکاری داشت.

فعالیت قلمی شهید نورایی با ترجمه رمان «خاموشی دریا» نوشته وروکو فرانسوی شروع شد. نورایی پس از دو سال اقامت در فرانسه و نوشتن گزارشاتی از اوضاع آلمان به صورت یادرفی برای روزنامه مهر تحت عنوان «میراث هینر» در سال ۱۳۳۶ به ایران باز می‌گشت و در فراردهای تجاری دولت با کشورهای اروپایی به عنوان اقتصادی‌دان جوان جایگاه یافت و در همین دوران با صادق هدایت نیز تماس داشت.

حسن شهیدنورایی در فصل پایانی سال ۱۳۳۹ به علت شدت بیماری زمینگیر و با مساعدت مسؤولان وقت در پاریس بستری شد و سرانجام در اولین ماه سال ۱۳۴۰ چشم از جهان فرو برد. خاموشی دریا از این مترجم و استاد دانشگاه از سوی نشر فردا اصفهان در مرحله تجدید چاپ است.

کتابخانه

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران

مدیر مسؤول: احمد مسجد جامعی
سرمدیروزه علی اصغر رمضانیپور

امور فنی: کاترگ گرافیک
لیتوگرافی و چاپ: ایرانچاپ
نشانی: خیابان قائم مقام فرهادی
اول فجر (جنب)، شماره ۹، طبقه دوم

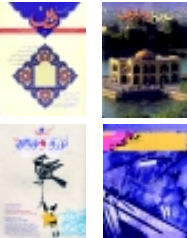
صلوبق پستی: ۱۳۳۷۰۳۱۳
تلفن: ۸۸۴۰۱۹۹، ۸۳۸۸۵۴۳
نشانی اینترنتی:
<http://www.ketabehafteh.com>

کتاب ماه دین

شماره ۷۲ کتاب ماه دین با آثاری از محمد کاظم رحمتی، علی بودی، افسانه مفرد و... منتشر شد. دین و نگارش نویی، گفت‌وگو با شیخ باقر شریف قرنی، نهادهای دینی مسلمانان در امپراتوری روسیه و معرفی کتاب‌هایی در پژوهش‌های آلمانی از جمله مطالب این شماره از کتاب ماه دین است.

کودک و نوجوان

شماره هفتاد و چهارم کتاب ماه کودک و نوجوان با آثار و گفتارهایی از جمال‌الدین اکرمی، محسن مجری، روح‌الله مهدی پورعمرانی، شهره کاندلی، حمید بابایند و... منتشر شد. آیا قرآن کتاب قصه است؟ وریکدر هرومتیک در نقد ادبیات کودک، گزارش بی‌ناتل پاریسلاوآر، نگاهم به آثار مرحوم بهرام خانلق، فهرست کتاب‌های کودک و نوجوان منتشر شده در آبان ماه ۱۳۸۲ و... از جمله مطالب این شماره کتاب ماه کودک و نوجوانی است.

تاریخ و جغرافیا

شماره هفتاد و چهارم کتاب ماه تاریخ و جغرافیا با تاریخ آذر ۱۳۸۲ منتشر شد. سخن سردبیر از عبدالرسول خیرالدینش، سرمشقی برای پژوهشگران اجتماعی - اقتصادی از عباس جلالی، طراحی فضای شهری از یمنین صحنه، گردشگری روستایی از توفیق اسماعیلی و... از جمله عناوین این شماره از کتاب ماه تاریخ و جغرافیا است.

علوم و فنون

شصت و هشتمین شماره کتاب ماه علوم و فنون منتشر شد. در این شماره که تاریخ آذر ۸۲ را برپیشانی خود دارد، می‌خوانید: چگونه علوم موفق باشیم؟ آبرج گلشنی مسخرانی موفق معصوم در ۱۶۱۱نهبروز فحش، رسالات کشاورزی/ گلشنی پایمات، آله، آلودگی‌های زیست‌محیطی مزاحم پرورش میگو، شهرام فلاکار و... .

شمس لنگرودی، شاعر

دو مجموعه شعر در دست آماده سازی و یک جلد دوم که یکی به اسم باغیان جهنم مربوط به به‌شمار سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ است. کتاب دیگر هم که شامل جدیدترین اشعارم می‌شود، با نام اثر له عاشقانه که هر دو کتاب از سوی نشر قصه منتشر خواهند شد. این هر دو کتاب تحویل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شده و در انتظار مجوز چاپ و نشر است. هیچ‌هر یک از این کتاب‌ها حدود ۱۸۰ الی ۱۰۰ صفحه است.

یک مجموعه شامل مصاحبه‌هایم هست که تقریباً شامل اغلب مصاحبه‌های جدی من می‌شود به اسم ایوانبای زندگی ناتمام و یک مجموعه هم شامل مقالات من می‌شود به اسم باز دیدگاه‌هایم و از خود گفتن. این دو کتاب را انتشار آهنگ دیگر چاپ و منتشر خواهد کرد که الان در ویجنتی شده و در مرحله غلط‌گیری و نمونه خوانی هستند.

یک دیوایلمعارف هم هست به نام «آینه زیان فارسی» که در واقع زیر نظر دکتر عبدالحمید آنتی تهیه و تدوین می‌شود و بخش شعر معاصر آن را من تدارک می‌بینم و مسؤلیت تدوین آن به عهده من است. این دیوایلمعارف به همه هنرها اختصاصی دارد مثلاً داستان، شعر، موسیقی، تاریخ و… هر کس در حوزه تخصص خودش مدخل آن حوزه را می‌نویسد. من در بخش شعر از نیما تا امروز را می‌نویسم. ملاک گزینش من ابتدا این است که هر شاعری در دوران فعالیتش دو عنوان کتاب شعر منتشر کرده باشد که اشعار آنها از کیفیت نسبی هم برخوردار باشند. این دیوایلمعارف به سفارش فرهنگستان زبان و ادب فارسی تهیه می‌شود. این مدخل‌ها باید تا حد امکان تحویل داده شود. من الان بخش اسطخ کار را آماده کرده‌ام و در مورد کتاب‌ها، سبک‌ها را… مدخل نوشته‌ام. حجم مطلق که به‌ر شاعر اختصاص داده‌ام، برخی به دو صفحه می‌رسد، برخی یک صفحه شده است. اما نمی‌دانم در مجموع حوزه شعر معاصر چند صفحه خواهد شد.

یعقوب آژند، مترجم

من در حال تألیف کتابی هستم که نمی‌خواهم چیزی را بدهم. چون می‌خواهم مسکوت بماند، تا زمانی که به سرانجام رسید، این موقع در یادمانی حرف می‌زنم. به خاطر اینکه صحیح هست و کسی نوشتن و ترجمه کتابی را اعلام بکند و به سرانجامی نرساند. البته اسامی سه چهار عنوان از کتاب‌های

روایت اول شخص

من تجدید چاپ شده است، یکی کتاب تاریخ تیموریان» از انتشارات کمبریج. بود. دیگری «دیوانساری عهد سلجوقی» از گلوزنگ که انتشارات امیرکبیر آن را تجدید چاپ کرده و کتاب اسیری در تاریخ ایران بعد از اسلام» که آن را هم انتشارات امیرکبیر تجدید چاپ کرده است و کتاب «تحوّل و تطوّر در تاریخ میانه ایران» که نشر نی آن را تجدید چاپ کرده است. دیگری «هنر معماری اسلامی» است که جلد اولش به چاپ سوم رسیده است. ناشر این کتاب انتشارات سمت بود.

سه جلد کتاب چاپ اول هم زیر چاپ دارم که در ابتدای سال آینده به بازار می‌آید. یک مجموعه تاریخ ایران است که سه جلد تاریخ «تیموریان»، «ایوبیه نیا» و «ایلخانیان» منتشر می‌شود. این مجموعه سه جلدی را انتشارات مؤلفی منتشر می‌کند. این مجموعه در واقع تألیف و ترجمه است. کتابی هم که در اول صحبت مطرح کردم و اسمش را نیابوردم، کتابی است که برای فرهنگستان دارم انجام می‌دهم. یک کتاب تحقیقی است و یک کتاب هم به ترجمه است. آن‌ها ناله به موقع در مردشان خواهم گفت.

شمس

لنگرودی

ناهد فروغان، مترجم
تایسان اسامال کتاب مصغر امپراتوری» از من منتشر شد. کتاب دیگری که مصاحبه‌ای با هاسیام بود از سوی نشر قطره منتشر شده است. اسم این کتاب «جهان در آستانه قرن بیست و یکم» است. کتاب دیگری اخیراً از من منتشر شده به اسم «رگ مغول» که انتشارات ققنوس ناشر آن بود. «رگ مغول» زمانی است که جاپوه مدیسون را هم در کشور فرانسه گرفته است، نویسنده این کتاب امریک نام دارد.
الان کتاب تاریخ اشکانیان را در دست انتشار دارم. نویسنده این کتاب نویسنده‌ای بلژیکی به نام وستلیگ است. یک‌رمان هم به اسم باغ بدلیزه از کتیبرادارم که انتشارات علمی منتشر می‌کند. کتاب دیگری هم هست که در واقع معرفی یک نویسنده فرانسوی معاصر است به نام پارتیک مودیانو و اسم او هم «مراکنج کوچولو» می‌باشد. خواهد بود. این رمان برای بچه‌ها نیست. اسم این کتاب همین است. ناشر این کتاب انتشارات اجتران است. همین انتشاراتی یک کتاب دیگر در مورد

«خاموشیان» از من منتشر می‌کند که شامل ۲۲ مقاله از پیربریان خواهد بود.

رمان «باغ بدلیزه» در واقع یک رمان-عظارت است. خبرنگار فرانسوی هست که از پدرش یک راجای هندی است. کتاب به‌صورتی نوشته شده که انگار سرنوشته خود نویسنده باشد. این نویسنده چند سال قبل سرگذشت مادرش را هم به نام «به پای پرنسس مرده» نوشته بود که با یک ترجمه در ایران منتشر شد. در واقع «باغ بدلیزه» جلد دوم «به پای پرنسس مرده» است. رمان «مراکنج کوچولو» می‌نامیده جزو رمان نو محسوب می‌شود. مودیانو یکی از نویسندگان است که سناریوی یکی از فیلم‌های لوئی مال را هم نوشته است. آثار زیادی دارد که متأسفانه هیچ کدام تا امروز به فارسی ترجمه نشده بود. این رمان، اولین کتابی است که در ایران از وی منتشر می‌شود و خود این رمان را خیلی پسندیدم. سرگذشت دختر جوانی است که در مکزیک با زنی رویه‌رو می‌شود که فکر می‌کند مادر اوست که به او گفته بودند مرده است. مودیانو بیشتر درباره جوانان می‌نویسد.

نازیلا خلخالی، مترجم

آخرین کاری که انجام داده‌ام و تمام شده یک دانشنامه زیانشناسی است. متنها دو ناشر همزمان درخواست چاپ و انتشار این دانشنامه را دارند. اجازه بدهید اسم ناشران را نگویم تا زمانی که به توافق برسیم. دانشنامه زیانشناسی کار سنگینی بود. حدود پانصد صفحه متن اصلی اثر بود و تمام حوزه‌های زیانشناسی را در بر می‌گیرد. از زیانشناسی زیان، جغرافیای زیان، تا عصب‌شناسی زیان… این کتاب مربوط به سال ۱۹۹۷ میلادی است که در انگلستان از سوی دانشگاه کمبریج منتشر شده است. نویسنده این دانشنامه هم دیوید کریستال است. این کتاب می‌بایست، به‌صورت گروهی ترجمه و آماده می‌شد، اما به دلایلی این وضعیت پیش نیامد و من به دلیل علاقه‌ای که به این حوزه داشتم به تنهایی ترجمه آن را به‌عهده گرفتم که امپلوارم به خوبی از پس کار برآمده باشم. متن اصلی این کتاب که شامل پانصد صفحه بود شامل اصطلاحات ویژه‌شناسی، نمایه و… است و حدود بیازده بخش و ۶۵ فصل شامل عکس و تفصیلات و توضیحات مفصل و توضیحات کلی در مورد هر رشته ….

منیژه ه شیخ جوادی (بیزاد)، مترجم

ترجمه زندگینامه‌ای تحت عنوان «پهابشراف» را تمام کرده‌ام که در مورد زندگی یک خانم ایرانی است و نورما هوزی آن را نوشته است. این کتاب مستند است و نویسنده‌اش بعد از چاپ آن از اردن تبعید شده است و هم‌اکنون در آمریکا زندگی می‌کند. هر گاه که کسی می‌شوم به سمت ترجمه یک رمان می‌روم تا الان هم سه رمان ترجمه کرده‌ام. یعنی اولین کارم یک رمان به اسم «همه» بود که انتشارات ققنوس آن را چاپ کرد. رمان دوم علمی‌خواهم زنده‌بمانم» انتشارات آشنایه کتاب منتشر کرد و سومین رمان به اسم «ورفته‌ام» اما نه از پایه» که انتشارات پیکان همین روزها آن را منتشر خواهد کرد.

این رمان را حدود دو سال پیش ترجمه کرده بودم که حالا قرار است به بازار بیاید. موضوع این رمان در واقع یک داستان پلیسی است. نویسنده‌اش یک وکیل جنایی است که پرونده یکی از زن‌هایی که موکش بوده بازخوانی می‌کند.

مرام جام‌وادنه

مرام جام‌وادنه اثر استاد علامه محمدرضا حکیمی سخنی چند پیرامون «حسامه جوادیه» و آفاق آن است که از سوی انتشارات دلیل‌ما در قم بزودی چاپ و منتشر می‌شود.

زیان و اب فارسی در گنگ‌گاه سنت و مدرنیته

زیان و ادب فارسی در گذرگاه سنت و مدرنیته اثری در حوزه نقد ادبی و زیانشناسی است که به قلم دکتر علی محمد حق‌شناس توسط نشر آگه در دست چاپ و انتشار است.

ایزابیل پرویز

ایزابیل پرویز نام زمانی از کریستیان بوین نویسنده عارف‌مسک فرانسوی است که با ترجمه مهوش قویمی از سوی انتشارات آشنایان بزودی چاپ و منتشر خواهد شد. ایزابیل پرویز چهارمین کتاب بوین است که مهوش قویمی آن را به فارسی برگردانده است.

زندگینامه لورکا

زندگینامه فدریکو گارسیلورکا اثر الیا گیسز اثری است که مارزا ابغاد دانشناخته شخصیت لورکا و دوستان شاعر آشنایم کند. گیسز برای نوشتن بهترین زندگینامه برای لورکا سال‌ها در فرانسه مقیم شده و روابط شاعر را با شاعران، نقاشان و فیلسوفانی چون رودا، بونولت، آبرتی، پیکاسو، خیمه‌نر، وارلی، آراگون و… شرح می‌دهد. ترجمه این کتاب را فریده حسن‌زاده (صضغوری) به انجام رسانده و مؤسسه انتشارات نگه‌ناشر آن است.

مسئولیتی مهاجرت

مسئولیتی مهاجرت نام زمانی به قلم مهدی انشیری نویسنده و محقق مشهور است که انتشارات خجسته آن را بزودی چاپ و منتشر خواهد کرد. موضوع این رمان داستان گریز ایرانیانی است که از مرزهای زمینی و به‌صورت قاچاق به آن سوی آب‌ها چشم می‌دوزند.

ویکتشتاین و پژوهش‌های فلسفی

ویکتشتاین و پژوهش‌های فلسفی اثری از ماری مک‌گن است که با ترجمه ایرج قالمونی بزودی از سوی نشر نی چاپ و منتشر خواهد شد. این کتاب دانشجویان را در مطالعه دقیق و روشن‌مهمترین اثر ویکتشتاین یاری می‌کند.

سیما بیبلماسی توین ایران

سیما بیبلماسی توین ایران در قرن بیستم، خاطرات خدمت‌دکتر فریادین زنگنه در وزارت امور خارجه است که از سوی نشر نی در دست انتشار است. زنگنه یکی از دیپلمات‌های قدیمی است که حدود ۳۳ سال خدمت کرد.

یک گوشه دنیا

«یک گوشه دنیا» زمانی از آن‌ام. مارتین جیران جوانان و نوجوانان است که مأمک به‌نازاده آن را به فارسی ترجمه کرده و نشر پیک آوین آن را در همین هفته راهی بازار می‌کند. این رمان درباره دختری ۱۲ساله است که دیدگاه‌هایش نسبت به زندگی باورود دایمی نوشتن به شهرشان درگرون می‌شود و…

سرگشته تنها

سرگشته تنها» مجموعه‌ای مصور از زندگینامه جیران خلیل جیران شامل عکس‌ها و نقلاتی‌های جیران به اهتمام شهرام سیدریان است که از سوی انتشارات راد ناولدیش چاپ و منتشر می‌شود. به همراه این کتاب یک لوح فشرده از فیلم موزه جیران در زادگاه شاعر عرضه خواهد شد.

نقد و تحلیل سینمایی

نقد، تحلیل و میراث‌سن سینمایی اثر بیل نیکولز با ترجمه محمد شهبأ همراه با تصاویر، از سوی نشر مکان بزودی چاپ و منتشر خواهد شد. همین ناشر کتاب «رویکردهایی به نظریه اجرا» با ترجمه علی‌اکبر علیدزاده را نیز منتشر خواهد کرد.

سروان تحسین و چیزهای دیگر

«سروان تحسین و چیزهای دیگر» اثری داستانی نوشته فرهاد پیرباله، کتابی است که میروان حلجی‌های آن را به فارسی برگردانده و نشر ویسنتر در دست چاپ و انتشار دارد.

بایزاتیان‌تراپا

بایزاتیان‌تراپا زمانی تازه به قلم فریده رهنما در ۶۱۶ صفحه از سوی انتشارات فرغ قلم بزودی چاپ و منتشر می‌شود.

خاطرات حوا

«خاطرات حوا» اثری از مارک تویان با برگردان امیرآقا محمدحسینی است که انتشارات خانه کتاب کرمان در این هفته راهی بازار خواهد کرد.

سه مختر

سه دختر خانم ی باگنه» نام زمانی اثر پرل پاک با ترجمه مریم

عیسی‌نواد است که انتشارات

عیسی‌نواد است که انتشارات و آلا» از آن را در این هفته راهی بازار می‌کند. «قصه‌و عده وقوع» اثری از استاد محمدرضا حکیمی است که شامل یازده نامه می‌شود. این کتاب را انتشارات دلیل‌ما در قم در هفته جاری راهی بازار خواهد کرد.